# DARBININKAS

Vol. LXVIII, Nr. 41
Spalio - October 21, 1983
Penktadienis-Friday
SECOND-CLASS
Postage paid at Brooklyn, N.Y.
341 [illegible] Blvd.
Brooklyn, N.Y. 11207
30 centų


## Savaitės įvykiai

Sov. S-ga pagrasino pasitraukti iš Ženevoj vykstančių vidutinės tolinašos branduolinių raketų sumažinimo derybų, jei JAV per mėnesį neatsisakys išdėstyti tokių naujų raketų Vakarų Europoj. Prezidentas Reagan pareiškė, kad JAV bus pasiruošusios visiem netikėtumam.

**Britanijos Darbo partija,** nepaisydama jos vado Neil Kinnock pastangų užblokuoti, priėmė rezoliuciją, pagal kurią atėjusi į valdžią partija pasižada panaikinti visą Britanijos turimą branduolinių ginklų sistemą ir pašalinti iš Britanijos teritorijos ir vandenų visas JAV turimas branduolinių ginklų bazes.

**Izraelio parlamentas** 7 balsų dauguma patvirtino min. pirmininko Yitzhak Shamir iš tų pačių partijų sudarytą ministerių kabinetą, kuris tuoj pat turėjo įsikišti į sudėtingą Izraelio ūkinę krizę, dėl kurios turėjo būti nuvertinta valiuta 23 proc. ir pakeltos maisto produktų kainos.

**R. Vokietijos valdovas** Erich Honecker pareiškė, kad pagal visą su V. Vokietija sieną bus išmontuoti visi automatiškai pradedą šaudyti spąstai, tik nenurodė termino, kada tai bus įvykdyta. Pagal Vakarų žinias tokių spąstų esama net 54,000.

**Sov. S-ga yra pasiruošusi** išdėstyti Sirijoje SS-21 raketas, kurių sviediniai galėtų pasiekti taikinius Libane, Izraely ir JAV karo laivus rytinėj Viduržemio jūros srity. Iki šiol tokios raketos buvo laikomos tik Varšuvos pakto valstybių teritorijose. Jos gali šaudyti ir branduoliniais sviediniais. JAV yra dėlto susirūpinusios.

**Sov. S-gos vyriausybė** dėl P. Korejos keleivinio lėktuvo nušovimo padarė eilę pakeitimų Tolimųjų Rytų oro erdvės gynybos pajėgose, nes vyriausybė yra nepatenkinta, kad tam lėktuvui buvo leista skristi per jautrią sovietų erdvę net dvi valandas ir kad nebuvo nustatyta, jog tas lėktuvas nėra JAV elektroninės žvalgybos RC-135 lėktuvas.

**Prancūzija pristatė Irakui** penkis 5 Super Etendant kovos lėktuvus, galinčius šaudyti Falklando kare sėkmingai išbandytas raketas. Karas tarp Irako ir Irano dėlto gali pagyvėti, ir JAV dėlto perkėlė tris karo laivus iš Viduržemio jūros į Persijos įlanką.

**Turkijos laikraščiai paskelbė,** kad Turkijos sieną peržengė ir azylio teisių pasiprašė uniformuotas Sov. S-gos generolas, priklausąs KGB ar karinei žvalgybai GRU. Jis dabar esąs JAV, bet valstybės departamentas dėl to tyli.

**Dar neišaiškinti teroristai** Burmos sostinėj Rangune išsprogdino bombą, užmušusią 16 aukštų P. Korėjos pareigūnų, jų tarpe 4 ministerius ir 2 prezidento artimiausius patarėjus, ir 3 burmiečius ir sužeidusią 48 žmones. P. Korėjos prezidentas šio atentato išvengė ir tuojau grįžo namo.

**Nobelio literatūros premija** buvo paskirta Britanijos rašytojui William Golding, o medicinos — Long Island gyvenančiai 81 m. biologijos daktarei Barbara McClintock už jos darbus genų srity.

**JAV ir Sov. S-gos atstovai** pradėjo Ženevoj svarstyti JAV pareikštus nusiskundimus, kad Sov. S-ga pažeidinėjanti su ja sudarytas dvi ginklų kontrolės sutartis.

# TARYBINĖ VALDŽIA "RŪPINASI" BAŽNYČIA Iš Liet. Kat. Bažnyčios Kronikos Nr.57

Skyrius
ŽINIOS IŠ VYSKUPIJŲ

### Vysk. J. Steponavičiaus neišleido

**Vilnius.** Visi Lietuvos vyskupai gavo iš Vatikano sekretoriato iškvietimą oficialiai aplankyti Šv. Tėvą. Tarp iškviestųjų buvo tremtinys vysk. Julijonas Steponavičius.

Tačiau sovietinė valdžia bijojo, kad nesugriūtų jos planai Lietuvos Kat. Bažnyčios atžvilgiu, tremtinio vyskupo į Romą neleido, melagingai motyvuodami, kad per maža laiko užsienio paso gavimui.

Jei sovietinė valdžia būtų norėjusi, užsienio pasą būtų padariusi per dvi dienas.

**Kaliniai.** Toliau pranešama, kad Povilas Pečeliūnas, atlikęs bausmę lageryje, buvo nuvežtas į tremtį tolimoje šiaurėje. Antanas Terleckas tremties bausmę nuo 1982 gruodžio 19 atlieka Tolimuose Rytuose.

### Plėšia bažnyčias

**Vaiguva.** Kelmės rajonas. 1982 rugsėjo iš 21 į 22 naktį piktadariai įsilaužė į bažnyčią, bet, matyt, kažko išgąsdinti, žymesnių nuostolių nepadarė.

**Tauragė.** 1982 gruodžio mėn. naktį iš 8 į 9 įsilaužė į zakristiją ir pavogė garso stiprintuvą. Piktadariai nuostolių padaė už 350 rublių.

**Pagėgiai.** 1983 sausio mėn. naktį iš 2 į 3 piktadariai, nepajėgę išlaužti metalinio didžiojo altoriaus tabernakulio, jį išnešė laukan. Vėliau miške buvo rastas išardytas tabernakulis. Jame palikta komuninė šu keliais komunikantais, o kita komuninė, kuri buvo pilna komunikantų, paimta.

Sniege buvo matyti kelių piktadarių pėdsakai. Su savim jie turėjo šunį ir rogutes. Iš to galima spręsti, kad jie vietiniai. Tikintieji apie išplėšimą pranešė milicijai sausio 3, tačiau milicija prisistatė tik po pietų, kai, nutirpus sniegui, neliko pėdsakų. Piktadariai nerasti.

### Kokia gera valdžia!

**Vilnius.** 1983 vasario 17 į Religinių reikalų tarybos įgaliotinio įstaigą buvo sukviesti visi pareigas einą Lietuvos vyskupai, Vilniaus arkivyskupijos valdytojas kun. A. Gutauskas ir Kunigų seminarijos rektorius kun. dr. Viktoras Butkus.

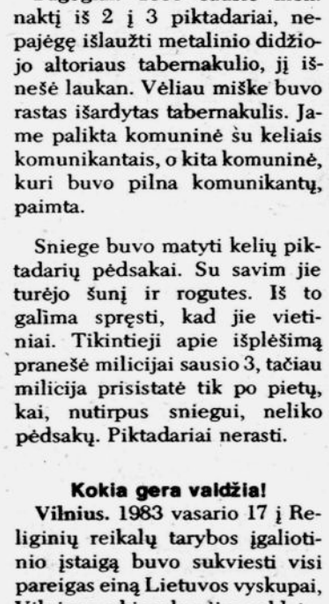

**Okupuotoje Lietuvoje slapta platinamos tokios kortelės — fotografijos kun. Sigito Tamkevičiaus areštui paminėti.** Nuotrauka — Lietuvių Informacijos Centro, 351 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207

Įgaliotinis Petras Anilionis, kruopščiai pasiruošęs paskaitai, apie dvi su puse valandos įtikinėjo ordinarus, kur juoda, ten esą balta, ir atvirkščiai, kad sovietinė valdžia labai gera, rūpinasi Bažnyčios reikalais, o niekadėjai kenkią Bažnyčiai. Tie niekadėjai esą kunigai ekstremistai.

Įgaliotinis net piršo mintį, kad valdžios pastatytas parapijos dvidešimtukas esąs teisėtas parapijos šeimininkas ir klebonui vieta tik prie altoriaus. O tai yra priešinga Bažnyčios kanonam.

Kalbėdamas apie Kauno kunigų seminariją, įgaliotinis tvirtino, kad stojančiųjų į Seminariją limitas būsiąs padidintas, jei neveiks neoficiali Kunigų seminariją ir nebus "kunigų ekstremistų".

Vienas vyskupų pastebėjo, kad dėl neoficialios Seminarijos kalta esanti sovietinė valdžia. Jei ji būtų leidusi visiem kandidatam stoti į Kauno Kunigų seminariją, tai nebūtų ruošę kunigus neoficialiai.

Vysk. Vincentas Sladkevičius priminė įgaliotiniui, jog kai kurie asmenys siekia perdidelio artimumo su klierikais ir tuo juos labai vargina. Įgaliotinis visų nustebimui taip atsakė:

— Tegu priešinasi saugumui. Kam nusileidžia?

### Dėl neoficialiai įšventintų kunigų

**Kybartai.** Pastaruoju metu sustiprėjo neoficialiai pašventintų kunigų persekiojimas. Stengiamasi įbauginti juos pačius ir tuos, kurie sudaro jiem galimybę atlikti kunigiškas pareigas.

Religinių reikalų tarybos įgaliotinis P. Anilionis pasiuntė raštišką įspėjimą kun. Sigitui Tamkevičiui. Įspėjime rašoma, kad jau 1982 birželio 10 jis buvęs įspėtas, kam jis pasikvietė jokios dvasinės mokyklos nebaigusį ir neįšventintą kunigą, neturintį registracijos pažymėjimo Kastytį Joną Matulionį ir savavališkai jam pavedė eiti vikaro pareigas.

Minėtas pilietis, niekur nedirbdamas, prisidengęs kunigo vardu, laiko mišias, klauso išpažinčių, sako dargi antitarybinio pobūdžio pamokslus, vadovauja bažnytinėm procesijom bei ceremonijom.

Kun. S. Tamkevičius savo nelegalias veiksmais pažeidė RRT instrukcijas, kulto tarnautojo neužregistravo ir pats jokių išvadų nepadarė.

Dabar įgaliotinis pakartotinai įspėjo, kad asmuo, kuris neturi

*(nukelta į 2 psl.)*

**Po kun. Sigito Tamkevičiaus suėmimo, 1983 gegužės 6, Kybartų parapijos tikintieji visą dieną ėjo keliais apie Kybartų bažnyčią, su šarvais melsdamiesi už savo mylimą ir gerbiamą kleboną, kuris jiem buvo Genovaitės Ganytoju.** Nuotr.. Lietuvių Informacijos Centro, 351 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207

# PARAŠAI UŽ SVARINSKO IR TAMKEVIČIAUS LAISVĘ

Vatikano radijo dienraštis rugsėjo 29 informavo, kad jau daugiau negu penkiasdešimt tūkstančių Lietuvos tikinčiųjų yra pasirašę peticijas sovietų valdžiai, prašant išlaisvinti lietuvius kunigus Alfonsą Svarinską ir Sigitą Tamkevičių.

Radijo dienraštis primena, kad kun. Alfonsas Svarinskas buvo suimtas šių metų sausio mėnesį ir vėliau — gegužės mėnesį už tariamą antikonstitucinę veiklą nuteistas septynerius metus kalėti ir trim metam tremties. Kunigas Sigitas Tamkevičius buvo suimtas kunigo Svarinsko teismo metu ir jis dar laukia teismo proceso.

Vatikano radijo dienraštis atkreipia dėmesį, kad abu lietuviai kunigai dalyvauja Tikinčiųjų Teisėm Ginti Katalikų Komitete, kurį penki lietuviai kunigai įsteigė 1978. Daugiau negu 50 tūkstančių Lietuvos tikinčiųjų pasirašytos peticijos dėl abiejų kunigų išlaisvinimo buvo pasiųstos iš įvairių Lietuvos vietovių Sovietų Sąjungos komunistų partijos generaliniam sekretoriui Andropovui ir kitiems valdžios atstovam.

Informaciją apie Lietuvos Tikinčiųjų masinius pasirašytus pareiškimus dėl dviejų kunigų išlaisvinimo paskelbė taip pat didžiausioji amerikiečių katalikų žinių agentūra National Catholic News Service.

**Indijos vyriausybė** paleido Punjab valstijos vyriausybę ir paėmė valstijos kontrolę į savo rankas, nes ten ilgesnį laiką vyko religinės ir politinės riaušės, kurių valstijos valdžia nepajėgė sutvarkyti.

## VOKIETIJOJE MIRĖ PREL. JONAS AVIŽA

Spalio 17, pirmadienį, Miunchene, Vokietijoje staiga mirė prel. dr. Jonas Aviža. Laidojamas spalio 21, penktadienį.

Velionis buvo gimęs 1913 lapkričio 8. Į kunigus įšventintas 1938 birželio 11.

Amerikoje liko sesuo ir brolis.

# MIRĖ MUZ. ALFONSAS MIKULSKIS

**Muzikas-kompozitorius Alfonsas Mikulskis**

Clevelande spalio 14 mirė muzikas ir dirigentas Alfonsas Mikulskis, ištiktas širdies smūgio.

Velionis buvo gimęs 1909 rugsėjo 14 Daglienų kaime, Pušaloto valsčiuje, Panevėžio apskrityje. 1926 baigė Joniškėlio vidurinę mokyklą, 1926-30 mokėsi Klaipėdos muzikos mokykloje, 1930-37 Kauno konservatorijoje, kur baigė čelę, muzikos pedagogiką ir chorvedybą. 1937-38 kompozicijos mokėsi pas J. Gruodį, 1941 - 43 Vilniaus muzikos mokykloje pas J. Bendorių, o dirigavimo pas J. Kačinską. Vėliau dar muzikos studijas gilino Vokietijoje.

Į muzikinį gyvenimą įsijungė 1930, kaip čelistas grojo valstybiniame radiofono ir operos orkestre. Pagrečiui pasireiškė kaip chorų organizatorius ir dirigentas. Jau 1930 sudarė vyrų radijo oktetą, kuris dainavo per Kauno radiją, ruošė koncertus. 1931 suorganizavo Nemuno vyrų chorą, kurio vieną koncertą su solistais ir simfoniniu orkestru pertransliavo Pabaltijo ir Skandinavijos radijo stotys.

1932 buvo pakviestas Klaipėdos krašto giedotojų draugijų sąjungos vyr. dirigentu. Plačiai veikė Mažojoje Lietuvoje, ruošė dainų šventes. 1934 sudarė Klaipėdos šaulių rinktinės vyrų chorą, 1938 vadovavo Prekybos instituto vyrų chorui, dėstė čelę Klaipėdos muzikos mokykloje, grojo styginiame kvartete, Klaipėdos simfoniniame orkestre ir net dirigavo šiam orkestrui.

1938 sudarė Panevėžio šaulių vyrų chorą, 1940 Vilniaus šaulių chorą, kuris, bolševikam okupavus Lietuvą, susijungė su šaulių kanklininkų orkestru ir šaulių tautinių šokių grupe ir taip sudarė M. K. Čiurlionio ansamblį.

Dirbo ir Vilniaus filharmonijoje ir operoje, buvo jų meno vadovas. Vokiečių persekiojamas, pasitraukė į Panevėžį ir prisiglaudė pas marijonus. Ten sudarė Aukuro vyrų chorą. Į Austriją pasitraukė 1944 .

Labiausiai jis pagarsėjo su Čiurlionio ansambliu. Jau 1940-44 kasmet surengdavo per 20 koncertų. Aplankė ne tik didžiuosius, bet ir mažesnius Lietuvos miestus, ypač Vilniaus krašte. Darbas nutrūko 1944 birželio mėn., kai Raudonoji Armija vėl okupavo Vilnių.

Ansamblis atgaivintas Vienoje 1944 rugpjūčio 28. Koncertavo Vienoje, Berlyne ir kitur. Po karo, globojant prancūzų generolui, ansamblis įsikūrė Dettingene ir išvystė nepaprastai plačią veiklą — koncertavo lietuvių stovyklose, įvairiuose Vokiečių miestuose, dalyvavo 5 tarptautiniuose festivaliuose, koncertavo kariuomenėm. Per 5 metus surengė 297 pasaulinės ir 122 religinės muzikos koncertus.

1949 birželio 18 ansamblis persikėlė į Clevelandą. Iš čia vėl su koncertais važinėjo po Ameriką, Kanadą, koncertavo su simfoniniais orkestrais, koncertavo šio krašto pirmaeilėse salėse. Savo koncertais garsino Lietuvos vardą ir populiarino lietuvišką muziką. Ansamblis išleido eilę plokštelių.

Alfonsas Mikulskis kūrė ir muziką, kuri ir pasižymėjo savo lietuviškumu. Jis uoliai puoselėjo lietuviškuosius liaudies instrumentus, jiem rašė muziką, įjungė į dainas, šokius. Yra harmonizavęs eilę dainų, sukūręs ir didesnių somfoninių kūrinių. Už muzikinę veiklą jis 1967 gavo Ohio gydytojų draugijos 1000 dol. premiją.

Visą laiką dalyvavo ir visuomeninėje veikloje, buvo uolus šaulys, buvo uolus ir Lietuvių Bendruomenės narys, buvo net centrinėse tos organizacijos valdybose.

Liko jo žmona Ona Mikulskienė-Mozoliauskaitė, taip pat muzikė, kanklių muzikos puoselėtoja.

Alfonsas Mikulskis buvo didelės veiklos lietuviškos muzikos ir dainos puoselėtojas, skyręs visą savo gyvenimą lietuviškai muzikai ir dainai. Jo mirtis yra didelis nuostolis ne tik Čiurlionio ansambliui, bet ir visai lietuvių tautai.

## NIJOLĖ SADŪNAITĖ SLAPSTOSI

Protestantų laikraštis "Kankinių Balsas", kuris yra leidžiamas daugiau negu penkiasdešimtyje pasaulio kraštų, vienam iš paskutinių savo numerių pristato lietuvę buvusią sąžinės belaisvę Nijolė Sadūnaitę kaip šviesų aukos už tikėjimą ir žmonių meilės simbolį.

Laikraštis primena, kad Nijolė Sadūnaitė už ištikimybę savo tikėjimui ir už drąsų jo išpažinimą yra atlikusi sunkią kalėjimo ir tremties bausmę, jos brolis yra taip pat suimtas, o ji pati dabar slapstosi, nes jai gresia vėl suėmimas.

Protestantų laikraštis cituoja žodžius, kuriuos Nijolė Sadūnaitė yra parašiusi draugam iš savo slapstymosi vietos: "Nežinau, kaip reikalai pasibaigs, bet dangiškasis Tėvas žino, be Jo valios nei plaukas nuo galvos nenukrinta. Jis žino, kas mums geriausia. Tegul jis padeda mums priimti kentėjimus, kaip auką už tuos, kurie nepažįsta Dievo ir todėl nemyli nei Dievo nei žmogaus."

Protestantų laikraštis rašo, kad Nijolės Sadūnaitės likimas, kaip ir daugelio kitų sąžinės belaisvių, turi paskatinti visus krikščionis dar ryžtingiau veikti už tikėjimo laisvės įgyvendinimą ten, kur toji laisvė tebėra grubiai paneigiama.

# IŠ PAVERGTOS LIETUVOS KULTŪRINIO GYVENIMO

— **Panevėžio dramos teatras** Arménijoje vaidino V. Krėvės "Žentą" ir A. Strinbergo "Mirties šoki".

— Į lietuvių kalbą išverstos poezijos ir knygos išleidimo proga Vilniuje lankėsi lietuvių kilmės **poetė Aldona Gustaitė.** Su ja kartu atvyko ir apie lietuviškus kultūros reikalus vokiškai rašąs Hans Masalskis. Viešnios lietuviškus eilėraščius skaitė aktorė G. Urbonaitė. Kalbėjo V. Kazakevičius, poetas V. Karalius ir "Tėviškės" draugijos pirmininkas P. Petronis. Vokiškus eilėraščius deklamavo lietuvės germanistės studentės.

— **Talino taikomojoj parodoj,** vykstančioj kas ketveri metai, lietuviai turėjo atskirą paviljoną. Lietuviai buvo nuvežę į parodą apie puspenkto šimto rodinių: tekstilės, keramikos, stiklo, porcelano, odos, metalo dirbinių.

— **Knygženklių parodoje,** kuri praėjusią vasarą vyko Prancūzijoje, dalyvavo ir lietuviai. Vienas jų — A. Čepauskas net laimėjo trečiąją premiją.

— Pavergtosios Lietuvos lietuviai įvairiais reikalais dažnai **nuvyksta į Bulgariją.** Pasirodo, kad dr. Jono Basanavičiaus atminimas ten tebėra dar gyvas. Varnos mieste yra Basanavičiaus gatvė, mokykloje įkurtas muziejus, kuriam pradžią savo etnografiniais radiniais davė J. Basanavičius, prie kelio į pajūrį stovi didžiuliai medicinos rūmai, kuriuos sumanė ir pradėjo kurti J. Basanavičius.

— Apie pavergtos Lietuvos teatrus jau buvo rašyta šioje skiltyje. Papildomų duomenų spaudoje pateikė Kultūros ministerijos meno reikalų cenzorius Raimundas Jakučionis. Jis pabrėžė, kad teatrai, planuodami savo repertuarą, stengiasi nelikti nuošaly nuo svarbiausių tarybinės visuomenės įvykių ir uždavinių, atsiliepti į komunistų partijos nutarimus. Tam reikalui Lietuvos teatrai šį sezoną duosią žiūrovams *keturiolika tarybinių rusų dramaturgų veikalų* ir dar tris kitų brolišku tautų dramaturgų veikalus. Šaulių dramos teatras pastatysiąs V. Majakovskio "Blakes" ir dar kelis rusų autorių veikalus. R. Jakučionis atvirai pasakė, kad *šį sezoną nenumatoma pastatyti lietuvių klasikų dramos veikalų. Būsią pasitenkinta tik kelių jaunųjų debiutantų veikalais: B. Bušmos ir R. Tumino* pjese "Žiūrėk, rytoj diena ir šventė". Tą pjesę Šiaulių dramos teatre režisuoja R. Tuminas. Panevėžiečiai statys *R. Gudaičio* pjesę apie šiandieninį Lietuvos kaimą. Apie kaimą kalbės ir *G. Mereckaitės* pjesė "Eglės namai". Šiaulių dramos teatras statys *E. Mikulėnaitės* pjesę "Vis tas pats". Kauno muzikiniame teatre numatoma eksperimentinė S. Gedos ir B. Kutavičiaus opera-poema. "Strazdas — žalias paukštis". Režisuos J. Vaitkus. Klaipėdos dramos teatre bus statoma *Juozo Marcinkevičiaus* istorinė drama "Saulė ir jos žemė". Režisuos P. Gaidys. Teatrams žada talkinti filmų režisierius H. Venceviičius. Rusų dramos teatras statysiąs K. Sajos "Devynbėdžius". Iš vakariečių klasikų numatyta pastatyti W. Šekspyro "Ričardą II", M. Meterlinko "Žydrąją paukštę", O'Neilo "Ilgą kelionę į naktį". Bet daugiausia bus statoma rusų autorių veikalų: A. Čechovo, A. Ostrovskio. Įdomu, kad Kauno dramos teatre kai kuriuos veikalus režisuos jau į poilsį pasitraukęs rež. J. Miltinis.

Iš to pranešimo aiškėja, kad Lietuvos teatrai yra žlugdomi lietuviškumo atžvilgiu: turinyje kemšama sovietinė propaganda, o lietuviam autoriam neduodama vietos pasireikšti.

— Sovietijoje ir sovietų pavergtuose kraštuose nuolatos garbinami komunistiniai stabai ir stabukai. Pavergtoje Lietuvoje stabukais pavirto okupantų talkininkai, ypač pirmosios bolševikų okupacijos metu talkinę griauti laisvės likučius, stengėsi įgyvendinti okupantų reikalavimus. Iš rašytojų prie tokių stabukų priskirtini Liudas Gira, Jonas Marcinkevičius, Salomėja Nėris ir Petras Cvirka. S. Nėriai aukuras užkuriamas kiekvieną pavasarį per vadinamąjį "poezijos pavasarį", o P. Cvirkai savotiškos bolševikinės pamaldos atliekamos kiekvieną vasarą jo gimtinėje — Klangių kaime, Veliuonos apylinkėje. Jau tradiciniu virsta novelės vakaras, šią vasarą suorganizuotas jau aštuntą kartą. Spaudos žiniomis tame vakare savo kūrinius skaitė rašytojai: A. Pocius, A. Dabulskis, R. Sadauskas, E. Ignatavičius. P. Cvirkos beletristikos paskaitė aktorius J. Čepaitis. P. Cvirkos kūrybą vertino oficialusis literatūros kritikas P. Bražėnas.

— **Klaipėdoje įkurta nauja vidurinė muzikos mokykla.** Tenykštėje spaudoje rašoma, kad naujai pastatytoje mokykloje yra įrengtos muzikos pamokoms pritaikytos klasės, gera koncertų salė. Šiemet į mokyklą priimta apie 100 mokinių. **Pr. N.**

## Savaitės įvykiai

**Izraelio okupuoto** vakarų Jordano krašto miestų burmistrai iškėlė JAV federaliniam teisme bylą, reikalaujančią, kad JAV apmokestintų United Jewish Appeal ir kitų žydų organizacijų Amerikoj surinktas pinigų sumas, kurios yra žydų organizacijų panaudojamos palestiniečių žemėm konfiskuoti.

**JAV muitų komisijonierius** William von Rab pasiūlė, kad Prekybos departamentas uždraustų į JAV įsileisti 30 Sov. S-gos koncentracijos stovyklose gaminamų reikmenų.

**Libane prasidėjo** tautinė susitaikinimo konferencija, kuri tuoj pat sutarė, kad ginklų paliaubas Libane prižiūrėtų Italijos ir Graikijos kariai.

**Sov. S-gos šiaurėj** kilę šalčiai įšaldė Čukči jūroj 40 laivų, kurių net ledlaužiai nepajėgė išvaduoti.

**Lenkijos karinis teismas** nubaudė pogrindžio Solidarumo unijos veikėją Janusz Palubicki 4 m. kalėti už tai, kad karo būklės metu priklausė prie uždraustos organizacijos.

**Prieš metus į Kansas City, MO** buvo atvykę sovietai sukti filmo apie kasdieninį Amerikos gyvenimą, ir miesto gyventojai šokosi jiem padėti, bet, pamatę pagamintą filmą, juo labai nusivylę, nes čia buvo pabrėžiamas ūkinis skurdas, nedarbas, juodosios rasės žmonių išnaudojimas ir bankininkų godumas.

**Buv. Japonijos min. pirmininkas** Kakuei Tanaka buvo nuteistas kalėti 4 metus už 2.1 mil. dol. kyšio priėmimą iš Lockhead korporacijos.

**Speliojama,** kad Burmoj išsprogdino bombą, užmušusią 19 ir sužeidusią 48 žmones, ne Š. Korėjos, bet Burmos teroristai.

**Argentinos** infliacija pasiekė 924 proc.

**Vilniaus vyskupas Julijonas Steponavičius, kuriam neleidžiama eiti pareigų, gyvena ištremtas į Žagarę. Salia jo stovi kun. Sigitas Tamkevičius, už jo (su akiniais) kun. Alfonsas Svarinskas, abu areštuoti už veiklą Tikinčiųjų Teisėms Ginti Katalikų Komitete. Komitetas nuolatos prašė valdžią sugrąžinti vyskupą Steponavičių į pareigas Vilniaus arkivyskupijoje.** Nuotr. Lietuvių Informacijos Centro, 351 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

# OLIMPINIAI ŽAIDIMAI IR SOVIETŲ SPORTININKAI

KNX radijo stotis Los Angeles mieste, priklausanti CBS radijo tinklui, kritikavo Californijos valstijos legislatūrą dėl rezoliucijos, rekomenduojančios į 1984 olimpinius žaidimus neįsileisti sovietų sportininkų. Priešingą nuomonę Baltų Laisvės Lygos vardu pareiškė lygos vicepirmininkas Antanas Mažeika. Jo dviejų minučių pareiškimas per radiją buvo perduotas keturis kartus spalio 5. Mažeika kalbėjo taip:

"KNX kritikuoja Californijos legislatūroj vieningai priimtą jungtinę rezoliuciją Nr. 31, rekomenduojančią JAV prezidentui ir kongresui tarp kitų sankcijų neleisti sovietų atletams dalyvauti 1984 metų olimpiniuose žaidimuose. KNX pastebi, kad ta rezoliucija yra pykčio ir emocijų rezultatas ir kad olimpiniai žaidimai negali būti pajungti politikai.

Mes tam nepritariam.

Olimpiniai žaidimai yra tautinis ir politinis forumas. Sovietai į olimpinius žaidimus visada žiūri kaip į vietą pasauliui reklamuoti sovietinio-marksizmo ideologijos pranašumą ir jėgą. Todėl jie skiria neribotus resursus paruošti profesionalam atletam. Sovietų Sąjunga olimpinius žaidimus panaudoja įspūdingai surežisuotais sportiniais ir kultūriniais renginiais nukreipti pasaulio dėmesiui nuo jos tarptautinių prasižengimų — karinių intervencijų, imperializmo ir žmogaus bei religinių teisių pažeidimų.

Amerikos paskelbtas Maskvoj vykusių olimpinių žaidimų boikotas (1980) bent kreipė dėmesį į sovietų agresiją Afganistane, kad ir tas kraštas nepatektų į pamirštų Baltijos ir Rytų Europos valstybių sąrašą. O dabar KNX pataria mum pamiršti Korejos lėktuvo 007 skrydžio žudynes. Ir tai sporto labui.

Californijos valstijos legislatūros rezoliucijoj teisingai atsispindi pasaulio viešosios opinijos pasipiktinimas ir reikalavimas nuosaikios akcijos dėl įvykdytų 269 žmonių žudynių. Nuo prezidento iki KNX radijo mum sakoma, kad esam bejėgiai atsakyti į sovietų įvykdytas žudynes ekonomiškai, ar kariškai, ar į šventumo kategoriją pakeltais olimpiniais žaidimais.

Ir taip gyvenimas teka įprasta vaga, o tuo tarpu 269 nekaltų aukų lavonai jų tarpe 61 amerikietis, guli be pagarbos vandenų kapinyne. Sovietų atletų pasirodymas Los Angeles 1984 olimpiniuose žaidimuose prieš filmuotojų aparatus būtų galutinis smūgis Amerikos žmonių garbės, integralumo ir padorumo jausmui. Jų dalyvavimas būtų tautinė gėda prieš žuvusiųjų šeimas, veltui laukiančias teisingos ataskaitos.

Mes pirmoj vietoj privalom rodyti pagarbą savo žuvusiesiem ir savo tautiniam principam, o ne palaikyti apgaulingą tarptautinio 'bešališko elgesio' tuščiažodžiavimą dėl propagandos ir komercinio pelno".

**Baltų LL Inf.**

# Iš Lietuvos K. Bažnyčios Kronikos

*(atkelta iš 1 psl.)*

kunigo registracijos pažymėjimo, būtų pašalintas iš kulto tarnybos. Priešingu atveju jis būsiąs patrauktas atsakomybėn.

Po įspėjimu kun. S. Tamkevičius nepasirašė. Įspėjimas kovo mėn. pradžioje buvo tik perskaitytas, bet nuorašas į rankas neįteiktas.

### Gerai, kad suėmė kun. A. Svarinską

**Telšiai.** 1983 vasario mėn. RRT įgaliotinio pavaduotojas Juozėnas lankė Telšių vyskupijos dekanus: Tauragės dekaną kun. P. Puzarą, Šilalės dekaną kun. F. Valaitį, Plungės dekaną kun. K. Gasčiūną, Ž. Kalvarijos vicedekaną kun. Lukoševičių, Mažeikių dekaną kun. J. Gedvilą. Lankėsi ir pas Telšių vyskupą Antaną Vaičių.

Pavaduotojo Juozėno tikslas buvo įtikinti dekanus, o per juos dekanatų kunigus ir tikinčiuosius, kad tarybinė valdžia pasielgė teisingai, suimdama kun. Alfonsą Svarinską.

**Kybartai.** 1983 vasario 10 į Kybartų vidurinę mokyklą stvyko Vilkaviškio rajono partijos komiteto sekretorius Tėvelis ir, eidamas per klases, kalbėjo apie suimtąjį kun. Alf. Svarinską. Tikino, kad jis bendradarbiavęs su "banditais" (t.t. pokario metais su partizanais). organizavo Tikinčiųjų teisėm ginti katalikų komitetą, eisenas į Šiluvą ir kt.

Kalbėjo ir prieš kun. Tamkevičiaus veiklą. Baigdamas kalbėti, pradėjo rodyti religines knygas, kurias išleido tarybinė valdžia. Parodė net Mišių skaitymus, atspausdintus ant iš Vatikano gauto popieriaus, ir Šv. Tėvo encikliką "Dives in misericordia", taip pat atsiųstą iš Vatikano. Atkreiptinas dėmesys kiek daug knygų atitenka ne kunigam ir tikintiesiem, o politrukam, kurių tikslas — agituoti prieš Bažnyčią.

Tėvelis nerausdamas melagingai teigė, kad Lietuvoje tarybų valdžia katekizmų išleido daugiau nei konstitucijų, tik kunigai juos slepia, norėdami sukelti žmonėse nepasitikėjimą valdžia.

(Tikrumoje Katekizmo išleido tik mažą tiražą, kurį propagandos tikslais parodo užsienio žurnalistam, o tikintieji ir kunigai jo nė nemato).


**VALDAS C. DUOBA,** lietuvis advokatas. 357 Larkfield Road., East Northporth, N.Y. 11731. Tel. 516 368-3740. Namų telefonas vakarais tik išimtinais atvejais 516 757-2671. New Yorko ofisas kito pastatpose: 86-01 114th St., Richmond Hill, N.Y. 11418. Tel. 212 441-2811.

**ALICE'S FLORIST SHOP,** lietuviškam rajone — lietuviška gėlių parduotuvė. Gėlės įvairiom progom. 846-5454. 107-04 Jamaica Ave., Richmond Hill, N.Y.

**SHALINS FUNERAL HOME,** Inc., 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest P'way St.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laidotuves. Kopyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296-2244.

**MATTHEW P. BALLAS FUNERAL HOME** — Moderni kopyčia, Air-conditioned, A. J. Balton-Baltrūnas, Licensed Manager and Notary Public, 660 Grand St., Brooklyn, N.Y. 11211; ST 2-5043.

**BUYUS FUNERAL HOME,** Mario Teixeira, Jr. laidotuvių direktorius, Newark office: 426 Lafayette St. (Cor. Wilson Ave.), telef. 344-5172. Paruošiamos garbingos laidotuvės. Modernios kopyčios, oras šaldomas. Daug vietos automobiliam pastatyti.

**JUOZO ANDRIUŠIO** Real Estate, namų pardavimas, visų rūšių apdraudimai, Income Tax pildymas. Įstaiga veikia naujoj vietoj — OHLERT-RUGGIERE, Inc., 89-11 Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y. Telef. 847-2323 (namų telef. 847-4477). Įstaigoj kreipiantis paminėti, kad esate ar norite būti J. Andriušio klijentais.

**VYTAUTAS BELECKAS IR SUNUS JONAS,** sav. Winter Garden Tavern. 1883 Madison St., Ridgewood, N.Y. 11227. Telef. 821-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

**SIDABRINIO VARPO KEPYKLA — Silver Bell Baking Co.** Lietuvišką ir europietišką duoną ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai. Dalia Radžiūnas, sav. — 43-04 Junction Blvd., Corona, Queens, N.Y. 11368. Telef. 779-5156.

**ROMAS PETRAUSKAS,** akcijų brokeris, dirba su Thomson McKinnon Securities Inc., One State St. Plaza, N.Y.C., N.Y. 10004. Registruotas pirkti ir parduoti akcijas, bonus, options, fondus, commodities, auksą ir sidabrą. Atidaryti IRA planus ir tax shelters. Suinteresuoti skambinkite 212 482-6962-3.

**LIETUVIŲ RADIJO VALANDA WORCESTER, MA. — WICN 90.5 FM** Trečiadieniais 8-9 v.v., penktadieniais 7:30 - 8:30 v.v. Inž. Ed. V. Meilus Jr., vedėjas, 23 Shirley Rd., Shrewsbury, MA 01545. Tel. 617 852-3665.

**NEW JERSEY, NEW YORK — "Lietuvos Atsiminimai",** penkt. WEVD 10-11 val. vak. 97.9 FM. Taip pat "Music of Lithuania", sekmad., 2:05 - 3:00 v. p.p. iš WSOU, 89.5 FM. Dr. J. J. Stukas, Dir. adresas: 234 Sunlit Dr., Watchung, N.J. 07060. Telef. (201) 753-5636.

**NEW YORK — NEW JERSEY — Laisvės Žiburys,** sekmadieniais 9-10 val. ryto WHBI 105.9 FM. Romas Kezys, 217-25 54th Ave., Bayside, N.Y. 11364. Tel. 212 229-9134.

LIETUVIŠKO STILIAUS PAMINKLAI SUKURIAMI IR NEMOKAMAI PRISTATOMI Į VISAS KAPINES NEW YORK, NEW JERSEY IR CONNECTICUT VALSTIJOSE. ĮSTAIGA PRIE ŠV. JONO KAPINIŲ.

Fasolino MEMORIALS

66-86 80 ST., MIDDLE VILLAGE, QUEENS
Phones: 326-1282 326-3150

TAI MŪSŲ VIENINTELE VIETA — — GAUSI PARODŲ SALE

**DANTŲ GYDYMO CENTRAS**

**Dr. Donatas Aleksandravičius,**
**Vedėjas**
**VISA MASTERCHARGE**
**METRO DENTAL SERVICE, P.C.**

**116-06 Myrtle Avenue**
**Richmond Hill, N.Y. 11418**

**Prieinamos kainos, modernūs įrengimai, patogus privažiavimas Jamaica ir Myrtle Ave. autobusais, atidarytas kasdien vakarais ir šeštadieniais.**

**SKAMBINTI: (212) 441-0909**

**Susitarti dėl laiko ir pasitikrinti kainas**

**VYTIS**

**KELIONIŲ IR TURIZMO AGENTŪRA**

- LĖKTUVAI
- LAIVAI (CRUISES)
- TRAUKINIAI (AMTRAK)
- AUTOBUSAI
- NUOMOJAMOS MAŠINOS
- VIEŠBUČIAI
- ĮDOMIŲ VIETŲ LANKYMAS
- GRUPINĖS KELIONĖS Į LIETUVĄ

MOKĖTI GALIMA VISOMIS KREDITO KORTELĖMIS
JOKIO EKSTRA MOKESČIO UŽ PATARNAVIMĄ
PILNAI APDRAUSTA IR AKREDITUOTA AGENTŪRA

**VYTIS INTERNATIONAL TRAVEL SERVICE**
**2129 KNAPP STREET**
**BROOKLYN, N.Y. 11229**
**TEL.: (212) 769-3300**

**DARBININKAS** The Lithuanian Weekly Published by Franciscan Fathers

341 Highland Blvd. Brooklyn, N. Y. 11207 Editorial Office (212) 827-1352 Business Office (212) 827-1351

Publication No. USPS 146-360
Second class postage paid at Brooklyn, N.Y., Post Office
Subscription per year — $15.00. Single Copy 30 cents

POSTMASTER: Send Change of Address Notice to: 341 Highland Blvd. Brooklyn, NY 11207

Eina nuo 1915 m., 1951 m. sujungė AMERIKA, LDS organą DARBININKĄ ir LIET. ŽINIAS ● Prenumerata metams $15.00 ● Straipsnius ir korespondencijas redakcija taiso savo nuožiūra ● Pavarde pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę ● Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

ISSN 0011-6637

Redaguoja REDAKCINĖ KOMISIJA

## *Po Korėjos lėktuvo tragedijos*

Korėjos keleivinio lėktuvo nušovimas ir 269 nekaltų žmonių nužudymas neturėjo būti jokia staigmena nei mum, nei vakariečių politikam, žinant sovietų masines žudynes, kaip politinį įrankį 66 metų jų viešpatavimo laikotarpy. Atsargiais apskaičiavimais, Kremliaus valdovai yra išžudę apie 65 mil. nekaltų žmonių, jų tarpe ir apie pusę milijono lietuvių. Štai keletas tų jų masinių žudynių epizodų: rusų revoliucijos laikotarpis, koncentracijos stovyklos, Pravieniškių, Červenės ir Katyno žudynės bei masinės pabaltiečių deportacijos; po to vyko daugybė sukilimų su baisiomis aukomis, būtent Vorkutos, Berlyno, Budapesto, Varšuvos ir Gdynės, Čekoslovakijos sukilimai ir pagaliau prieš trejus metus prasidėjusios ir dabar tebevykstančios Afganistano okupacinės žudynės.

Čia suminėtos masinės žudynės, rodos, turėjo atverti visokio plauko vakariečių politinių partijų vadų akis ir sužadinti jų smegenis, padaryti atitinkamas išvadas apie komunistinę sistemą, jų vadus ir jų veiksmų žiaurumą. Deja, sąžiningai tenka pripažinti, kad vakariečių politikai tik dėl formos paprotestuoja, pasiūlydami rezoliuciją Saugumo Tarybој, arba paboikotuoja sovietus porą mėnesių, o po to eina toliau, kaip anglosaksai sako, "business as usual"... Visi sovietų kriminaliniai darbai užmirštami, detentė klesti ir žydi, derantis, perkant ir parduodant. Taip buvo per 66 metus, ir tuo tarpu nėra rimtų faktų, kad kas nors pasikeistų ir po Korėjos lėktuvo nušovimo.

Kitas dalykas, į kurį reikėtų atkreipti dėmesį, tai ilgas dešimties dienų laikotarpis, po kurio pagaliau Kremliaus viešpačiai per savo generolą pareiškė prisipažinimą, kad jie tikrai lėktuvą nušovė, bet ne kaip keleivinį lėktuvą, o kaip lėktuvą, kuris įskrido į sovietų erdvę šnipinėjimo tikslais... Šis dešimtį dienų trukęs tylėjimas iš Maskvos pusės rodo, kad pačioj pradžioj politbiuro nariai nesutarė dėl viešo pasiaiškinimo, kol pagaliau "andropovnikai", spaudžiami maršalų, privertė opoziciją priimti pasiaiškinimą, kurį mes girdėjom.

Graudžiausia išvada iš šios Korėjos lėktuvo tragedijos tai visiškas vakariečių nenoras ir nesutarimas imtis griežtesnių priemonių prieš sovietus. Pasitenkinta tik bereikšmiais rezoliuciniais gestais ir dvisavaitiniais ar dvimėnesiniais boikotais. Ypač yra gėdingas faktas, kad Nato organizacija, kuri buvo sukurta tik tam, kad sutrukdytų bolševikinį imperializmą, šiuo atveju visiškai suskilo, nes Prancūzijos, Graikijos ir Turkijos vyriausybės atsisakė boikotuoti dviem savaitėm skridimus į Sovietų S-gą...

Jungtinės Tautos, kaip visais atvejais, taip ir šiuo pasirodė kaip raštinė įnešti bevertėm rezoliucijom ir kaip organizacija, nesanti verta to vardo, kurį nešioja.

Gal didžiausia staigmena šioj Korėjos lėktuvo tragedijoj yra raudonosios Kinijos laikysena. Naujieji valdovai ne tik jokių sankcijų prieš sovietus nepaskelbė, bet ir griežtesnio protesto nepareiškė. Ar tai tik nereiškia ženklo, kad du raudoni didieji perėjo iš šaltojo karo į naują detentės erą?

Paskutiniuoju punktu reikia pažymėti griausmingus JAV prezidento Reagano pareiškimus, bet gana silpnus priešsovietinius veiksmus, turint galvoj, kad JAV ėmėsi iniciatyvos vienokiu ar kitokiu būdu sovietam duoti "pamoką". Deja, tą "pamoką" sovietai tiek ekonomiškai, tiek militariškai mažai pajus.

Užbaigiant galima pridurti, kad, jei Afganistano okupacija, įvykusi prieš trejus metus, jau beveik užmiršta, tai Korėjos lėktuvo tragedija greičiausiai išnyks iš vakariečių politikų lūpų ir iš žinių agentūrų biuletenių po trijų mėnesių.

J. P. Kedys

## O VIS DĖLTO POPIEŽIUI JONUI PAULIUI II RŪPI PAVERGTOS LIETUVOS REIKALAI

A. MASIONIS

Neseniai, ir iš visai netikėtų šaltinių, teko patirti, kad popiežiui Jonui Pauliui II tikrai rūpi Lietuvos reikalai, ir kad ne kartą jo pareikštos simpatijos Lietuvai yra nuoširdžios.

Praėjusį pavasarį Lietuvos vyskupai lankėsi Romoje supažindinti popiežių su Bažnyčios padėtimi Lietuvoje. Tas mūsų vyskupų, vadinamas ad limina, vizitas buvo aprašytas mūsų spaudoje ir net pailiustruotas nuotraukomis. Tačiau ką mūsų vyskupai kalbėjo popiežiui ir ką popiežius kalbėjo jiem, dėl mum žinomų priežasčių, nebuvo paskelbta. Buvo paminėtas jiem pareikštas popiežiaus sveikinimas, vyskupo L. Povilonio pakvietimas popiežiui apsilankyti Lietuvoje. Tai ir viskas. O buvo kalbėta ir daugiau.

Kad tokio vizito metu kalbama ir daugiau, niekam nereikia ir aiškinti. Kaip tokie vizitai pravedami, teko patirti iš Patersono vyskupo Frank Rodimer, kuris rugsėjo mėn. su kitais Amerikos vyskupais lankėsi Romoje ir pats turėjo duoti popiežiui ad limina pranešimą apie savo valdomą vyskupiją. Vyskupas Rodimer plačiai aprašė savo diecezijos savaitraštyje The Beacon savo įspūdžius iš Romos, ypač apie savo susitikimus su popiežium.

Kaip vyskupas Rodimer rašo, tie ad limina vizitai susideda iš dviejų dalių. Pirmiausiai kiekvienas vyskupas turi visai privačią audienciją su popiežium. Šį kartą popiežius Patersono vyskupą ir kitus amerikiečius vyskupus priėmė savo vasaros rezidencijoje Castel Gondolfo. Kiekvienam vyskupo vizitui duodama 15 minučių. Vyskupas būna su popiežium tik vienas, nebent reikėtų kada nors vertėjo. Pirmiausia vyskupas praneša apie savo vyskupijos padėtį, o paskui, arba įsiterpdamas, popiežius, norėdamas turėti aiškesnį diecezijos vaizdą, užduoda klausimų. Praėjus 15 minučių, popiežius paspaudžia skambutį, ir vyskupas, tvarkąs šitokių vizitų reikalus, įeina su fotografu. Tada pasikeičiama su popiežium dovanomis, nusifotografuojama, ir vizitas baigtas.

Antrasis su popiežium susitikimas esti po kokių dviejų dienų: tai priešpiečiai su popiežium jo rezidencijoje. Pakvietimą vyskupai gauna iš paties popiežiaus pirmojo vizito metu. Čia jau ne privatus pasimatymas su popiežium, bet bendras su kitais vyskupais, turėjusiais pirmąjį ad limina vizitą. Šį kartą, kaip rašo vysk. Frank Rodimer, popiežius pakvietė 12 amerikiečių vyskupų. Čia jau nekalbama apie kurią nors vyskupiją, bet apie bendrus Bažnyčios reikalus ir net apie pasaulines problemas. Štai, kaip rašo vysk. Frank Rodimer apie tą antrąjį susitikimą su popiežiumi Jonu Pauliumi II:

"Popiežiaus valgomasis yra gana mažas ir neištaigingas. Jis tik tokio didumo, kad aplink stalą tegali sutilpti tik 12 vyskupų ir du jo kunigai sekretoriai — vienas lenkas, kitas afrikietis.

"Šventasis Tėvas mus maloniai pasitiko ir įvedė į šį valgomąjį kambarį. Kai tik susėdome už stalo, jis iš atminties pradėjo vardinti kiekvieno mūsų vyskupiją, ir, kai mes atsiliepėme, jis kiekvieną iš mūsų pasveikino. Žinau, kad pasikalbėjimas prie popiežiaus stalo niekada nėra skelbiamas spaudoje ir tegaliu tik tiek pasakyti, kad popiežius Jonas Paulius palietė šiame pasikalbėjime prie stalo plačią skalę įvairių klausimų ir problemų: rusų numuštą Korėjos lėktuvą virš Sachalino salų; JAV gyventojų sudėtį, į kurią įeina 20 milijonų ispanų kilmės žmonių; popiežiaus kelionę į Angliją ir jo ankstyvesnę kelionę į Ameriką; Lietuvą (mano pabr., A.M.); Kiniją; ortodoksų bažnyčią; Amerikoje susidariusius luomus — turtinguosius ir vargšus."

Vyskupo Rodimer laiškas iš Romos buvo spausdinamas dvejuose The Beacon numeriuose, ir visos jo mintys yra labai įdomios, bet man ne tai rūpi čia aprašyti. Mane labiausiai sudomino tai, **kad popiežius Jonas Paulius su Amerikos vyskupais kalbėjo apie Lietuvą.** Kadangi vyskupas Rodimer yra didelis lietuvių draugas, jau apie tris kartus lankęs Šv. Kazimiero parapiją, paskutinį kartą dalyvavęs mūsų Kaziuko mūgės pietuose, ir kadangi su juo esu arčiau susipažinęs, nes teko būti vienoje delegacijoje pas jį Skuodžio reikalu ir koresponduoti su juo vienu klausimu, kai rašiau spaudai vieną straipsnį, tai, palaukęs, kol vyskupas pailsės (jis grįžo iš Romos spalio 1), pa-

*(nukelta į 4 psl.)*

## VLIKO SEIMAS DETROITE

Vyriausio Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto seimas šiemet įvyks lapkričio 11-13 Dievo Apvaizdos lietuvių parapijos Kultūros Centre, 25335 West Nine Mile Road, Southfield, Mich.

Lapkričio 11, penktadienį, 7 val. vak. Kultūros Centro kavinėje pradiniai pasikalbėjimai.

Lapkričio 12, šeštadienį, 9 val. registracija, atidarymas, sveikinimai, Vliko tarybos pirmininko, valdybos pirmininko ir kraštų įgaliotinių pranešimai. Po pietų pertraukos Tautos Fondo tarybos pirmininko, valdybos pirmininko ir Kanados TF pirmininko pranešimai.

Popietėj po pertraukos kalbės Stasys Lozoraitis Jr., Lietuvos atstovas prie Vatikano, tema: "Vakarų Europos tarptautinė politika Sovietų Sąjungos atžvilgiu". Simpoziumą "Lietuvos laisvinimo problemos" moderuoja Vliko pirm. pavad. dr. D. Krivickas, dalyvauja: dr. Kazys Karvelis, inž. Liūtas Grinius ir Algirdas J. Kasulaitis.

Vakare Kultūros Centro salėj vakarienė su menine programa.

Lapkričio 13, sekmadienį, 10:30 val. ryto pamaldos, 12 val. Vliko posėdžiai ir seimo uždarymas.

Kun. Petras Urbaitis ir pop. Jonas Paulius II

## KUN. P. URBAITIS PAS POPIEŽIŲ

Kun. Petras Urbaitis, saleziétis, lankėsi Romoje ir rugpjūčio 18 d. 1 v. popiet popiežiaus Castel Gondolfo vasarvietėje buvo priimtas bendroje audiencijoje.

Pop. Jonas Paulius II teiravosi apie Lietuvą, gi kun. P. Urbaitis neperseniausiai buvo tik Lietuvos pasienyje — Punsko krašte.

Kun. P. Urbaitis pasisakė, kad dvidešimt metų (1931-1951) dirbo misijose Kinijoje. Popiežius prisiminė du palaimintuosius saleziečius kankinius (vysk. Versiglia ir kun. Caravažio). Jie buvo misijonieriai pietų Kinijoje, buvusioje Siu-Čiau, Lin-šien misijoje, kurioje teko dirbti ir kun. P. Urbaičiui. Abu misijonieriai buvo nukankinti raudonųjų. Šiais metais gegužės mėnesį jie abu paskelbti palaimintaisiais.

Taip pat prisiminta ir Brazilija, kur kun. P. Urbaitis dirba pastoracinį darbą. Popiežius prisiminė ir savo apsilankymą Brazilijoje.

Audiencijos pabaigoje popiežius lietuviškai pasakė: "Sveikinu brolius lietuvius".

Tai labai džiugino kun. P. Urbaitį.

## SOFIJA ČIURLIONIENĖ KYMANTAITĖ
## AUŠROS SŪNŪS
### DRAMA

12

### IV SCENA

RUSTEIKA. Ar manęs ieškot einat...?

JURGIS. Ne — tik mes taip užsiplepėjom ir užmiršom. Kad mamaitė su viralu laukia.

RUSTEIKA. Naują slapuką atradau.

JURGIS. Bene tas išpuvęs kelmas ir po juo ola — ten į kairę.

RUSTEIKA. Taigi, mat, ir tavo geros akies esama. O kaip susikalbėjai su Kalmuku?

JURGIS. Stovės ties mūsų namais, pagal beržą.

RUSTEIKA. Tai gal aš vienas eisiu, o tu pasilik namie, ir motinai bus ramiau.

JURGIS. Tėveli, aš labai norėčiau pas Juodvalkį į vakarušką — o grįšiu kartu — aš būsiu Tamstos žvalgas — eisiu pirma revolverį atkišęs.

RUSTEIKA. Na gerai — dviese vis tikriau nešinį išnešim. *(Rožė vis dairosi, ar neina Albinas).*

JURGIS. Ir sveiką kailį.

RUSTEIKA. Dar ilgai tie mūsų kailiai turės tarnauti. *(Į Rožę).* Ko tu žvalgais — lauki tu ko, ar ką?

ROŽĖ. Žiūriu... taip sau...

RUSTEIKA. Jei sužinosiu, kad, man nesant namie, tas dziegarmeistra čia lankos — tai tu pamatysi, ko dar nemačius.

JURGIS. Kol neištirsim, reikia svetimų žmonių saugotis — dabar toks karštas laikas.

RUSTEIKA. *(Rodydamas akmenį).* Žiūrėkit, vaikai. Ar tas akmuo, Vaidevučiu pramintas, ką šneka — tai ir mums reik taip tylėt. *(Lipa per lipynę — išnyksta vienas po kito).*

### V SCENA

*Greitu žingsniu atbėgo Štolcas, pasižvalgė, pailsęs sėdos ant kelmo. Kiek pabuvus atbėga Petrovas.*

PETROVAS. Tu čia sėdi... o aš kuo galo negavau tavęs ieškodamas.

ŠTOLCAS. O aš tavęs ieškojau... pamanyk sau, ką Mitė išgalvojo... atnešė man popierį...

PETROVAS. Po visų velnių su jo popieriu — tu nežinai, ką mums mūsų rotmistras iškirto?

ŠTOLCAS. Rotmistras?

PETROVAS. Susikirto lažybomis su muitinės valdytoju — iš penkių šimtų rublių — penkių šimtų rublių, kad šiąnakt, arba rytoj, Rusteiką sugausim.

ŠTOLCAS. Juk buvo mums visą mėnesį laiko davęs. Na, gerai. O jeigu jis kaip tik tas dvi dieni sėdi namie ir visai neina — tai kaip jį paimsi lauke.

PETROVAS. Tai tu rotmistrui ir paaiškink, juk velnias buvo — velnias ir bus ... pasigėrė, susiderėjo — ir turi jam būti...

ŠTOLCAS. Beprotis, ir varinėja dabar mus kaip pasiutęs... Gerai, mes paimam Rusteiką — ir ką mes už tą gausim — tuos kvailus tris šimtus, kur dar pasidalinti reikia trims? — O jį pristatys ordenais apdovanot, paaiškinimą duos, ir dar už niekur nieką penkius šimtus lažybų...

PETROVAS. Tš... Štolc... jis pasakė, kad antrą tiek pridės... kad tik mes pasistengtume... jam ne tiek pinigai, jam svarbu parodyt, kad visa pasienio sargyba niekai yra prieš vieną žandarą... jie seniai pešas su Trofimovu...

ŠTOLCAS. Žinau — žinau... tai sakai jis dar tris pridės...

PETROVAS. Pridės... ir paaukštinimas tikrai mus laukia.

ŠTOLCAS. Bet žinai... žiūrėk tik, kokį man popierį Mitė įdavė. *(Išsiėmė, duoda skaityt).* — Ir liepė šiandien pasirašyt...

PETROVAS. Kiek bus duota dovanų už Rusteiką, mes, žemiau pasirašiusieji, sutinkam gera valia atiduoti Mitei... pusę, o antrą pusę pasidalinti tarp savęs...

ŠTOLCAS. Prakeiktas, suuodė, tur būt, kad bus pridėta—ir jis man pasakė, jeigu mes nepasirašom, tai jis nieko nepadės...

PETROVAS. Reikia rašytis. Viena — mes be jo nieko nepadarysim, o antra — jei jau kartu dirbam — tai negražu draugiškai nepasidalinti...

STOLCAS. Kad pasisektų...!

PETROVAS. Aš žvakelę žadėjau kazanskai Dievo Motinai, kad tik padėtų suimti.

ŠTOLCAS. Tau tiek pinigų, o jai viena žvakelė — dar supyks...

PETROVAS. Dievaži, pusės pūdo žvakę pastatysiu — tegul tik padeda ir — duok, kad tik rašalo — pasirašom — būsim jam geri draugai...

ŠTOLCAS. Draugai?.. koks jis man draugas — aš žandaras, su forma vaikščioju, o jis...

PETROVAS. O jis aukščiau nueis, kaip mudu...

ŠTOLCAS. Bet kur mes jį rasim, reik juk jam pasakyti... čia gi ko mums laukt, nors teisybę pasakius, aš norėjau užeit pažiūrėt, ar jie šiandien namie. *(Žvelgia abu per tvorą).*

PETROVAS. Ir aš to paties bėgau.

ŠTOLCAS. Jie eina, traukimės kad nepasijustų sekiojami. Mes dirbam, o manai jie mažai draugų turi, manai, prieš mus kiti nedirba?

PETROVAS. *(Žegnojas maskoliškai).* Tai garbė Dievui, turbūt į Prūsus. *(Pasišalina).*

### VI SCENA

JURGIS. *(Perlipęs pirmas sako tėvui).* Mėnulis tik apie pirmą patekės.

RUSTEIKA. Apie pirmą. O tokia apsiūkus —bus tamsus vakaras.

JURGIS. Lig pas 12 galėsim šokti.

RUSTEIKA. Bene Juodvalkis leis taip ilgai šeimynai daužytis?

JURGIS. Lig kol leis—lig tol šoksim, o paskui už nešinių ir — namo.

RUSTEIKA. Kai Kalmukas stovi, mums bepigu.

JURGIS. Niekados dar taip gerai nebuvo, juk juodu abudu greta stovi. Tėveli... kažin kad aš Katriutei pasipirščiau?

RUSTEIKA. Gera mergaitė, daili mergaitė... tik gal jie kur turtingesnio ieško... Tūkstantį aš tau galėčiau duoti... ką turiu iš senovės pasidėjęs.

JURGIS. Dėkui, tėveli, tai aš Katriutę šį vakar kalbinsiu.

RUSTEIKA. Barboros, matyt, nesulauksim, reik skubėt, kad muitinės neuždarytų. *(Nueina).*

### VII SCENA

ŠTOLCAS. Nuėjo.

PETROVAS. Dabar skubiai bėgam pasirašyt ir susiieškot reik Mitę.

ŠTOLCAS. Aš eisiu pas jį, pas Mendelį, pas Kuliekauskienę, — tu eik pas kitus. *(Išeina).*

### VIII SCENA

ALBINAS. *(Ateina, sėdas ant akmens, liūdną gaidą švilpia).*

ROŽĖ. *(Atbėga skepetą užsimetus).* Albin, ar seniai čia sėdi?

*(Bus daugiau)*

# SIOUX CITY, IOWA

**Lietuvių parapija vėl pirmoje vietoje**

Rugsėjo 25 vyko Sioux City diecezijos įsipareigojimų rinkimo vajus: mokyklom, labdarai, misijom ir diecezijos reikalam.

Prieš vajaus pradžią, rugsėjo 19, kun. Simonas Morkūnas įteikė naujam vyskupui ordinarui Lawrence D. Soens rinkimo rezultatus: 10,195.00 dol. įsipareigojimais — 292.9%, iš kurių 8,252.50 dol. — 237.1% — grynais. Vyskupas padėkojo kun. S. Morkūnui už didelį pasiaukojimą renkant pasižadėjimus ir pakvietė kartu nusifotografuoti. Diecezijos savaitinis laikraštis The Globe prieš vajaus pradžią, rugsėjo 22, išspausdino pirmam puslapy vyskupo su kun. Morkūnu nuotrauką ir straipsnį "Šv. Kazimieras vėl pirmauja".

Šv. Kazimiero parapijai buvo paskirta surinkti 3,481.50. dol. Visoj vyskupijoj norėta surinkti 863,000 dol. Iki šiol surinkta įsipareigojimais 1,227,509, taigi surinkta 364,509 dol. daugiau negu buvo prašoma. Įsipareigojimų laikas — 10 mėnesių.

Vajuje dalyvavo 142 parapijos. Visų diecezijos parapijų 6,000 vyrų ir moterų vykdė įsipareigojimų rinkimą, taip pat ir Šv. Kazimiero 42 parapiečiai turėjo patys atlikti įsipareigojimų rinkimą. Vietoje pasauliečių kun. S. Morkūnas jau devintą kartą iš eilės, pats vienas ryžosi atlikti tą sunkų uždavinį ir per tris savaites kiekvieną dieną nuo 10 val. ryto iki 9 val. vakaro lankė parapiečius, padarydamas 1,025 mylias.

Kai 35% amerikiečių atsisakė dalyvauti vajuje, nieko neaukodami, ir iš įsipareigojimų 10 ir 15% jų nesumoka, Šv. Kazimiero parapiečiai įsipareigojimus sumoka 100%, todėl ir čia lietuviai pirmoje vietoje.

Šv. Kazimiero parapija labai daug prisidėjo prie vajaus pasisekimo. Patirta, kad mažytei parapijai, ypač tautinei, prieš vajaus pradžią pirmaujant, turtingų ir didelių parapijų parapiečiai, nenorėdami atsilikti, savo aukas padidina.

Devinti metai iš eilės vajaus sekmadienį visų diecezijos parapijų klebonai savo pamoksluose kvietė sekti mažytės Šv. Kazimiero lietuvių parapijos narių, paprastų darbininkų, daugumoj pensininkų, bedarbių dosnumo pavyzdžiu. Ir tikrai jie sekė, nes kiekvienais metais buvo surinkta keli šimtai tūkstančių dol. daugiau negu pradžioje paskirta.

Garbė Šv. Kazimiero parapiečiam, Amerikos lietuvių parapijom ir pavergtai Lietuvai, kurios vardas Sioux City diecezijoje yra gerai žinomas.

Šv. Kazimiero parapija iš devynių vajų bus gavusi atgal 79,072.13 dol., kurie daugumoje panaudoti vietos aukštesnei katalikų mokyklai išlaikyti. Nežiūrint, kad ši parapija yra mažytė, turinti 80 šeimų, jos nariai paprasti darbininkai, pensininkai, 23% bedarbių, moka per metus minėtai mokyklai išlaikyti 26,831.53 dol.

A.K.

Naujas Sioux City diecezijos vyskupas ordinaras Lawrence D. Soens, D.D., priima iš kun. S. Morkūno vajaus čekį.

# LIETUVIAI FLORIDOJE

**ST. PETERSBURG**

**Romo Kalantos šaulių kuopa** spalio 26 Seminole parko 8 pavilijone rengia gegužinę-pikniką. Pradžia 10:30 val. ryto. Karšti pietūs 12:30 val. Veiks laimės šulinys, gros gera muzika, netrūks žaidimų.

**Šv. Kazimiero misijos metinis susirinkimas** įvyks spalio 23, trečiadienį, 3 val. popiet Lietuvių klube. Darbotvarkėje pramatyta komiteto ir dvasios vadovo pranešimai, Šv. Kazimiero misijos įstatų svarstymas bei priėmimas, komiteto rinkimai.

**Lietuvių klubo metinis narių susirinkimas** įvyks lapkričio 12, šeštadienį, 2 val. popiet. Kandidatam į naują valdybą surasti sudaryta nominacijų komisija: P. Vasiliauskas, K. Staponkus ir J. Vaičaitis.

**Romo Kalantos šaulių kuopos dešimtmečio minėjimas** ir kartu kariuomenės šventės minėjimas vyks dvi dienas. Lapkričio 27, sekmadienį, 1 val. mišios Holy Name bažnyčioj, Gulfporte, už žuvusius karius, šaulius savanorius ir vargstančius lietuvius. Minėjimo akademija lapkričio 30, trečiadienį, 2 val. popiet Lietuvių Klubo salėj. Po minėjimo 4 val. banketas klubo salėje. Į minėjimą yra pakviesti Amerikos, Kanados ir Australijos šaulių kuopų atstovai.

**Tautos šventės minėjimas** Lietuvių klube vyko rugsėjo 8. Dalyvių buvo apie 200. Pagrindinę paskaitą skaitė Vl. Žilinskas. Meninėj programoj dalyvavo A. Radvilaitė, St. Vaškys, M. Krasauskas, K. Grabnickaitė, A. Karnienė, S. Vaškienė, A. Mateika. Lietuviško švietimo reikalam surinkta aukų 360 dol. Rugsėjo 11 Šv. Vardo bažnyčioj mišias koncelebravo kun. V. Zakaras, prel. J. Balkūnas ir kun. A. Stašys.

**Iškiliosios lietuvaitės rinkimai** Lietuvių klube vyko rugsėjo 11. Rinkimam vadovavo pirm. A. Gudonis. Kiti vertintojai: A. Karnius, A. Aidukas, D. Bobelienė, K. Jurgėla, V. Kleivienė, A. Žukys, J. Žvynys ir P. Zelba. Dalyvavo 7 lietuvaitės. Teisėjų balsų dauguma išrinkta Kristina Grabnickaitė, antra vieta teko Lindai Didžbalytei. — L.Ž.K.

**POMPANO BEACH**

**LB Auksinio Kranto apylinkės lietuviai yra dosnūs:** savo aukomis remia lietuvišką spaudą, padidina kiekvienais metais įnašą Lietuvių Fonde, renka aukas Vasario 16 proga lietuviškiem veiksniam, Vasario 16 gimnazijai 192 dol., Lietuvos atstovybės Washingtone remontui 300 dol., PL Dienom Chicagoj — 300 dol., Lake Worth Lietuvių muziejui 100 dol., Lietuvių katedrai Illinois universitete 250 dol. ir kt.

**Lietuviškos pamaldos** Pompano Beach, Boka Raton, Ft. Lauderdale ir apylinkėse gyvenantiem lietuviam bus lapkričio 13, sekmadienį, 4 val. popiet St. Coleman's bažnyčioj, 1200 S. Federal Hwy. (US 1). Mišias aukos kun. V. Pikturna, prie vargonų — C. Grigutis.

**LB apylinkės valdybą sudaro:** pirm. dr. E. Balčiūnienė, vicepirm. D. Liutermozienė ir inž. P. Urbutis, sekr. V. Stelmokas, ižd. B. Paškienė, vad. soc. reikalam G. Bielskienė, vad. jaunimo reik. M. Prunskytė-Coleman, šeimininkės S. Stelmokienė, O. Rudaitienė, E. Zibrickienė, garbės narys V. Balčiūnas. — Pr. D.

# AUKOS ŠV. KAZIMIERO KOMITETUI

**Kun. Simonas Morkūnas,** Šv. Kazimiero lietuvių parapijos klebonas, Sioux City, Iowa, Šv. Kazimiero sukakties komitetui atsiuntė $2,200 aukų, surinktų iš savo mažos (vos 80 šeimų) parapijos, kurioj yra dalis ir nelietuviškų šeimų. Pereitais metais kun. S. Morkūnas paaukojo $5,000 prof. Simo Sužiedėlio paruoštai apybraižai apie šv. Kazimierą išleisti. Dabar dar pridėjo savo $500 auką ir Mortos Kuncienės $1,000. Kiti parapiečiai sudėjo $700. Šv. Kazimiero sukakties komitetas labai nuoširdžiai dėkoja kun. S. Morkūnui ir jo dosniems parapiečiam už aukas.

**Šia pačia proga** Šv. Kazimiero sukakties komitetas dėkoja už aukas, gautas iki šiol iš lietuviškų parapijų per jų klebonus: Šv. Juozapo, Lowell, Mass, per kun. J. D. Žuromskį — $225; Šv. Pranciškaus, Lawrence, Mass., per kun. A. Janiūną — $200; Šv. Kazimiero, Westfield, Mass., per kun. D. Foley — $382.46; Šv. Kazimiero, Paterson, New Jersey, per kun. Jacob Palliwathukkall — $130; Šv. Jurgio, Bridgeport, Conn., per kun. Fr. Pranckų — $100; Šv. Jurgio, Norwood, Mass., per kun. V. Valkavičių — $278.20; Šv. Alfonso, Baltimore, Md., per kun. A. Dranginį — $201. Kai kurie klebonai į komiteto prašymą atsiliepė pažadėdami padaryti rinkliavą šių metų pabaigoj ar ateinančių sukaktuviniu metų pradžioj. Prašymas išsiuntinėtas visų JAV lietuviškų parapijų klebonam. Laukiam.

**Lietuvių Fondas** Šv. Kazimiero sukakties komiteto užsimotiem darbam įvykdyti paskyrė $1,000 ir per JAV LB kultūros tarybą — $2,000.

**Iš a.a. kun. Pijaus Lekešio palikimo** per kun. J. Pakalniškį gauta $5,000.

**Nekalto Prasidėjimo seselės,** Putnam, Conn., paaukojo $1,000 ir apsiėmė išleisti šv. Kazimiero paveikslėlį su maldele bei trumpam susirašinėjimui atvirukus.

Visiem aukotojam Komitetas yra labai nuoširdžiai dėkingas.

# POPIEŽIUI RŪPI LIETUVOS REIKALAI

*(atkelta iš 3 psl.)*

skambinau į jo įstaigą ir paprašiau, ar jis negalėtų man daugiau pasakyti, iš kur išėjo kalba apie Lietuvą, ir kas ten buvo paliesta. Deja, vyskupas pakartojo tą patį, kas anksčiau buvo pacituota iš jo laiško iš Romos. Nors ten dalyvavo dar 11 vyskupų, bet visa, kas buvo kalbėta, skaitoma konfidencialu ir spaudai apie tai žinių neduodama. Vyskupas pridėjo: "Nesirūpinkite ir žinokite, kad popiežius apie jūsų Lietuvos padėtį yra gerai informuotas, ir jos reikalais yra labai susirūpinęs".

Kad ir neteko daugiau tuo klausimu sužinoti, bet vis tiek labai įdomu, kad popiežius svarstė Lietuvos klausimą su grupe amerikiečių vyskupų, kurių tarpe nebuvo nei vieno lietuvio. Minėtas vyskupas, kuris tvarko ad limina vizitacijos reikalus, irgi nelietuvis. Vyskupas Rodimer yra savo įspūdžių aprašyme paminėjęs, kad jo vardas ar pavardė yra Martin ir kad jis esąs prancūzas. Taigi šioje vyskupų grupėje iškeltas Lietuvos klausimas, greičiausiai, bus paties popiežiaus iniciatyva. Kokiame kontekste yra tai įvykę, pagaliau mum ne taip jau svarbu, bet Patersono vyskupo pastaba, kad popiežiui rūpi mūsų krašto reikalai, mum duoda vilties, kad, kaip leidimas Seinų katedroje lietuviškų pamaldų, taip ir kiti mum opūs reikalai, pav., Vilniaus vyskupijos klausimas, savu laiku susitvarkys, jei tik turėsime kantrybės ir, išlaikydami atitinkamą orumą, o nesisvaidydami netinkamais epitetais popiežiaus adresu savo susirinkimuose, per savo radijo valandėles ir per spaudą, kreipsimės į jį patį, rašydami prašymus ir mandagiai, be jokių užgauliojimų išdėstysime jam savo reikalus.

—**Literatūrinę popietę** Toronto, Ont., Prisikėlimo parapijos salėje spalio 2 surengė KLK Moterų Dr-jos Prisikėlimo skyrius. Dalyvavo rašytojos bei poetės: Nijolė Jankutė, Ona Mikailaitė, Danguolė Sadūnaitė, Julija Švabaitė-Gylienė. Jos skaitė savo kūrybą. Kitų moterų rašytojų kūrybą skaitė O. Mikailaitė, L. Nakrošienė, R. Sakalaitė-Jonaitienė. Pelnas paskirtas LK Religinei Šalpai.

# WORCESTER, MASS.

**Sąjungiečių veikloje**

Lietuvių Katalikių Moterų Sąjungos 5-tos kuopos narėm šie metai buvo didelio darbymečio metai. Visus darbus apvainikavo Moterų Sąjungos seimas, rugpjūčio mėnesį įvykęs Nekalto Marijos Prasidėjimo vienuolyne Putname ir Worcestery.

Spalio 2 vyko pirmas susirinkimas po seimo. Apie seimą kruopščius pranešimus paruošė ižd. H. Banis, finansų rašt. E. Alavošienė ir seimo pirmininkė J. Miliauskienė. Delegatėm buvo atsakyta į klausimus.

Kalbėjo ir seimo delegatės, kurios buvo labai patenkintos seimo eiga. Vėl dvejiem metam perrinkta sąjungos pirmininkė J. Mack savo kalboje priminė, kad seime metų iškiliausia moterimi buvo išrinkta Nekalto Marijos Prasidėjimo vienuolijos provincijolė seselė M. Aloyza.

Mass. valstijos direktorėmis išrinktos: kuopos vicepirm. M. Lapinskienė ir A. Miller.

Buvusi seimo pirmininkė J. Miliauskienė padėkojo visam komitetui už glaudų kooperavimą.

Prisimintas rugsėjo 11 įvykęs parapijos piknikas — gegužinė. Tokiomis progomis kiekvienais metais sąjungietės vadovauja virtuvei, prisideda savo kepiniais, aukomis ir kitomis dovanomis. Vyriausia virtuvės šeimininkė jau vienuolikti metai yra Jadvyga Spirauskienė.

Pirmininkė A. Shumway supažindino nares su Lituanistikos katedros reikalu. Paskirta 50 dol.

Po Moterų Sąjungos himno susirinkimo dalyvės persikėlė į bažnyčią, kur vyko Švč. Sakramento adoracija.

J.M.

**Savo vaikams, kurie, baigę mokslus, išsikelia gyventi į kitus miestus, užprenumeruok Darbininką. Tai bus jiems geriausia dovana.**


# GLOBE PARCEL SERVICE, INC.

**daugiau kaip 50 metų Globe Parcel Service, Inc. tarnauja visuomenei siunčiant**

**MUITU APMOKĖTUS SIUNTINIUS**

**į Lietuvą ir SSSR. Šia proga dėkojame mūsų ištikimiem klijentam ir linkime laimingų atostogų. Visiem užtikriname puikų patarnavimą.**

**Primename mūsų klijentam, kad visi siuntiniai, siunčiami per GLOBE PARCEL SERVICE, INC., yra V/O Vneshposyltorg įstaitos autorizuoti ir apdrausti.**

**Mes turime dešimtis tūkstančių patenkintų klijentų ir kviečiame visus pasinaudoti mūsų patarnavimais arba per pagrindinę įstaigą, arba per kurį nors žemiau nurodytą skyrių:**

**CENTRINĖ ĮSTAIGA:**

**GLOBE PARCEL SERVICE, INC.**

**716 Walnut Street, Philadelphia, Pa. 19106**

**Telefonas: (215) 925-3455**

| | |
|---|---|
| BALTIMORE, MD. 21244, 3206 Eastern Ave | (301) 342-2374 |
| CHICAGO, ILL. 60618, 2877 N. Milwaukee | (312) 235-0040 |
| CLEVELAND, OHIO 44109, 3491 West 25th Street | (216) 741-0062 |
| DETROIT, MICH. 48310, 6720 Michigan Ave. | (313) 894-6360 |
| HAMTRAMCK, MICH. 48212, 11415 Joe Campau | (313) 365-0360 |
| LOS ANGELES, CA. 90026, 2841 Sunset Blvd. | (213) 413-0177 |
| MINNEAPOLIS, MINN. 55418, 2422 Central Ave. N.E. | (612) 788-2545 |
| NEW BRITAIN, CONN. 06052, 97 Shuttle Meadow Ave. | (203) 224-0829 |
| NEW YORK, N.Y. 10003, 101 First Avenue | (212) 982-7884 |
| NEW YORK, N.Y. 10003, 75 East 7th Street | (212) 674-3630 |
| CLEVELAND (PARMA), OHIO 44134, 5432 State Road | (216) 749-3003 |
| PHILADELPHIA, PA. 19116, 10182 Bustleton Ave. | (215) 969-1180 |
| PHILADELPHIA, PA. 19123, 1013 N. Marshall St. | (215) 925-0878 |
| ROCHESTER, N.Y. 14621, 681-683 Hudson Ave. | (716) 544-2161 |
| SAN FRANCISCO, CA. 94122, 1236 Ninth Ave. | (415) 664-7661 |
| SEATTLE, WASH. 98125, 11551 6th Place N.E. | (206) 365-0606 |
| SOUTH RIVER, N.J. 08882, 166 Whitehead Ave. | (201) 257-2113 |
| SYRACUSE, N.Y. 13204, 212 S. Wilbur Ave. | (315) 476-0068 |
| TRENTON, N.J. 08611, 703 S. Broad Street | (609) 392-0405 |
| WHEATRIDGE, CO. 80033, 4330 Quay Street | (303) 422-4330 |
| WORCHESTER, MASS. 01601, 82 Harrison Ave. | (617) 799-3947 |


# ATSIŲSTA PAMINĖTI

**KRAŽIAI,** redagavo **Pranas Razminas,** išleido Kražiškių sambūris 1983 Chicagoje, spaudė Draugo spaustuvė; redakcijos nariai — A. P. Bagdonas, Jonas Žadeikis, dailininkas Petras Aleksa, 252 pusl., įrišta į kietus viršelius, kaina 12 dol.

Redaktoriaus žodyje Pr. Razminas aiškina, kaip susidarė ši knyga ir drauge teisinasi, kad knygoje esama kai kurių pasikartojimų, nes medžiaga paimta iš įvairių autorių, kurie rašė apie tą patį. Nors ir dalį išbraukęs, bet dar likę kai kurių pasikartojimų, kurių jis negalėjęs išvengti.

Angliškoje trumpoje įžangoje aprašoma Kražių vaidmuo Lietuvos politiniame, kultūriniame ir religiniame gyvenime.

Toliau yra įvairių autorių straipsniai apie Kražius, Kražių skerdynas, apie Kražių jėzuitų kolegiją ir apie Žiburio gimnaziją.

Pirmasis straipsnis Jono Puzino — Kražių senovė. Tai paskaita, skaityta 1976.XI.28 Jaunimo Centre Chicagoje.

Kun. dr. Antanas Liuima, SJ, rašo apie senąją Kražių kolegiją, kurią buvo įsteigę jėzuitai ir kuri buvo pagarsėjusi visoje Lietuvoje. Straipsnis platus, išsamus, apima visas veiklos sritis. Prisimenamas poetas Motiejus Kazimieras Sarbievijus, rašęs lotyniškai, parašęs ir apie Kražius. Čia spausdinama jo odė karo vadui Chodkevičiui. Versta Albino Žukausko.

Įdomus Prano Čepėno straipsnelis apie Juodųjų Brolių likimą Kražiuose (Straipsnis paimtas iš Liet. Enciklopedijos.)

Daugiausia dėmesio ir vietos skiriama Kražių skerdynių įvykių aprašymui, nagrinėjimui ir vertinimui. Čia surinkti anksčiau spausdinti straipsniai įvairiuose žurnaluose ar leidiniuose. Čia randame šiuos straipsnius: Kun. P. Veblaitis — Kražių skerdynės, Steponas Matulis, MIC, — Kražiečių kraujo auka: Kražiečių sąrašas, kurie buvo atiduoti teismui, Kražių bažnyčios gynėjai teisme, Jonas Virbickas — Kruvinoji Kražių drama, Petras Lelis — Kražių skerdynės, B.T. Dirmeikis — Kražių skerdynių reikšmė tautiniam atgimimui, Paulius Šležas — Kražių įvykių reikšmė tautiniam susipratimui, gyvųjų atsiminimai apie Kražių skerdynes.

Antanas Šlinskis parašė net iš okupuotos Lietuvos bendrai apie Kražius, praeitį, parapijos bažnyčias, žymesnius kunigus.

Petras Balčiūnas, buvęs Kražiuose gimnazijos mokytoju, rašo apie Kražių Žiburio gimnaziją, kuri buvo įsteigta 1919 ir uždaryta 1935.

Pranas Razminas rašo apie senąją Kražių biblioteką, gen. ltn. Stomma-Kražiai.

Apie Kražių gimnaziją dar rašo: Mikolas Vaišvila, Vincas Liulevičius, Aleksandras Mauragis, A.P. Bagdonas. Prisimenama mūsų laikų Kražių žymesnieji kunigai, Kražiai rusų okupacijos varžtuose.

Knygos pabaigoje aprašomi keli kražiškiai, skelbiamas aukotojų sąrašas, spausdinamas platus vardynas.

Paskutinė idėta Kražiškių sambūrio valdybos nuotrauka. Čia matome ir patį redaktorių Praną Razminą, kuris mirė š.m. liepos 11, sambūrio pirmininką Apolinarą P. Bagdoną, sekretorių Mykolą Vaišvilą, vicepirm. Joną Valantiejų, iždininką Joną Žadeikį ir valdybos narį dailininką Petrą Aleksą.

Šią monografiją išleido tik tie Žiburio gimnazijos buvę mokiniai. Daugiausia iniciatyvos ir energijos parodė bene Jonas Žadeikis, kuris tvarkė finansinius knygos išleidimo reikalus ir dabar rūpinasi knygos platinimu.

Knyga gausiai iliustruota įvairiais vaizdais. Gaunama ir Darbininko administracijoje.

# ŠVEICARIJOJ MIRĖ SPORTININKAS IR VICEKONSULAS S. GARBAČIAUSKAS

Šveicarijoje, Ziuricho mieste, rugpiūčio 2 mirė Stepas Garbačiauskas, pasižymėjęs Lietuvos sportininkas ir vicekonsulas. Jį aprašė šveicarų spauda. Vytautas Norkus, gyvenąs Great Necke, N.Y., atsiuntė vieno straipsnio vertimą ir pridėjo jo nuotrauką, kaip S. Garbačiauskas atrodė paskutiniais savo gyvenimo metais. Čia spausdiname Vytauto Norkaus vertimą.

Rugpjūčio 2, nelaimingai krisdamas ir sunkiai susižeidęs, mirė Stepas Garbačiauskas, 83 metų amžiaus. Jis buvo senasis Lietuvos vicekonsulas Ziuriche, Šveicarijoje. Šveicarų spaudoje išspausdinta žinutė, kad Stepas Garbačiauskas, senasis Lietuvos konsulas, buvo nesavanaudis, kilnus vyras ir ištikimas savo tautos tarnas. Po 60 metų vedybinio gyvenimo jis palieka didelę tuštumą ir skausmą savo šeimoje ir tarp savo buvusių draugų.

Prieš antrą pasaulinį karą (1930-1939) Stepas Garbačiauskas daug prisidėjo kuriant, palaikant ir gerinant prekybinius santykius tarp Lietuvos ir Šveicarijos.

Stepas Garbačiauskas, kokį jį prisimena sporto mėgėjai Kaune

Per karą ir po karo Stepas Garbačiauskas, dirbdamas kaip savo tautos garbės atstovas prie IRO, Caritas ir Raudonojo Kryžiaus, įjungė visas savo jėgas, gindamas savo tautiečių žmoniškumo teises. Taip pat būdamas lietuvių amerikiečių šalpos organizacijos BALFo įgaliotiniu, stengėsi kuo teisingiausiai aprūpinti savo tautiečius teikiama šalpa, nors pats pasilikdamas labai kuklus žmogus.

Jo šiuo metu pavergta tauta netenka vieno iš savo buvusių labai užsitarnavusio, pasižymėjusio įvairiose sporto šakose (futbole, lengvojoje atletikoje, tenise, čiuožime ir kitur) sportininko ir gabaus organizatoriaus bei olimpiadų rengėjo ir aktyvaus dalyvio. Tarp kitko 1924 Pasaulinėje sporto olimpiadoje Paryžiuje buvo Lietuvos futbolo komandos kapitonas ir aktyvus spaudos atstovas.

### Juozas Eretas apie Garbačiauską

"Europos Lietuvyje" rugsėjo 2 (Nr. 33) Juozas Eretas gražiai prisimena velionį sportininką Juozą Garbačiauską.

Juozas Eretas, šveicaras, į Lietuvą atvyko 1919 ir įsijungė į Lietuvos atstatymą. Juozas Eretas buvo didelis sporto mėgėjas, entuziastas. Tai ir susitiko su Stepu Garbačiausku ir drauge veikė.

Stepas Garbačiauskas buvo gimęs Rygoje 1900, į Lietuvą grįžo 1918. Juozas Eretas apie šį šaunų sportininką taip rašo:

"Visa savo būtybe linkęs į kūno kultūrą, Garbačiauskas 1923 metais tapo Krašto Apsaugos Ministerijos sporto instruktoriumi. Norėdamas dar plačiau jaunimą įtraukti į šią sritį, jis kartu su panašiais entuziastais įkūrė "Lietuvos Fizinio Lavinimosi Sąjungą". Be lengvosios atletikos, jį labiausiai žavėjo futbolas, apie kurį jis parašė atskirą vadovėlį.

1924 m. olimpiadoje Paryžiuje Stepas dalyvavo kaip Lietuvos rinktinės kapitonas. Tokiu būdu pasižymėjęs Stepas buvo įtrauktas ir į "Pasaulinę Futbolo Federaciją". Tai jį paskatino kartu su savo vienminčiais įkurti "Lietuvos Sporto Lygą".

Privatinėje plotmėje Garbačiauskas nuo 1930 metų įtin pasireiškė Lietuvos konsularinių ryšių išplėtime. Tam tikslui jis persikėlė į Šveicariją, kur jis Ziuriche pradžioje ėjo sekretoriaus pareigas, paskui vicekonsulo pareigas. Šioje srityje jam ne tik rūpėjo prekybinių santykių išplėtimas, bet iš viso Lietuvos išgarsinimas per tarptautines organizacijas — per Raudonąjį Kryžių, Caritas ir panašias įstaigas. Perdėm jam svarbu buvo taip pat ryšių palaikymas su tautiečiais Amerikoje, pavyzdžiui per Balfą.

Kūrybiška bei ištverminga palydovė ir pagalbininkė šiame šakotame veikime nuo pat pradžios Stepui buvo jo žmona Elena Kubiliūtė-Garbačiauskienė, veikalo apie "Krepšinį" autorė."

Stepas Garbačiauskas paskutiniais savo gyvenimo metais

# A.A. L. JURKIENĖ, VISUOMENĖS VEIKĖJA, PALAIDOTA ARLINGTONO KAPINĖSE

Po sunkios ligos, operacijų ir skausmų iškankinta, rugsėjo 18 mirė nenuilstama vyresniosios kartos lietuvė patriotė visuomenės veikėja Liudvika Jurkienė (Eurkoos)-Jančaitytė.

Liudvika Jančaitytė gimė 1894 Forest City, Pa.. Jos tėvai, dar vaikais būdami, atvyko į Ameriką. Čia užaugo ir vedė. Abu kilę iš Sūduvos — Liudvinavo, Griškabūdžio apylinkių. Jie išgaudino lietuviškoj dvasioj aštuonis vaikus. Tuomet nebuvo šeštadieninių lietuvių mokyklų, bet vaikai jautėsi lietuviais, mokėjo lietuviškai skaityti, rašyti ir melstis.

Liudvika, įsigijusi gailestingos sesers specialybę, sėkmingai šioj srity dirbo. 1917 ji buvo Rochesterio Lietuvių Fondo sekretorė. Tuo laiku paskelbus Lietuvių dieną, ji pradėjo belstis į lietuvių ir nelietuvių duris ir širdis, prašydama aukoti karo nualintai Lietuvai ir lietuvių tautai. 1918 kovo mėn. New Yorke, ruošiamam visuotiniame Amerikos lietuvių seime dalyvavo kaip Rochesterio lietuvių delegatė.

1925 kai Lietuvos atstovu Washingtone buvo ministeris Bizauskas, Lietuvos pasiuntinybėj ji susipažino su Amerikos karo laivyno orkestro dirigentu, kilusiu iš Žemaitijos, Martynu Jurkum (Eurkoos) ir už jo ištekėjo. 1935 su dr. Bačiuliu ir kitais tuo laiku Washingtone gyvenančiais lietuviais Liudvika įsteigė Washingtono Amerikos lietuvių draugiją, kuri atliko svarbų vaidmenį, jungdama čia anksčiau gyvenusius lietuvius su naujai atvykstančiais (D.P.). Reikšmingas draugijos gyvenime įvykis ir neužmirštamai džiugus Liudvikos prisiminimas buvo, kai, draugijos pakviestas, 1941 balandžio 21 į Washingtoną atvyko pirmasis ir paskutinysis Lietuvos prezidentas Antanas Smetona, kur jam buvo suruoštas priėmimas.

Su jaunatviška energija ir ryžtumu Liudvika Jurkienė įsijungė į kitas naujai besikuriančias lietuvių organizacijas atlikdama jose įvairias pareigas: vyčiuose, Lietuvių Katalikų Susivienijimo 36 kuopoj (eidama sekretorės pareigas), ateitininkuose, Balfe, Washingtono lietuvių moterų klube (ilgametė iždininkė). Dalyvaudavo ruošiamose šventėse ir remdavo Washingtono lituanistinę mokyklą, skautų Kaziuko muges, domėjosi lietuvių kultūriniu ir politiniu gyvenimu, prisidėdama savo darbu ir aukomis. Daug kartų ji atstovavo Washingtono lietuvių moterų klubui Moterų Klubų Federacijos ir kituose suvažiavimuose.

Kelias paskutines savo gyvenimo savaites ji buvo apgyvendinta senelių namuose, buvo prižiūrima ir nuolat lankoma savo seserų, seserėčios Joanne Dumene ir artimųjų.

Pašarvota laidotuvių namuose, tarp didelių puokščių gėlių, atsiųstų draugijų ir artimųjų, ji atrodė lyg grįžusi atgal jaunystėn, tik atsigulus pailsėti. Ją prisimenant, buvo suaukota 315 dolerių Lietuvių Katalikų Religinei Šalpai. Aukos buvo siunčiamos ir kovai su vėžio ligomis.

Negalėjus atvykti tėvui dr. Tomui Žiūraičiui sukalbėti už mirusiąją rožančiaus ir kitų maldų, tai atliko buvęs Liudvikos klebonas kun. Bazin. Dr. Romas Zalubas mirusiąją atsisveikino Washingtono ateitininkų ir Balfo organizacijų vardu, pakviesdamas tarti žodį ir kitus asmenis: Juozą Vitėną — Lietuvių Katalikų Susivienijimo vardu ir Gražiną Krivickienę — lietuvių moterų klubo vardu. Barbara Darlys, buvusi Washingtono Amerikos lietuvių draugijos pirmininkė, Liudvikos artimųjų draugų vardu tarė keletą žodžių, paminėdama jos įnašą į Washingtono lietuvių gyvenimą.

Kitą rytą karstas buvo nulydėtas į Švenčiausios Širdies bažnyčią, esančią netoli nuo Jurkienės gyvenamosios vietos. Bažnyčios klebonas kun. Bazin aukojo gedulingas mišias ir atliko mirusiem skirtas gedulingas apeigas už jam gerai pažįstamą savo parapietę. Savo pamoksle apibūdino velionę kaip didžiai gerbiamą, kilnią asmenybę, turinčią gilaus prisirišimo ir meilės jausmų savo tėvynei Lietuvai ir jos žmonėm, kenčiantiem žiaurioj komunistų okupacijoj. Atlikęs bažnytines apeigas, kunigas pakvietė Lietuvos atstovą ir ponią Bačkienę prie karsto, kad sukalbėtų lietuviškai "Sveika, Marija". Dar buvo sugiedota giesmė "Marija, Marija".

Liudviką Jurkienė-Eurkoos

Ilga automobilių virtinė su Liudvikos artimaisiais lydėjo velionę į Arlingtono kapines, skirtas laidoti ypatingai pasižymėjusiem Amerikos kraštui asmenim ir kariam. Ten 1955 buvo palaidotas jos vyras, ir Liudvikai buvo skirta vieta greta jo. Atvykus į kapines, mirusios lauke gedulingu apdaru apsivilkę šeši kariai marinai. Jie nunešė karstą prie paruoštos duobės. Užbaigęs apeigas prie kapo, klebonas vėl kreipėsi į atlydėjusius karstą, kad sukalbėtų lietuviškai "Sveika, Marija" ir supiedotų lietuvišką giesmę. Jaučiant laidotuvių lietuvišką dvasią ir iškilmingumą, buvo supiedotas Lietuvos himnas.

Laidotuvių dalyviai Liudvikos seserėčios Joanne Dumene buvo pakviesti pietų į Fort Mayor Officers Club. Po vaišių ponia Dumene ir trys Liudvikos seserys dėkojo už jos palydėjimą į kapines. Washingtoniečiai trumpai prisiminė keletą įdomesnių epizodų iš praleistų drauge su Liudvika praeities dienų.

Lai būna lengva jai Amerikos žemė, kurią ji taip pat mylėjo, kaip ir Lietuvą.

**G. Krivickienė**

# ŠVENTĖ NEW HAVENO MIESTE

Lietuvių Moterų Klubų Federacijos New Haveno klubas, kuriam pirmininkauja Salė Nasvytytė-Valiukienė, rugsėjo 24 atžymėjo savo 20-ties metų sukaktį.

### Koncertas bažnyčioje

Iškimė pradėta 6 val. vak. Šv. Kazimiero bažnyčioje. Klebonas kun. A. Karalius, nuoširdus lietuviškų pastangų rėmėjas, angliškai ir lietuviškai kalbėjo, pasidžiaugdamas moterų darbais. Vargonam pritariant, parapijos dainininkų grupė, mūsų iškilioji solistė Daiva Mongirdaitė giedojo lietuvių ir kitataučių sukurtas religines kompozicijas, pajėgus vargonininkas John Bernardo virtuoziškai atliko keletą stambių kūrinių. Koncertas buvo didingas, išklausytas su tinkamu pakilimu.

### Minėjimas salėje

Po koncerto visi rinkosi į parapijos salę. Pirm. S. Valiukienė iškalbingai apibūdino New Haveno moterų klubo veiklą, pasidžiaugė, kad klubas turi ateitį, nes vis įstoja jaunos, pajėgios lietuvaitės. Toliau programai vadovauti pakvietė klubo vicepirmininkę Vaivą Vėbraitę-Gustienę, stipriai besireiškiančią visuomenininkę. Ji kalbėjo lietuviškai ir angliškai, prisiminė savo pirmuosius žingsnius, neseniai dar jai būnant nepilnamete, pradėtus New Haveno moterų klube. Ji iškvietė LMKF įvairių klubų pirmininkes ar jų atstoves, kitas visuomenininkes trumpam žodžiui, perskaitė sveikinimus raštu.

### Klubas visada judrus

Reikia pabrėžti, kad šios dvi New Haveno moterų dekados prabėgo paženklintos stipria klubo kultūrine, visuomenine ir politine veikla. Kiekvienais metais New Haveno moterų klubas papildo savo istoriją naujais žygiais. Labai reikšmingi yra New Haveno klubo išėjimai į tarptautinę viešumą. Klubas nepraleidžia progų, kur galėtų garsinti Lietuvos vardą. Dalyvauja tarptautinėse mugėse, tautų paraduose, demonstruoja lietuvių tradicijas, tautodailę, lietuvišką dainą, muziką, tautinį šokį. Dalina kitataučiam anglų kalba literatūros, primindamos, kad Lietuva yra pavergta, persekiojama už religiją ir tiesos žodį ir trokšta išsilaisvinimo. Šie moterų išėjimai labai padeda Lietuvos bylai.

Dalis LMKF New Haveno klubo narių klubo 20 metų gyvavimo sukakties minėjime. Iš k. Rūta Mickūnienė, Regina Karmuzienė, Vaiva Vebraitė-Gustienė, Salomėja Valiukienė, Dalia Kavaliūnaitė ir Silvija Marūnienė.

New Haven, Conn., rugsėjo 24 buvo surengtas religinis koncertas Šv. Kazimiero lietuvių parapijoje. Nuotraukoje parapijos dainininkų grupė ir solistė, kurie atliko koncertą. Iš k. I-oje eilėje Jonas Šaulys, Albina Lipčienė, solistė Daiva Mongirdaitė, Stasė Leikienė ir Marytė Yazukevičiūtė, II-oje eilėje Teresė Strimaitienė, vargonininkas John Bernardo ir Bronius Strimaitis.

### Lietuvės moters misija

Galima drąsiai tvirtinti, kad New Haveno moterų klubo veikloje yra išryškėjus lietuvės moters misija išeivijoje. Labai svarbu, kad lietuvės moterys apsijungia į savas organizacijas, kur jos turi platesnių galimybių pasireikšti savo sumanumu, talentais bei išradingumu garsinant Lietuvos vardą. Istorija gi kada paklaus lietuvės moters, ką veikei, kai tavo sesės ir broliai buvo pavergti, persekiojami, kankinami psichiatrinėse ligoninėse, Sibiro ištrėmime, kai visa pavergta Lietuva šaukėsi tavo pagalbos? Ar kėlei vieningą moterų balsą į pasaulio sąžines, reikalaudama pripažinimo kultūringai lietuvių tautai teisių į politinę nepriklausomybę? Ypač šiandieną yra labai reikalinga organizuota moterų veikla, nes kultūringasis pasaulis skaitosi su moterų balsu ir yra svarbu moterų pasisakymai

### Svečiai

Į New Haven moterų klubo sukakties minėjimą atsilankė didelis skaičius New Haveno ir apylinkių lietuvių. Iš New Yorko atsilankė Lietuvių Moterų Klubų Federacijos pirm. Marija Noreikienė su vyru, LMKF valdybos narės M. Klivečkienė, J. Laucevičienė, G. Kulpienė, V. Čečetienė, V. Sutkuvienė, I. Banaitienė ir GFWC pareigūnė G. Žilionienė.

New Haveno klubo ponios visada pasižymi vaišingumu. Ir šį kartą visi atsilankę buvo pavaišinti skaniais užkandžiais, pyragais, kavute.

**I. Banaitienė**


## KALĖDINĖS DOVANOS GIMINĖMS LIETUVOJE

**Puiki dovana 1983 metų Kalėdoms**
**Siuntinys Nr. 3 — 1983**

**3 metrai vilnonės medžiagos eilutei su įrašu: "All wool made in England"; 3 metrai geriausio vilkinio aksomo suknelei; 1 svaras geriausių vilnonių Mohair siūlų; 2 metrai crimplene medžiagos suknelei; 1 pora geriausių "Wrangler" denim jeans; 1 pora "levi" velveto jeans; vyriški išeiginiai marškiniai arba bliuskutė.**

**Šio siuntinio kaina su muitu ir persiuntimu — $400.00.**

**Į šį siuntinį dar galima dadėti 7 svarus įvairių prekių: medžiagos galima dadėti 4 metrus ir dirbtinio minko kailio 3 metrus.**

**Žemiau siūlome keletą naudingesnių daiktų (kaina su muitu):**

| | |
|---|---|
| Avikailiai, vyriški arba moteriški, tikro odos viršus, dirbtinio kailio pamušas, pražus kalnierius, sveria 5 svarus | $200.00 |
| Avikailiai, tikro kailio viršus ir pamušas, sveria 6 svarus | 400.00 |
| Dirbtinio minko kailis paltui, De-Luz, sveria 5 sv., 3 metrai | 100.00 |
| Jeans, rumbuoto velveto | 42.00 |
| Vyriškas arba moteriškas megztinis | 44.00 |
| Vilnonė arba šilkinė skarelė | 12.00 |
| Telescopic lietsargis | 12.00 |
| Vyriški arba moteriški pusbačiai | 44.00 |
| Puiki medžiaga suknelei | 40.00 |
| Šilkinio velveto medžiaga suknelei, 3 metrai | 66.00 |
| Aksomo medžiaga kostiumui, dvigubo pločio, 3 metrai | 80.00 |
| Angliška vilnonė medžiaga eilutei, 3 metrai | 96.00 |
| Angliška vilnonė medžiaga eilutei, 3 metrai | 80.00 |
| Angliška vilnonė medžiaga eilutei, 3 metrai | 100.00 |

**Šie maisto produktai galima siųsti ne drabužiais: 1 sv. arbatos — $8.00, 1 sv. nescafes — 12.00, 2 sv. pupelių kavos — 14,00, 1 sv. šokolado — 7.00, 4 cigarečių — 5.00.**

**Sudarant siuntinį savo nuožiūra, reikia pridėti persiuntimui $62.00.**

**Siunčiame pramogines ir kitokios muzikos plokštelės.**

**Sudarome testamentus, administruojame nuo savybės, tarpininkaujame išsiūpinant Lietuvoje gyvenančiome žmonoms pensijas, persiunčiame palikimus į Lietuvą prekėmis arba valiuta.**

**BALTIC STORES & CO.**
**Z. JURAS**
**11 LONDON LANE, BROMLEY, KENT, BR1 4HB, ENGLAND**
**Tel. 01 460 282**

# SU KENČIANČIA IR KOVOJANČIA TAUTA

## JAV ir Kanados Lietuvių Fronto Bičiulių 1983 metų konferencijos išvados

JAV ir Kanados LFB konferencija, įvykusi rugpjūčio 4-5 Dainavoje, Mich., išklausiusi Juozo Girniaus temos "Kritiškas žvilgsnis į save (LFB)" ir temos koreferentų Kazio Ambrozaičio, Adolfo Damušio ir Vytauto Vaitiekūno, taip pat dalyvių pasisakymų, pavedė savo sudarytai komisijai (Ambrozaitis, Damušis, Kojelis snjr., Raugas, Raulinaitis, Rociūnas ir Vaitiekūnas) suredaguoti išvadas. Komisija suredagavo šias savo išvadas:

— Konferencija pabrėžia didelį reikalingumą institucijos, kuri rūpintųsi okupuotos Lietuvos politinės, ūkinės, kultūrinės, religinės padėties bei raidos studijavimu. Kol tokia institucija netaps visų Lietuvos vadavimui dirbančių organizacijų bendru rūpesčiu ir bendra atsakomybe, konferencija paveda LFB vadovybei imtis atitinkamos iniciatyvos.

— Konferencija sveikina iniciatyvą sutelkti ir išleisti mūsų tautos rezistencijos prieš sovietų ir vokiečių okupaciją dokumentaciją ir skatina LF bičiulius šias pastangas visokeriopai remti.

— Konferencija primena LFB vadovybei ir LFB sambūriam, kad jie laikytų savo tiesioginiu uždaviniu bendradarbiauti su veikiančiomis išeivijos institucijomis, kurių tikslas teikti pagalbą tautos rezistencijai ir tos rezistencijos aukom.

— Konferencija pabrėžia, kad LFB nėra opozicijoje nei ALT'o nei VLIK'o institucijom. LFB yra opozicijoje vien tik šių institucijų vardu sprendimus darančiai šio meto daugumai, kuri faktiškai kenkia šių, Lietuvos vadavimui skirtų, institucijų prisitaikymui prie laiko diktuojamų reikalavimų ir tuo trukdo Lietuvos vadavimo uždavinius sėkmingai vykdyti. Konferencija linki, kad Pasaulio Lietuvių Bendruomenės VI-ojo seimo metu Chicagoje PLB valdybos ir VLIK'o valdybos pasiekto susitarimo vykdymas kuo veikiau duotų teigiamų vaisių.

— Konferencija labai vertina Pasaulio Lietuvių Bendruomenės organizacijos stiprėjimą ir laimėjimus, išlaikant bei ugdant mūsų išeivijos tautinį savitumą, puoselėjant tautinę kūrybą ir palaikant gyvą Lietuvos bylą tarptautinėse institucijose ir atskirų valstybių vyriausybių ir visuomenės sluoksniuose. Konferencija gėrisi LF bičiulių įnašu, talkinant Lietuvių Bendruomenės organizacijai savo uždavinius vykdant ir tam vykdymui sudarant Lietuvių Fondo finansinę atramą. Konferencija prašo ir įpareigoja LF bičiulius savo talką LB organizacijai ir toliau efektyviai tęsti.

— Konferencija, konstatuodama dvejopą požiūrį į gyvenimą, oportunistinį sėkmės ir idealistinį prasmės, pasirenka prasmės požiūrį, laikydama didžiai prasmingą ir 1941 metų tautos sukilimą, ir sukiliminės vyriausybės pastangas Lietuvos valstybiniam suverenumui vykdyti ir partizanų karą su Sovietų Sąjunga. Konferencija ragina LFB studijų savaičių programose atgaivinti rezistencijos aukų atminimo apeigas.

— Konferencija, suprasdama, kad moraliniais pagrindais remiasi mūsų tautinė ištikimybė ir kad moralinis nykimas veda į tautinį nykimą ir konstatuodama, kad mūsų dienomis labai paplitęs amoralizmas sudaro tautinės ir moralinės erozijos grėsmę mūsų išeivijai, kreipia LF bičiulių ir visos mūsų išeivijos kuo rimčiausią dėmesį į reikalą stiprinti moralines atramas, visur ir visada atsižvelgiant į viešojo moralumo pirmumą.

— Konferencija pakartotinai pabrėžia tautinio solidarumo ir pasaulėžiūrinės tolerancijos būtinumą mūsų išeivijos pluralistinėje bendruomenėje, sykiu primindama LF bičiuliam, kad tolerancija nereiškia savigarbos atsisakymo; tolerancija be savigarbos vestų į beprincipiškumą ir savinieką. Konferencija skatina LB bičiulius drąsiai atsilieptį į fanatiškus ir tikrovės neatitinkančius išpuolius prieš LFB idėjas ir asmenis, kultūringu būdu atskleidžiant objektyvią tiesą. Nenorime kitų niekinti, bet ir neturime leistis kitų niekinami.

— Konferencija primena LF bičiuliam, kad mus tarpusavyje riša ne tik tautinis solidarumas, ne tik organizacinis susiklausymas, bet ir rezistencinis bičiuliškumas. Šiam bičiuliškumui puoselėti konferencija skatina LFB sambūrius daugiau iniciatyvos rodyti bičiulių tarpusavio bendravime.

— Konferencija reiškia padėką prezidentui Reaganui už Baltų Laisvės dienos paskelbimą ir už laišką Jungtinių Tautų nariam Baltijos valstybių klausimu ir džiaugiasi Amerikos Baltų Laisvės lygos iniciatyva tuos sumanymus iškeliant ir pravedant.

— Konferencija nuoširdžiai sveikina su okupanto užmačiomis kovojančią savo tautą. Su nuostaba ir susirūpinimu konferencijos dalyviai savo ir visų Lietuvių fronto bičiulių vardu lenkia galvas prieš savo tautos rezistencinę ištvermę ir rezistencinių pastangų didvyriškumą. Lietuvių Fronto bičiuliai širdimi ir dvasia yra su sovietinę priespaudą kenčiančia ir dėl žmogaus teisių bei Lietuvos valstybinės nepriklausomybės kovojančia tauta ir darys viską, ką pajėgia, sovietinės vergijos Lietuvoje galui priartinti.

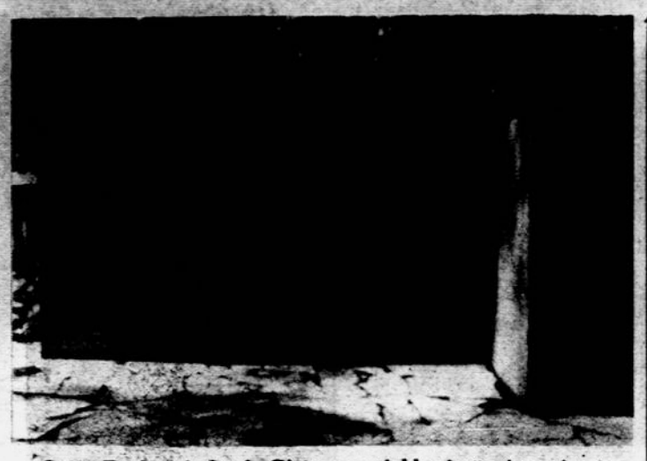

Stepo Dariaus ir Stasio Girėno paminklas jų žuvimo vietoje.
Nuotr. Ed. Karmazino

Liepos 17 Soldine, Dariaus ir Girėno žuvimo vietoje, Lenkijos lietuvių jaunimas deda vainiką prie lakūnų paminklo.

## DARIUS IR GIRĖNAS IŠKILMINGAI PAGERBTI JŲ ŽUVIMO VIETOJE.

Liepos 17 Soldine, kuris dabar priklauso Lenkijai, iškilmingai buvo pagerbti lietuviai lakūnai — Darius ir Girėnas, tragiškai žuvę prieš 50 metų — 1933 liepos 17.

Prieš šias iškilmes pirmiausia buvo atstatyti ir restauruoti jų paminklai, aptvarkyta jų žuvimo vieta. Čia daug prisidėjo Lenkijos lietuviai, taip pat restauracijos darbais rūpinosi ir vaivadijos valdžia.

Liepos 17 iš visos Lenkijos suvažiavo lietuviai, iš viso per 2000. Garbės sargybose stovėjo ir Lenkijos kareiviai, dalyvavo Lenkijos valdžios žmonės. Buvo atlaikytos iškilmingos pamaldos, laikė lietuviai kunigai. Pamaldose Lenkijos valdžios žmonės nedalyvavo.

Iškilmes plačiai aprašė Lenkijos vakarų rajono dienraštis Gazieta Lubuska liepos 20 laidoje. Įdėjo ir eilę nuotraukų. Straipsnio pabaigoje vietos gyventojai ir turistai kviečiami lankyti šią vietą, susipažinti su lietuvių tautos didvyrių žygio istorija ir taip pat su įdomia paties paminklo praeitimi.

Tuo metu iš New Yorko buvo nuvykęs Edvardas Karmazinas su savo žmona, kuri yra iš Punsko krašto. Jie taip pat dalyvavo šiose iškilmėse ir padarė eilę nuotraukų.

## IŠGIRSKIME PERSEKIOJAMŲJŲ ŠAUKSMĄ

Jau dvylikti metai pavergtoje Lietuvoje slaptai pogrindyje leidžiama LKB Kronika, kuri skelia žiaurų tikėjimo ir tikinčiųjų persekiojimą bei žmogaus teisių laužymą. Kronikos yra lietuvių tautos kančių istorija, jos pagalbos šauksmas mum, esantiem laisvajame pasaulyje. Išgirskime persekiojamų ir kenčiančių mūsų brolių ir sesių šauksmą ir stenkimės jiem pagelbėti. Skaitykime jų leidžiamas LKB Kronikas ir būkime su jais vienos širdies ir vienos sielos.

Lietuvos Kronikos sąjunga tęsia LKB Kronikos leidėjų Lietuvoje darbą, leisdama jas knygomis lietuvių, anglų, ispanų ir prancūzų kalbomis. Sąjunga šiemet išleido LKB Kronikos lietuvių kalba VI tomą ir ispanų kalba II tomą, o 1981 m. anglų kalba I tomą. LKB Kronikos yra išverstos į prancūzų kalbą I ir VI tomas, o į anglų ir ispanų kalbas yra baigiami versti šeštieji tomai, ir planuojama juos dar šį rudenį išleisti. 1984 bus dedamos pastangos išleisti LKB Kronikos septintuosius tomus, lietuvių, anglų, ispanų ir prancūzų kalbomis, skiriant juos Šv. Kazimiero 500 metų mirties jubiliejui paminėti.

LKB Kronikos knygų leidimas reikalauja didelių sumų lėšų, kurių leidėjams labai trūksta. Maloniai prašome visus lietuvius aukoti LKB Kronikom leisti knygomis, nes jos garsina Lietuvą ir sudaro apie ją gražiausią pasaulio opiniją.

Paaukojusieji nors 5 dol. yra metiniai Lietuvos Kronikos Sąjungos nariai, 100 dol. — amžinieji nariai, 1000 dol. — mecenatai, 5000 dol. — mecenatai leidėjai ir 10,000 dol. — garbės mecenatai leidėjai.

Už aukotojus kasdien laikomos mišios. Labai prašome visus, darant testamentus, palikti didesnę ar mažesnę sumą ir Kronikos knygoms leisti, parašant šitaip: The Society of the Chronicle of Lithuania, Inc., 6825 So. Talman Ave., Chicago, ILL. 60629, USA.

**Lietuvos Kronikos Sąjungos Valdyba**

## PHILADELPHIA, PA.

### Balfo piniginis vajus

Suvažiavę Philadelphijon, radom du veikiančius Balfo skyrius. Laiko slinkty vienas dėl įvairių priežasčių nustojo egzistavęs. Antrasis su mažomis pertraukomis veikia iki šių dienų. Maždaug per 30 metų mūsų kolonijos gyventojai, atjausdami sunkią vargšų dalią, suaukojo milžiniškas sumas pinigų, didelius kiekius drabužių, o pradžioj pasiuntė Vokietijoj likusiem net vagoną cukraus.

Būrelis Balfo darbuotojų, palaikančių glaudžius ryšius su centro valdyba ir iš jos gaunančių likimo nuskriaustųjų graudžius laiškus, suvokdamas kokią didelę reikšmę Balfo siuntiniai turi kalėjimuose, koncentracijos stovyklose uždarytųjų bei iš darbo dėl religinių-tautinių įsitikinimų išmestųjų šeimom, šalpos darbą tęsia ir toliau. Jie kiekvieneriais metais spalio pradžioj tų nelaimingųjų vardu laiškais apeliuoja į geraširdžius žmones, prašydami aukų. Malonu konstatuoti, kad tos aukos, nors gyventojam ir mažėjant, vis dėdėja. Pereitais metais buvo sutelkta 2,400 dol. — keliais šimtais daugiau negu metais prieš tai. Taip yra todėl, kad dalis gyventojų aukas padidina, o, be to, į šalpos misiją pamažu įsijungia ir tie, kurie anksčiau Balfo reikalam buvo abejingi. Neaukojančių skaičius vis mažėja. Tai labai džiugina Balfo darbuotojus. Gal žmones veikia posakis: "Duok, kol tavo ranka dar šilta. Susilauksi bent nuoširdžios padėkos ir sąžinės ramybės. Kai ji atšals, viską kiti pasiims, gal nė ačiū nepasakę."

Balfo valdyba spalio pradžioj stengėsi visiems išsiuntinėti laiškus. Betgi dėl vietų pasikeitimo, o ypač dėl nežinojimo naujai atvykusių adresų, galėjo atsitikti, kad kai kas tų laiškų negavo. Primenam kad auką galit pasiųsti šiuo adresu: St. Andrew Church, c/o Rev. K. Sakalauskas, N. 19th & Wallace Sts., Philadelphia, PA. 19130. Čekius malonėkit rašyti: United Lithuanian Relief Fund, Inc.

Balfo valdyba įkalintų, sovietinio režimo persekiojamų, senelių, našlaičių ir kitų gyvenimo nuskriaustųjų vardu taria nuoširdų ačiū už ankstesnes aukas ir viliasi, kad šių metų vajus viršys pernykštį. Gruodžio 4, sekmadienį, tuoj po lietuviškos sumos Šv. Andriejaus parapijos salėj Balfo piniginis vajus bus baigtas pietumis ir trumpa menine programa.

**Bronius Vaškaitis**

## MINIMA MOTERŲ VEIKLA

Lietuvių katalikių moterų organizuotos veiklos 75 metų sukaktis bus paminėta spalio 22, šeštadienį, Toronte, Kanadoje, Prisikėlimo Parapijos salėje, 1011 College St. Akademiją-minėjimą rengia Pasaulio Lietuvių Katalikių Organizacijų Sąjungos valdyba ir Kanados Lietuvių Katalikių Moterų Draugijos centro valdyba.

Apie lietuvės katalikės įnašą mūsų tautai kalbės Sesuo M. Augusta Sereikytė, iškeldama veiklą Lietuvos nepriklausomybės laikais, o dr. Aldona Janačienė išryškins lietuvių katalikių moterų darbus išeivijoje.

Akademijos pabaigoje bus tartas žodis sesėm pavergtoje Lietuvoje visų lietuvių katalikių moterų organizacijų vardu.

Spalio 23, sekmadienį, įvyks iškilmingos pamaldos Lietuvos Kankinių bažnyčioje, 494 Izabelle Ave., Misissauga, po kurių vyks Pasaulio Lietuvių Katalikių Organizacijų Sąjungos tarybos posėdžiai.

**PLKOS**

## LOS ANGELES, CALIF.

**Šv. Kazimiero lietuvių parapija** jau keleri metai pirmauja visame laisvame pasaulyje renkant aukas Lietuvių Katalikų Religinei Šalpai. Šių metų vajuje surinkta 12,020 dol.

**Bangos sporto klubo nariam** rengiamas pagerbimas spalio 22, šeštadienį, 7:30 val. vak. Tautinių Namų salėje. Sportininkus, atstovavusius Los Angeles lietuvių kolonijai, nori pagerbti ir visus kviečia Los Angeles Lietuvių Bendruomenė.

**Kun. prof. Stasio Ylos minėjimas** įvyks spalio 23, sekmadienį. 10:30 val. bus aukojamos už velionį mišios, kurių metu bus giedamos komp. Br. Budriūno sukurtos giesmės kun. S. Ylos žodžiam. Solo giedos A. Polikaitis. 12 val. viršutinėje parapijos salėje viešas minėjimas. Apie kun. S. Ylos kūrybą kalbės rašytoja Alė Rūta-Arbienė. Meninę dalį atliks Raimonda Apeikytė, sol. Vita Polikaitytė-Vilkienė, moksleiviai ateitininkai, vadovaujami Mildos Palubinskienės ir mokytojos Marytės Sandanavičiūtės Newsom. Minėjimui vadovaus Rita Bureikaitė. Minėjimą rengia Los Angeles ateitininkai.

**Los Angeles Dramos sambūris** su nauja režisiere Danute Barauskaite-Mažeikiene repetuoja Dalilės Mackialienės premijuotą trijų veiksmų dramą "Nepripažintas tėvas". Šį veikalą premijavo L.A. Dramos sambūris savo skelbtame konkurse. Vaidina: V. Dovydaitis, V. Jatulienė, S. Matas, A. Kiškis, E. Dovydaitienė, R. Matienė, S. Mikutaitytė. Rež. pad. G. Raibienė, V. Stokas, D. Žaliūnaitė, A. Pečiulis, Režisūros pad. ir dekoracijos A. Žaliūnas. Veikalo premjera bus lapkričio 19, šeštadienį, 7 val. vak. Starr King Junior High School salėje, 4021 Fountain Ave., Los Angeles, Calif. Po to su šiuo veikalu sambūris vyks į Chicagą, kur dalyvaus VI Teatro festivalyje.

**Lietuvos kariuomenės minėjimas** rengiamas lapkričio 20, sekmadienį. 10:15 val. ryto vėliavų pakėlimas, 10:30 val. mišios, 12:30 val. parapijos viršutinėje salėje iškilminga akademija. — L.Ž.K.

**Radijo valandėlės balius** įvyks spalio 29, šeštadienį, 7:30 val. vak. viršutinėj parapijos salėj.

**Balfo labdaros balius** įvyks lapkričio 5, šeštadienį, 7:30 val. vak. viršutinėj parapijos salėj. Šokiam gros Continental orkestras. Meninę programą atliks vyrų kvartetas. —L.Ž.K.

**— Manitobos provincijoje** yra įsteigta tarptautinė taryba, kurion įeina atstovai iš daugelio etninių grupių. Winnipege, Man., suvažiavime provincijos ministeris (lenkų kilmės) E. Kostyra pareiškė, kad taryba turi padėti išsaugoti tautybių kultūrą. Buvo surengta tautybių paroda, kurioje dalyvavo ir lietuvės Teklė Timmermanienė ir Aldona Jančikaitė. Jos, pasipuošusios tautiniais drabužiais, parodė siuvinėjimą ir juostų audimą.

**— Melbourno "Dainos sambūris"**, vadovaujamas Danutės Levickienės, su koncertais aplankė Canberros, Sydnėjaus, Newcastel ir Brisbanės lietuvius. Sambūrio nauja valdyba: pirm. Kęstutis Lynikas, sekr. Irena O'Dwyer, ižd. Albinas Savinckas, reikalų vedėjas Girutis Kymantas, parengimų vadovė Jonė Petrašiūnienė. Techniniu patarėju pakviestas Vincas Ališauskas, nariais — Antanas Bajoras ir Birutė Šaulytė.

## IŠ TOLUR

**— Vysk. Vincentas Brizgys** popiežių Joną Paulių II vyskupystės 25rių metų sukakties proga savo ir visų lietuvių vardu pasveikino specialiu laišku. Dabar gavo iš popiežiaus malonų laišką, padėką už sveikinimus ir per vyskupą teikiamą visiem lietuviam popiežišką palaiminimą.

**— Kanados LB krašto valdybos kultūros komisija** 1983 metų kultūrininko - visuomenininko premiją paskyrė a.a. Jonui R. Simanavičiui.

**— Barbora A. Laukaitytė** paskirta Norwich, Conn., vyskupijos kateketinės tarnybos vicedirektore. Ji specializuosis suaugusių švietimo srityje. Laukaitytė baigė anglistikos mokslus Baltimorėje, teologijos — Toronte ir praktikavosi klinikinėje pastoracijoje New Yorko Bellevue ligoninėje. Daugelis jos straipsnių yra pasirodę liturginiuose ir teologiniuose žurnaluose.

**— Estų Kalinių Šalpos Centras Stockholme** praneša, kad estų pogrindžio leidinys "Lisandusi motete ja uudiste vebale levikule Eestis" (Priedai prie laisvo skleidimo informacijų ir idėjų Estijoj) pasiekė Vakarus. Nr. 17 estiškai perduoda LKB Kronikos Nr. 51, dešimties metų sukaktuvinio numerio, ištisą turinį. Gautus 17 numerių išspausdins estų kalba Švedijoj veikiąs Estų Kalinių Šalpos Centras, o anglų kalba — New Yorke esanti Pasaulio Estų taryba.

**— Speak Up,** Kanadoje leidžiamas ir G. Urbono redaguojamas laikraštis, rugsėjo numery išspausdino kard. J. Slypij laišką apie kun. Alfonsą Svarinską, su kurio buvo kartu Sibiro tremty. Plačiai rašoma apie Algį Klimaitį, kuris šiuo metu yra "East European News" vienas redaktorių.

**— Kun. Algimantas Bartkus** iš Frackville, Pa., paskirtas Šv. Kazimiero lietuvių kolegijos Romoje prorektoriumi. Laiške Allentown vyskupui kardinolas William Baum praneša iš Romos apie paskyrimą, kuris buvo studijų kongregacijos patvirtintas. Nuo spalio 25 kun. A. Bartkus perduoda Apreiškimo parapijos klebonavimą savo įpėdiniui.

**— Clevelando Lietuvių dienos** įvyks lapkričio 26-27. Meninę programą atliks Čiurlionio ansamblis ir Rochesterio tautinių šokių grupė. Rengia Clevelando LB Clevelando apylinkės valdyba, kuriai pirmininkauja Vladas Čyvas.

**— Clevelando teatras "Vaidila"** Padėkos dieną VI-tame Teatro festivalyje suvaidins Algio Rukšėno draminį veikalą "Posėdis pragare". Festivalis vyks Chicagos Jaunimo centre.

**— Hamiltono dramos sambūris "Aukuras"**, režisuojant Elenai Kudabienei, stato Petro Vaičiūno dramą "Tėviškės pastogėj". Ši drama bus suvaidinta VI-me Teatro festivalyje, kuris vyks Chicagos Jaunimo Centre Padėkos dienos savaitgaly.

**— Ieškomas Jonas Bražiūnas,** gimęs 1914, išvykęs iš Klaipėdos į Vokietiją 1944. Ieško giminė Lietuvoje. Jis pats arba apie jį žiną prašomi pranešti adresu: Irena Natkevičius, Franconvillestr. 13, 6806 Viernheim, W. Germany.

**Valerija Elena Sprindytė-Stankienė** mirė spalio 6 Detroite, sulaukusi 61 m. amžiaus. Lietuvoj baigė mokytojų seminariją Ukmergėj, bet neteko toj srity dirbti, nes, frontui artinantis, su tėvais pasitraukė į Vokietiją. Vokietijoj gyveno Dillingeno stovykloj. 1951 atvyko į Ameriką, apsistojo Detroit, Mich., kur gyveno iki mirties.

Dabartinė V. J. Atsimainymo bažnyčia

# V. ATSIMAINYMO PARAPIJA MINĖJO VEIKLOS 75-RIŲ METŲ SUKAKTĮ

Maspeth, N.Y. esanti lietuvių Viešpaties Jėzaus Atsimainymo parapija spalio 9 iškilmingai minėjo savo gyvavimo 75 metų sukaktį.

Minėjimas pradėtas 12 val. padėkos mišiomis. Jas koncelebravo Brooklyno vyskupas Francis J. Mugavero, dabartinis klebonas prel. Pr. Bulovas, buvęs ilgametis klebonas prel. J. Balkūnas ir keliolika kitų kunigų. Bažnyčia buvo pilna žmonių.

Prieš mišias buvo labai graži ir iškilminga procesija į bažnyčią, kurioje ėjo organizacijos su savo vėliavomis, katalikai karo veteranai, jų rėmėjos, Kolumbo vyčių garbės sargybos, Lietuvos vyčiai su tautiniais drabužiais ir visi kunigai, prelatai ir vyskupas. Šiai eisenai vadovavo Vincentas Aboyas ir Jerry Giusto.

Bažnyčioje giedojo parapijos choras, vadovaujamas Vytauto Kerbelio, ir visi tikintieji. Jiem vadovavo gražiabalsė Nellie Sabel. Liturginius skaitymus atliko Al Cerebie.

Parapijos praeitį gražiai prisiminė prel. Jonas Balkūnas. Pirmiausia jis prisiminė 1933 spalio 1. Tada jis jau buvo tretysis šios parapijos klebonas. Parapija minėjo 25 metų sukaktį, ir jis ta proga sakė pamokslą. O dabar turi vėl laimės kalbėti po 50 metų.

Jis pavaizdavo sunkias parapijos dienas, du gaisrus, epidemiją, ekonomines sunkenybes, bedarbę ir taip pat pažymėjo, kad 1933 metai buvo šventieji, kaip ir šiemet. Pagarbiai prisiminė savo pirmtakus — kun. Nikodemą Petkų ir kun. Antaną Miluką, kuriem teko pergyventi pirmuosius parapijos organizavimo sunkumus. Kai paskyrė prel. J. Balkūną, tai vyskupas norėjo, kad parapiją jis atnaujintų. Tai jis ir padarė. Sustiprėjo parapijos brolijos ir draugijos, katalikų akcija ir pakilo dvasinė nuotaika. Pagyvėjo kultūrinė ir visuomeninė veikla. Pastatyta nauja klebonija ir lietuviško stiliaus graži bažnyčia. Darbas baigtas be skolos.

Iš šios parapijos yra kilę 15 kunigų ir 4 seselės, keleta vienuolių brolių. Labdarai, misijom, lietuviškai spaudai ir pačiai Lietuvai sudėjo per milijoną dolerių. Nuo 1934 čia dirba ir seselės pranciškietės, auklėja jaunimą ir jį parengia pirmai komunijai, Sutvirtinimo sakramentui.

Prel. Pr. Bulovas trumpai pasveikino visus dalyvius ir padėkojo vysk. Francis Mugavero už dalyvavimą pamaldose. Pasidžiaugta, kad dalyvavo Lietuvos gen. konsulas A. Simutis su žmona ir kiti valdžios atstovai.

Žodelį tarė ir vyskupas, pasveikindamas visus ir palinkėdamas kloties ateičiai.

Po pamaldų dar ilgai visi sveikinosi su vyskupu, prelatais, kunigais, dalijos šventės įspūdžiais.

Minėjimo pokylis buvo Fleur De Lis salėje Ridgewoode. Čia susirinko 400 žmonių. Svečius linksmino Joe Thomas orkestras. Buvo net du garbės svečių stalai. Čia programą pradėjo vienas iš rengėjų Vincentas Aboyas. Pirmiausia supažindino su garbės svečiais, pasveikino visus, padėkojo visiem už darbą, komiteto pirmininkei Olgai Brady. Pats Vincentas Aboyas suorganizavo ir sutvarkė jubiliejinę knygą.

Sugiedoti Amerikos ir Lietuvos himnai, sukalbėta invokacija. Tarp valgių vyko ir kita programa. Pirmoji kalbėjo rengimo komiteto pirmininkė Olga Brady. Ji pasveikino visus ir padėkojo visiem už darbą, ypač prel. Pr. Bulovui, Vincentui ir Frances Aboyam ir kitiems. Senatorius Martin Knorr perskaitė New Yorko valstybės proklamaciją apie šios parapijos jubiliejų ir šį dokumentą įteikė klebonui. Sveikino Lietuvos gen. konsulas Anicetas Simutis.

Tos parapijos choro dvigubas kvintetas, vadovaujamas muziko Vytauto Kerbelio, atliko 5 dainelės. Kun. Jonas Pakalniškis kalbėjo apie praeitį, nes jis ilgai dirbo šioje parapijoje drauge su prel. J. Balkūnu ir prel. Pr. Bulovu. Šioje parapijoje iki šiol pakrikštyta 4750 vaikų, buvo 2411 vedybų. Iki 1958 metų, tai yra per 50 metų, mirė 879 parapijos nariai. Baigdamas kun. J. Pakalniškis linkėjo kuo sėkmingiausių metų.

Buvo ir programos vedėjo Vincento Aboyo apžvalginis žodis. Prel. Pr. Bulovas dėkojo visiem rengėjam, draugijom, svečiam, kalbėtojam, kunigam, chorui, seselėm. Ypač padėkojo inž. A. Nelson ir žmonai, kurie nemokamai padirbo lietuvišką kryžių. Gi Lietuvos vyčių 110 kuopos pirmininkas Jonas Adomėnas parūpino statulėles iš Lietuvos ir pats kasdien vykdavo padėti dirbti.

Šios sukakties proga išleista graži knyga su trumpa parapijos istorijos apžvalga, su nuotraukomis ir sveikinimais.

KR

Koncelebravę mišias kunigai ir Brooklyno vyskupas Francis Mugavero eina į bažnyčią.

Brooklyno vyskupas Francis Mugavero kalba V.J. Atsimainymo parapijos bažnyčioje, kai buvo minima tos parapijos 75 metų sukaktis.

Prie bažnyčios durų Brooklyno vyskupas Francis Mugavero tarp lietuvaičių. Dešinėje New Yorko valstijos senatorius Martin Knorr.

Iškilmių metu bažnyčioje vysk. Francis Mugavero, dešinėje Jonas Adomėnas.

## SPRENDIMAS J. KUNGIO BYLOJE

**Newarkas.** — Rugsėjo 28 JAV federalinis teisėjas Dickinson R. Debevoise paskelbė 100 puslapių sprendimą Office of Special Investigations vestoje byloje United States of America vs. Juozas Kungys. Sprendimas buvo: atmesti kaltinimus.

Savo sprendimeteisėjas Debevoise išsamiai ir detaliai apibūdino OSI įstaigos neatsakingą kolaboravimą su totalitarine sovietų sistema. Stambesnė sprendimo dalis lietė šią temą.

Dėmesys buvo atkreiptas į emigrantų, pasitraukusių nuo sovietinio režimo, depozicijas ir liudijimus, tarp jų: Imants Lešinskis, Melbourne Hartman, Tonu Parming, ZigmasButkus, Frederick Neznasky. Jų paliudijimai lietė KGB įsivėlimą ir politinių bylų svarbą bei jų vedimą Sovietų Sąjungoje.

Teisėjas priėmė gynybos teigimą ir įrodymus, kad KGB yra svarbiausia agentūra šių politinių bylų vedime. Jis teigė, kad bylos vedimas yra jungtinė OSI-Sovietų pastanga. Sovietai jokiu būdu nėra neutralūs stebėtojai.

Sustota prie kun. K. Pugevičiaus liudijimo apie patį prokurorą Jurgį Bakučionį, "kuris minimas Lietuvių Katalikų Bažnyčios Kronikose kaip agresyvus prokuroras žmonių apkaltintų nusikaltimais, kurie liečia religijos praktikavimą ar kurie rodo lojalumą Lietuvos tautiniam interesam".

"Kitas faktorius, kuris parodė sovietų įsivėlimą ir depozicijų orkestraciją, tai buvo panaudojimas Intouristo parūpintų vertėjų". Čia remtasi Daivos Kezienės liudijimu.

Lietuvos ir lietuvių rezistencija buvo pristatyta Vytauto Vaitiekūno. Teisėjas jo liudijimui davė 100% patikėtinumą.

"Valdžia pasirinko kolaboruoti šios bylos vedime su Sovietų Sąjunga, totalitarine valstybe . . .

"Pažįstant sovietinės teisinės sistemos būdą, valdžia buvo įpareigota dėti visas pastangas užtikrinti, kad parodymai, kurie buvo išgauti per sovietų valdžią, nebūtų sutepti žinoma sovietų praktika gauti norimus rezultatus specifinėj byloj, kad nuo tų rezultatų tiesa ir nukentėtų".

"Jeigu valdžia skyrė deputatu totalitarinę sistemą jai surinkti medžiagą, kuri bus pavartota JAV-ių teisme, valdžia turėjo imtis reikiamų žygių užtikrinti, kad medžiaga nebuvo išgauta prievarta arba kitaip sutepta neteisėtu spaudimu".

"Valdžia nėra išpildžiusi savo atsakomybės šiuo atžvilgiu šioje byloje".

Išvadoje pabrėžiama: 1. Sovietų Sąjunga turėjo stiprius valdžios interesus įrodyti apkaltinto kaltumą. 2. Sovietų teisinė sistema yra praeityje iškraipiusi sufabrikavusi medžiagą šitokio pobūdžio bylose, kurios liečia stiprų valdžios interesą. 3. Sovietų depozicijos buvo problematiškos. 4. Amerikos valdžiai nepavyko išgauti ir sovietų valdžia atsisakė arba jai nepavyko perduoti ankstyvesnius protokolus, kurie būtų buvę naudingi.".

"Kryžminė gynybos apklausa buvo ribota prokuroro. Gynybos apvokatas turėjo vieną oponentą šalia savęs prie stalo (OSI), o ir kitą gale stalo (sovietą)". Gynybą vedė adv. Ivars Berzinš kartu su vietiniu advokatu Donald R. Williamson.

Sprendimas: už apkaltintą!

**"Americans for Due Process" Informacija**

## EMOCINIS SPAUDIMAS IŠPILIETINIMO BYLOJE

Spalio 4 New Yorke prasidėjo išpilietinimo byla prieš latvį Elmars Sprogis. JAV-bių teisingumo ministerijos Office of Special Investigations advokatas Jeffrey Mausner savo įvade kaltino Sprogį prisidėjimu prie asmenų persekiojimo Latvijoj antrojo pasaulinio karo metu. Jis teigė, kad Sprogis tarnavo policijos batalione.

Gynybos advokatas Ivars Berzinš atidarymo žody ragino nepasiduoti emociniam spaudimui šitokio pobūdžio byloj. Jis teigė, kad valdžia negali pakelti įrodymo naštos ir naudoja emocijas jaudinančią retoriką. Jo nuomone, vienintelis klausimas, kuris turėtų būti sprendžiamas šioj byloj, yra, kaip JAV-bių įstatymai liečia apkaltintąjį.

Tolimesnėj eigoj adv. Berzinš argumentavo prieš sovietinių depozicijų priimtinumą. Jis teigė, kad sovietinės depozicijos nebuvo bešališkos ir kad nebuvo laikomasi JAV-bių Federal Rules of Civil Procedure. Toliau — kad kryžminė apklausa buvo ribota, kad sovietų prokuroras pilnai kontroliavo apklausą. Gynyba teigė, kad sovietinių depozicijų pristatymas Amerikos teisme yra apkaltintam asmeniui paneigimas jo "due process" teisių.

Federalinis teisėjas Altimari nutarė peržiūrėti sovietines depozicijas ir padaryti sprendimą dėl jų priimtinumo.

**Americans for Due Process Informacija**


**GINKIME LIETUVIŲ TEISES**

**Nepamirškite savo aukos Lietuvių Teisėms Ginti Fondui**

**Prašome pasinaudoti šia atkarpa. Čekius rašyti "Lietuvių Teisėms Ginti Fondas" (arba "American Lithuanian Rights Fund, Inc.") ir siųsti adresu: 5620 So. Claremont Ave. Chicago, Illinois, 60636**

**Auka Lietuvių Teisėms Ginti Fondui.....US$ .....**

**Pavardė, vardas .....**

**Adresas .....**


**Šm. spalio 30 įvyks N. Pr. Marijos Seserų Rėmėjų**

**SĄSKRYDIS**

**Kviečiami visi Vienuolijos Bičiuliai ir Bendradarbiai bei Rėmėjai dalyvauti šiame tradiciniame Vėlinių minėjime, savo mirusiųjų pagerbime bei maldoje už juos.**

**11:00 val. Šv. Mišias aukos ir pamokslą sakys kun. dr. V. Cukuras vienuolyno kapelionas**

**12:00 val. Pietūs ir Aušros šimtmečio minėjimas. Kalbės kun. dr. Pranas Gaida, Tėviškės Žiburių redaktorius iš Toronto, Kanados.**

**3.00 val. Kapų lankymas ir paminklų šventinimas: kun. Pijaus Lekešio, ateitininkės Emilijos Vaišnoraitės, partizano Justino Siručio ir Lauros Šlapelienės.**

**4.00 val. Mišparai už mirusius**

**Sąskrydis vyks dvasinio ir tautinio atgimimo ženkle. Minėsime Viešpaties Atpirkimo metus ir Aušros šimtmetį. Kviečiame ir lauksime pranešimo šiuo adresu:**

**IMMACULATE CONCEPTION CONVENT**
**PUTNAM, CT. 06260 TELEFONU: 928-5828**


**NEWS DIGEST - INTERNATIONAL**

**A QUARTERLY MAGAZINE IN ENGLISH PUBLISHED AND EDITED BY LITHUANIANS IN AUSTRALIA**

**WHY EVERY LITHUANIAN FAMILY SHOULD READ NEWS DIGEST - INTERNATIONAL**

**NEWS DIGEST-INTERNATIONAL IS A QUARTERLY MAGAZINE OF 66 PAGES PUBLISHED IN ENGLISH FOR THE LAST 20 YEARS AND IT IS DEVOTED TO INTERNATIONAL POLITICS GENERALLY AND IN PARTICULARLY ON ANTI-COMMUNIST CAUSE.**

**THE MAIN FEATURE OF ND-I IS THAT IT PUBLISHES INFORMATION GENERALLY NOT APPEARING IN THE DAILY PRESS, BECAUSE WE HAVE OUR OWN ADDITIONAL SOURCES OF INFORMATION IN ALL FIVE CONTINENTS, INCLUDING THE INFORMATION FROM BEHIND THE IRON CURTAIN.**

**NEWS DIGEST - INTERNATIONAL SHOULD BE SUBSCRIBED BY EVERY LITHUANIAN FAMILY FOR THE FOLLOWING REASONS:**

**1. LITHUANIANS, LIKE THE REST OF CENTRAL-EAST EUROPEANS ARE THE VICTIMS OF INTERNATIONAL POLITICS AND COMMUNISM. ND-I SPECIALISES IN JUST THIS FIELD.**

**2. ND-I REGULARLY INFORMS ABOUT EVENTS IN LITHUANIA.**

**3. THE YOUNG GENERATION PREFERS READING IN ENGLISH. ND-I IS THE RIGHT MAGAZINE TO BRING IT CLOSER TO POLITICS AND TO LITHUANIAN AFFAIRS.**

**4. ND-1 IS PUBLISHED IN ENGLISH AND THIS IS THE BEST OPPORTUNITY TO SPREAD THE MESSAGE OF SUFFERING LITHUANIANS AND THE DANGER OF COMMUNISM AMONG AMERICANS AND OTHER NATIONALITIES.**

**TO PROVE THAT THE ABOVE MENTIONED FACTS ARE RIGHT YOU MAY ORDER A SAMPLE COPY OF ND-I FREE OF CHARGE, OR SUBSCRIBE TO THE MAGAZINE FOR 1983-84 BY SENDING A CHEQUE FOR $6.00 TO THE FOLLOWING ADDRESS:**

**NEWS DIGEST - INTERNATIONAL**
**P.O. BOX 535, PARRAMATTA, N.S.W. 2150, AUSTRALIA**

# IŠKILI LITERATŪROS ŠVENTĖ IR KONCERTAS K. ŽIDINYJE

Spalio 2, sekmadienį, 4 v. popiet, Kultūros Židinyje Brooklyne įvyko graži literatūros šventė, premijų įteikimas ir koncertas.

Šventę rengė Lietuvių Rašytojų Draugija, kurios valdyba yra Chicagoje. Tai valdyba įgaliojo buvusį ilgametį tos draugijos pirmininką Tėv. Leonardą Andriekų, OFM, atlikti visus šventės ruošos darbus ir pravesti pačią šventę.

### Šventės atidarymas

Atidarydamas šventę, Tėv. Leonardas Andriekus ir kalbėjo apie poezijos prasmę, kūrybos prasmę, kaip kūrėjas įprasmina visų gyvenimą. Eidamas prie premijų įteikimo, pažymėjo, kad ir premijos ir laureatai yra išaugę iš mūsų tarpo, iš tos pačios apylinkės.

Mecenatė rašytoja Nelė Mazalaitė-Gabienė gyvena visai Kultūros Židinio artumoje, gi L. Žitkevičius ir P. Jurkus dirba Darbininko redakcijoje, pačiam Kultūros Židiny. Gi Bernardas Brazdžionis yra visos tautos poetas.

Prisiminė mirusį Juozą Gabę, kuris labai domėjosi literatūra. Dar gyvas būdamas, nutarė skirti 1000 dol. premiją už literatūrą. Ta premija ir buvo pavadinta Maironio vardo premija.

Nelė Mazalaitė davė antrą premiją — 1000 dol. Ta premija buvo pavadinta Juozo Gabės vardo jaunimo poezijos premija.

Pirmininkas taip pat padėkojo ir Julijai bei Emiliui Sinkiams iš Los Angeles, Calif., kurie yra mecenatai Aloyzo Barono vardo novelės premijos.

### Premijų įteikimas

Įteikdamas premiją, pirmiausia apibūdino kiekvieną laureatą, kas ta jo kūryba, ką yra parašęs.

Pirmiausia buvo įteikta Maironio vardo poezijos premija Bernardui Brazdžioniui už jo knygą "Vaidila Valiūnas". Premijos mecenatas — Juozas Gabė.

Vadovavęs aptarė Bern. Brazdžionio vaidmenį kaip tautos poetą, kaip šauklį į kovą prieš prispaudėjus. Jo knygos užDraustos tėvynėj, bet jos nurašomos ir sklinda kuo plačiausiai. Yra parašęs apie 30 knygų.

Publikai plojant, poetas Bern. Brazdžionis įkopė į sceną ir pasiėmė premiją. Savo žodį sakėsi sujungsiąs su skaitymu.

Toliau buvo įteiktos dvi premijos Pauliui Jurkui. Juozo Gabės vardo jaunimo poezijos premija už jo humoristinę poemą Kiškis Piškis pas Gediminą. Tos premijos mecenatas — Nelė Mazalaitė-Gabienė. Antroji — Aloyzo Barono vardo novelės premija už jo novelę — Bokštas. Premijos mecenatai — Julija ir Emilis Sinkiai iš Los Angeles, Calif.

Savo žodyje P. Jurkus prisiminė, kad visa tai padarė Nelė Mazalaitė, nes ji nuolat ragino dirbti ir dalyvauti konkursuose. Padėkojo mecenatam ir visiem rengėjam.

Leonardui Žitkevičiui įteikta Juozo Gabės vardo jaunimo poezijos premija už jo knygą rankraštyje — Aš nelauksiu, kol užaugsiu. Kaip minėta, premijos mecenatas — Nelė Mazalaitė. Ir L. Žitkevičius trumpai padėkojo už premiją.

### Sveikina laureatus ir pačią šventę

Pačią šventę ir laureatus žodžiu sveikino Lietuvos gen. konsulas Anicetas Simutis, pasidžiaugdamas laureatų veikla ir kūryba. Taip pat žodžiu sveikino ir LB New Yorko apygardos pirmininkas Aleksandras Vakselis.

### Skaito Bernardas Brazdžionis

Pirmoji dalis baigta Bernardo Brazdžionio žodžiu ir ištraukų iš premijuoto veikalo skaitymu.

Pradžioje jis kalbėjo apie poezijos žodį, apie kūrėją ir skaitytoją. Ir gražiai prisiminė tokį skaitytoją Juozą Gabę, kuris ne tik skaitė, bet ir rūpinosi literatūros augimu. Tą jo mintį įgyvendino Nelė Mazalaitė, paskirdama premiją. Gražiai padėkojo rašytojai Nelei Mazalaitei-Gabienei ir savo žmonos Aldonos vardu jai skyrė Californijos gėlę — orchidėją. (Gėlę prisegė A. Reivytienė).

Po šios įžangos jis paskaitė kelias ištraukas iš Vaidilos Valiūno: Vaidila Valiūnas pradeda kelionę, fragmentas iš Valiūno lankymosi pas Sibiro lietuvius, vienas satyrinis eilėraštis, kurį įdeklamavo Vaidila Valiūnas vienoje stovykloje, — Baimės kultas. Čia poetas labai dramatiškai ir vaizdžiai paskaitė, kaip pavergėjai visko bijo. Jie bijo, bijo ir kalinių vergų ir mažyčio laisvės žodžio. Jie bijo!

Publika jo skaitymą bent kelis kartus pertraukė plojimais.

### Kiti du skaitymai

Po pertraukos eiles skaitė Leonardas Žitkevičius. Jos visos pritaikytos vaikam. Trumpos, grakščios, vaizdžios, skambios. Skaitė eiles iš premijuoto rinkinio — Aš nelauksiu, kol užaugsiu — ir iš kito premijuoto rinkinio Saulutė debesėliuose. Šis rinkinys buvo išleistas prieš 30 metų. Iš viso paskaitė kokią 11 trumpų eilėraščių.

Toliau skaitė Paulius Jurkus. Jis paskaitė premijuotos novelės Bokšto pradžią ir toliau trumpai papasakojo jos turinį. Paskui paskaitė premijuotos poemos Kiškio Piškio pradžią, kaip kiškis lėktuvu nuskrenda į Vilnių, į svečius pas valdovą Gediminą ir kaip jį iškilmingai sutinka.

### Iškilioji fortepijono muzika

Kaip buvo skelbta, pirmą kartą lietuviškai visuomenei pasirodė pranciškonų vienuolyno naujas narys brolis Vilius Smiddy, žymus pianistas. Šiam koncertui jis išmoko ir eilę lietuviškų kūrinių.

Pirmąją jo dalį ir sudarė lietuviai autoriai, o paskui jau tarptautiniai autoriai, kuriuos jis skambino įvairiuose koncertuose. Pradžioje jis tarė žodelį lietuviškai, prašė pasidžiaugti šia muzika.

Lietuvių kompozitorių kūriniai buvo trumpučiai, įvairios nuotaikos, įvairaus ritmo. Jis paskambino: B. Dvariono — Šokį ir Valsą, G. Gudauskienės — Lapės šokis, V. Klovos — Dainelė, Šokis, Svajonėlė, O kai aš.

Brolis Vilius, OFM, skambina fortepijonu literatūros šventėje spalio 2 Kultūros Židinyje. Nuotr. L. Tamošaičio

Šioje lietuviškoje fortepijono muzikoje ypač gražiai ir jautriai skambėjo melancholiškos vietos, gili svajonė, kažkoks laukų ilgesys.

Atskambinęs lietuvių autorių kūrinius, jis trumpam išėjo iš scenos. Grįžęs paskambino šiuos kūrinius: E. Griego Wedding Day at Troldhaugen, S. Rachmaninoff — Prelude in minor, F. Chopino — Valse in A-flat ir Barcarolle, A. Skriabino — Etude in D sharp minor ir pabaigai — Chopino Polonaise in A - flat major.

Įspūdis buvo tikrai nepaprastas. Muzika taip gaudė, skambėjo ir palietė visus klausytojus. Visi iškląusė su dideliu dėmesiu ir įsijausdami į tą sudėtingą ir tokią turiningą muziką. Baigus skambinti, visi pradėjo audringai ploti. Pianistą pagerbė atsistojimu ir dideliu plojimu.

Bisui jis dar paskambino Rachmaninoffo kūrinį.

Pradžioje koncerto pianistą gražiai pristatė Tėv. Leonardas Andriekus, paskaitydamas įvairius spaudos atsiliepimus. Ir pabaigoje jis tiesiog susijaudinęs kalbėjo apie šį vienuolį pianistą, kokia kilni jo muzika, kokia kilni jo misija, kokia tai didelė dovana lietuviškai pranciškonų vienuolijai.

Brolis Vilius skambino su vienuolio abitu, ir tai suteikė ir kilnumo ir mistiškumo.

Scena buvo gražiai dekoruota, prinešta gražių gėlių. Du gėlių krepšius atsiuntė Ona Juozėnienė, pagerbdama lietuvius rašytojus. Scenos gilumoje buvo simbolinės trys lietuviškos gėlės, Lietuvių Rašytojų Draugijos simbolinės raidės — LRD ir laurų šakelė.

Koncertas ir visa šventė buvo gerai suorganizuota, stamantriai ir pakiliai pravesta, neužtęsta ir visiem paliko kuo geriausią įspūdį. Žmonių buvo atsilankę apie porą šimtų.

Visi tada perėjo į žemutinę salę, kur E. Kezienė su savo talkininkėm surengė vaišes. Veikė ir Jurgio Šližio aptarnaujamas baras.

Posėdžių kambaryje buvo surengtos atskiros vaišės laureatų, pianisto ir vių lietuvių kūrėjų garbei. Tas vaišes surengė Antanina Reivytienė, o jai talkino Bronė Oniūnienė. Ir čia buvo dekoruota, pakabinti lietuviški audiniai su LRD inicialais ir lauro šakele. Pakeltos šampano taurės, pasakytos kelios sveikinimo kalbos, o aktorius Vitalis Žukauskas krėtė spalvingas ir juokingas išdaigas — kalbėjo apie jubiliatus, laureatus. Šiose vaišėse dalyvavo apie 40 svečių. (p.j.)

Literatūros šventėje spalio 2 Kultūros Židinyje prie vaišių stalo rašytojai iš k. — poetas laureatas Bernardas Brazdžionis, Stepas Zobarskas, premijų mecenatė Nelė Mazalaitė-Gabienė. Nuotr. A. Reivytienės

## ANTRAS KAIMAS K. ŽIDINIO SCENOJE

Chicagos satyros ir humoro teatras — Antras Kaimas — spalio 8 ir 9 lankėsi šiame Atlanto pakraštyje. Spalio 8 jie vaidino Hartforde, kur jų pasirodymė rengė LB vietos apylinkė. Čia Kultūros Židinyje jų pasirodymą globojo Darbininko laikraštis. Spektaklis įvyko 3 val. su akademiniu pavėlavimu.

### Ne pirmą kartą

Šis teatras ne pirmą kartą lankosi New Yorke. Teatras jau minėjo savo veiklos 20 metų sukaktį. Per tą laiką kas kelinti metai vis užsuka į New Yorką su nauja programa. Keletą kartų juos kvietė Romas Kezys ir jo vadovaujama Laisvės Žiburio radijo programa.

Ir šiam pasirodymui jie atsivežė visai naują programą. Ji buvo parengta Pasaulio Lietuvių Dienom Chicagoje. Tada teatras suvaidino keletą spektaklių. Dabar su ta programa gastroliuoja po lietuviškas kolonijas.

### Kas ta programa?

Nuo pat pradžios teatras susikūrė savo stilių — pasiėmė vaidinti trumpas juokingas istorijas, vaizdelius, anekdotus. Taip programa susidarė lyg kokia viena pynė, kur buvo sudėta įvairiausio humoro. Dalis jų buvo atremtų į šeimos gyvenimą, į visuomeninę veiklą ir net į politiką. Čia buvo paliesta Sovietų Sąjunga ir Lenkija. Čia buvo įvestos net skaidrės, kurios praturtino komiškąją-satyriškąją pusę.

Jei reikėjo, aktoriai atsisėsdavo tarp publikos ir taip sudarė įspūdį, kad ir žiūrovai dalyvauja tarne jų vaidinime.

Visi vaidybiniai šūkiai, kuriuos taip mėgsta televizijos komikai, čia turėjo ir savo sąmojų ir savo prasmę. Vieni labiau buvo prasmingi, kiti sužėrėdavo staigiu savo sąmojumi.

### Kaip atlikta?

Reikia pasidžiaugti grupės pajėgumu. Jie visi puikiai vaidina, išlaiko tempą, žino savo darbą ir pareigas scenoje. Puikiai tvarko butaforiją, garso efektus.

Visi turėjo progos pasidžiaugti jų aiškia švaria lietuvių kalba. Kiekvieną žodį atidavė, parito lyg perlą stiklu. Žinia, tai nėra taip lengva padaryti, bet jie padarė.

Pridėkime ir tai, kad jie visi jauni ir gražūs. Dinamiški. Tai ir sudarė spektaklio grožį, įdomumą ir patrauklumą. Tai buvo bene geriausias šio teatro pasirodymas New Yorke. Tegu ir toliau šie jaunieji dirba su tokiu entuziazmu — tobulina kalbą ir vaidybą. Atsidėję tegu kaupia naują humoristinę programą ateičiai.

### Kas vaidino?

Visame spektaklyje dalyvavo 6 aktoriai, kartais įsijungdavo ir pats prievaizda Algirdas Titus Antanaitis. Tie vaidintojai buvo: Vida Gilvydienė, Jūratė Jakštytė, Indrė Toliušytė, Eugenijus Būtėnas, Juozas Kapačinskas, Arvydas Vaitkus.

Viso šio teatro ašis ir siela yra prievaizda — Algirdas Titus Antanaitis. Grupės dailininkas — Vincas Lukas, šviesininkas Jonas Kaunas. Jie spektaklyje nedalyvavo.

Šios linksmos istorijos anekdotai paimti iš įvairiausių autorių.

Žmonių atsilankė arti trijų šimtų. Po programos buvo vakaronės stiliaus vaišės žemutinėje salėje. (p.j.)

## LIETUVIŲ KELIONĖ Į ROMĄ

Šv. Kazimiero Jubiliejaus Centrinis Komitetas, kuriam vadovauja Vytautas Volertas, ragina visuomenę gausiai dalyvauti jubiliejaus iškilmėse Romoje 1984 kovo 4. Komitetas rengia ekskursiją nuo vasario 26 iki kovo 5 arba 12. Šalia religinės programos bus pakankamai laiko ir socialiai pabendrauti, aplankyti įdomesnes vietas Romoje ir kituose Italijos miestuose, o taip pat apsipirkti, nes dolerio vertė Italijoj yra labai pakilusi. Iki šiol šiai ekskursijai yra užsirašę 260 asmenų. Tikimasi dar bent dvigubai tiek keliauninkų susilaukti. Kelionės reikalus tvarko agentūra "Vytis" Brooklyne. Šios kelionės koordinatorius kun. Alg. Bartkus lapkričio pradžioje išvyksta į Romą, ir ten vietoje sutvarkys visas šios piligriminės kelionės detales.

Daugiau informacijų apie šias keliones ir sąlankų su visomis detalėmis galima gauti įvairiose lietuvių kolonijose, būtent: Chicago — kun. Alg. Kezys (Galerija); Shenandoah slėnis, Pa. — kun. Alg. Bartkus; Montrealis — J. Piečaitis; Detroitas — J. Urbonas (LB apylinkė); Worcester, Mass. — P. Molis — organizacijų taryba; Waterbury, Ct. — A. Paliulis (radijo programa); Philadelphia, Pa. — M. Sušinskienė (LB apylinkė); Cleveland, Ohio — V. Bacevičius ir kun. G. Kijauskas; Baltimore, Md. — A. Juškus (radijo valandėlė); Hartford Ct. — D. Grajauskienė (LB apylinkė); Newark, N.J. — prel. J. Scharnus; Brooklyn, N.Y. — kun. J. Pakalniškis ir M. Šalinskienė; New York, N.Y. — kun. V. Palubinskas; Elizabeth, N. J. — kun. P. Žemeikis. Registruotis galima ir agentūroje "Vytis" (žiūr. skelbimą).

R.K.

**LIETUVIŲ KATALIKŲ SUSIVIENIJIMAS**

**Už prieinamus mokesčius pasiūlo moderniškus apdraudos planus.**

**Susiv. savo nariams moka dividendus ir teikia pirmenybes prašant — gavimui morgičių.**

**Norį įsirašyti kreipkitės į SUSIV. CENTRĄ, P.O. Box 32 (71-73 So. Washington St.), Wilkes Barre, Pa. 18703; o Didžiojo New Yorko rajono lietuviai kreipkitės į organizatorių Susiv. direktorių BRONIŲ BOBELĮ, 212 Elderts Lane, Woodhaven, N.Y. 11421, tel. MI 7-6637.**

## SESELĖS BEATRIČĖS AUKSINĖ SUKAKTIS

**PUTNAM, CONN.**

Marijos Nekalto Prasidėjimo vienuolyno seselė Beatričė Venslovaitė liepos 3 minėjo savo vienuolinio gyvenimo 50 metų sukaktį.

Minėjimas pradėtas vienuolyno koplyčioje, koncelebruotomis mišiomis, kuriom vadovavo naujasis vienuolyno kapelionas kun. dr. V. Cukuras, asistuojamas prel. J. Tadarausko, kun. R. Krasausko ir kun. J. Ruokio. Pamaldose dar dalyvavo kunigai: J. Tautkus, J. Maknys ir J. Kinta. Lekcijas skaitė seselės: Paulė Savickaitė ir Augusta Sereikytė, aukas nešė— ses. vyr. Aloyza Šaulytė, Augusta Sereikytė ir Apolinara Urnukaitė. Kun. Cukuras pamoksle iškėlė ne tik pasišventimą, bet ir darbštumą ir ypač švelnumą su visais sutiktaisiais, dėl ko ses. Beatričė visų mėgiama. Mišių metu ses. Beatričė atnaujino vienuolinę priesaiką.

Po pamaldų visi dalyviai susirinko vienuolyno valgomajame pietum ir pabendravimui. Čia sukaktuvininkę vienuolyno ir visų vardu sveikino ses. vyr. Aloyza Šaulytė, dekojo jai už jos įnašą į vienuolyną ir visuomenę, linkėjo geros sveikatos, kurios ses. Beatričei trūksta, ir Aukščiausiojo palaimos. Kun. Cukuro pasiūlymu visi sukalbėjo vieną "Tėve mūsų", prašant sukaktuvininkei ir kitom sergančiom seselėm sveikatos, ir sukaktuvininkę sveikino sugiedota linkėjimų giesme.

Jubiliatė gimė 1910 spalio 31 Bartininkų kaime, Vilkaviškio apskr. Tėvas mirė jai esant 3 metų amžiaus, tai augo patėvio globojama. Šeima buvo nedidelė. Vienintelė sesuo mirė 36 m. amžiaus. Brolis gyvena Amerikoje. Vienuolynan Beatričė įstojo Marijampolėje. 1937 vienuolynas atsiuntė ją Amerikon, padėti marijonam Marianapolyje, kur buvo gimnazija lietuviam. Seselėm įsigijus Villa Maria namus, ji gyveno juose. Vėliau buvo perkelta į Putnamą, į pagrindinius vienuolyno namus, kur gyvena ir dabar. Vienuolyne dirbo visokius darbus, daugiausiai aprūpinime, ypač teko rūpintis virtuve. Ji žinoma kaip gera virėja ir puiki visokio maisto paruošėja. Ir dabar paisoma jos nurodymų, ypač svečius vaišinant.

Pastaraisiais metais sąnarių reumatas privertė ją naudoti vaikščiojimo kėdę, kas varžo jos judėjimą, bet ses. Beatričė vis tiek lieka veikli. Ir šią minėjimo dieną visi buvo vaišinami jos gamintu tortu ir jos daryta gira.

Linkime seselei Beatričei geros sveikatos, Aukščiausiojo palaimos, taip pat ir toliau likti visiem švelniai ir pasišventusiai, kaip liki šioliai.

J. Kr.

**Auka paremkime Lietuvių Fondą, nes jis remia lietuviškas mokyklas ir visą lietuvišką kultūrinį gyvenimą!**

## DARBININKUI PAREMTI AUKOJO

**Darbininko skaitytojai, atsiųsdami prenumeratos mokestį, prisidėję aukomis už kalendorių, įvairius patarnavimus ar šiaip spaudą parėmę:**

35 dol. — J. Valys, Helron, Conn.

32 dol. — J. Liubinskas, Elizabeth, N.J.

20 dol. — C. Kaster, Belleville, N.J.

20 dol. — M. Saukas, Brooklyn, N.Y.

17 dol. — A. Grigaliūnas, Chicago, Ill.

Po 15 dol. — L. Parzel, Ottoville, Ohio, A. Pruselaitis, Toronto, Ont., V. Kleiza, Chicago, Ill., A. Roulinitis, Woodhaven, N.Y., M. Shirko, Lexington, Mass.

Po 15 dol. — J. Urbanavičiūtė, Spring Valley, N.Y., prel. V. Balčiūnas, Thompson, Conn., B. Nemicas, Watersfield, Conn.

12 dol. — A. Zikaras, Woodhaven, N.Y.

Po 10 dol. — A. Tumas, Newsbury Park, Calif., A. Mažiulis, So. Boston, Mass., B. Garunkštis, Rego Park, N.Y., V. Povilauskas, Astoria, N.Y., A. Gražulis, Clifton, N.J., A. Belazaras, So. Windsor, Conn.

Po 10 dol. J. Pacėsa, Cresskill, N.J., S. Aleksiejus, Valley Stream, N.Y., E. Ramonis, Brooklyn, N.Y., P. Bilėnas, Pomona, N.Y., A. Jonynas, Meriden, Conn., C. Kancis, Valley Stream, N.Y., V. Bioševas, Rossmoor-Jamesburg, N.J., J. Shatas, Waterbury, Conn., J. Kairys, So. Easton, Mass., dr. L. Kriaučeliūnas, Summit, Ill., E. Vaitekūnas, Jeffersonville, N.Y., J. Bradūnas, Baltimore, Md.

7 dol. — F. Zaleskis, Lakewood, N.J.

Po 7 dol. — S. Česnauskas, Woodhaven, N.Y., J. Krivickas, Richmond Hill, N.Y., A. Dulkis, Newark, N.J.

6 dol. — F. Rajeckas, Waterford, Conn. A. Samušis, Richmond Hill, N.Y.

Po 5 dol. — G. Grajauskas, Orlando, Fla., J. Birutis, Orlando, Fla., B. Raugas, Delran, N.J., V. Biknevičius, Commack, N.Y., J. Skudzinskas, Baltimore, Md., V. Budnikas, Elizabeth, N.J., F. Dapkus, New Vernon, N.J., J. Caesar, Windsor, Conn., K. Šeštokas, Rahway, N.J., A. Virbickas, Danbury, Conn., A. Verbyla, St. Petersburg, Fla., E. Dubickas, Los Angeles, Calif., K. Jurkevičius, Wethersfield, Conn., S. Sirutis, Hot Springs, J. Beržanskis, So. Norwalk, Conn., H. Shields, New York, N.Y., T. Jennings, Berlin, Conn., S. Balsys, Brooklyn, N.Y., K. Vaitaitis, Westbrook, Conn., M. Gavelis, No. Andover, Mass., A. Melaika, Athol, Mass., K. Tijūnėlis, East Hartford, Conn., R. Šidlauskas, Richmond Hill, N.Y., L. Kapeckas, Hartford, Conn., S. Augaitis, Watertown, Conn., A. Seduikis, Brockton, Mass., J. Kisielaitis, Shrewsbury, Mass., V. Grybauskas, Brockton, Mass., W. Kamantauskas, Norwood, Mass., G. Jasinskas, So. Pasadena, Fla., H. Mineika, Centerville, Mass., A. Alksninis, Daytona, Beach, Fla., J. Ramas, Metuchen, N.J., A. Prasčiūnas, Baltimore, Md., A. Grinis, Flossmoor, Ill., F. Sprindis, Port Richey, Fla., H. Dausa, Watertown, Mass., S. Kreivėnas, St. Petersburg, Fla., B. Kohanski, Flemington, N.J., V. Kašuba, New York, N.Y., kun. K. Balčys, Amsterdam, N.Y., J. Zabelskis, Flushing, N.Y., A. Marijošius, Pt. Washington, N.Y., R. Melinis, Piscataway, N.J., V. Jokubaitis, Hillside, N.J., R. Hartvigas, Amsterdam, N.Y., B. Plioplys, New Brunswick, N.J., P. Elvis, Morganville, N.J., A. Keniausis, Waterbury, Conn., B. Markevičius, Worcester, Mass., J. Klaucka, Stratford, Conn., M. Jauniškis, Aquebogue, N.Y., J. Plikun, Worcester, Mass., O. Rinkus, St. Petersburg, Fla., G. Sližys, Woodhaven, N.Y., A. Kantakevičius, Richmond Hill, N.Y., V. Vitkus, Rochester, N.Y., A. Kareiva, Chicago, Ill., K. Zauka, N. Providence, R.I..

Po 3 dol. — J. Bubelis, Wisc. Dells, Wisc., R. Bagdonas, Ormond Beach, Fla., C. Savickas, Worcester, Mass., W. Burdulis, Worcester, Mass., V. Liulevičius, Chicago, Ill., E. Raudys, Linden, N.J.

Po 3 dol. — P. Petkelis, Yorba Linda, Calif., S. Kananavičius, Philadelphia, Pa., K. Bartys, Elizabeth, N.J.

Po 2 dol. — P. Bajoraitis, Hamburg, Vokietija, E. Stanulis, Lawrence, Mass., B. Paplauskas, Putnam, Conn.

Po 2 dol. — A. Mažeika, Jamaica, N.Y., dr. A. Šmulkštys, Gibbstown, N.J., B. Kulys, Woodhaven, N.Y., S. Vaškelis, Fromingham, Mass., S. Dzekciorius, Amsterdam, N.Y., H. Trucilauskas, Hawthorne, N.J., S. Dzikas, Melbourne, Fla.

Po 1 dol. — K. Gudukas, Centerville, Mass., S. Kudulis, Ormond Beach, Fla.

Visiem aukotojam nuoširdžiai dikoja Darbininko administracija.

**Neužmiršk lietuviškos spaudos!**
**Skaityk ir platink ją!**

## MŪSŲ MAŽIESIEM

A. Gustaičio, Algis Trakys ir Tarsiukas Šleivys. Apsakymėliai su iliustracijomis. 2 dol.

Grybs, grybs. Dainorėlis su daigom. 3 dol.

B. Š. Nalienės, Kalnų gėlytė. Iliustruota. 2 dol.

B. Vaivorytės, Gyvūnų sodyba. Iliustruota. 3 dol.

R. Scarry, Mano žodynas. Iliustruotas su lietuviškais ir angliškais užrašais. 6 dol.

M. D. Tamulionytės, Lietuviais norime ir būt. Vadovėlis su iliustracijom mokytis lietuvių kalbai. Su kalbos pratimų priedu. 24 dol.

Persiuntimui pridedama 1 dol.

Šios bei kitos lietuviškos knygos, suvenyrai, lietuviškos muzikos plokštelės gaunama Darbininko administracijoj: 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.


**DEXTER PARK PHARMACY**
**Wm. Anastasi, B. S.**
**77-01 JAMAICA AVENUE**
**(Cor. 77th Street)**
**Woodhaven, N.Y. 11421**
**WE DELIVER**
**296-4130**


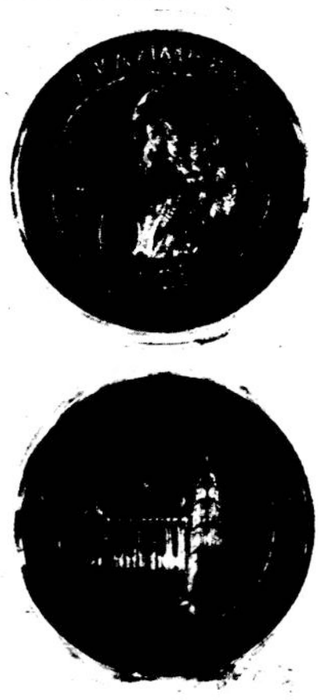

Šv. Kazimiero medalis, išleistas jubiliejui rengti komiteto, jau gaunamas Darbininko administracijoje. Medalis bronzinis, įdėtas į plastikinę dėžutę. Kaina 10 dol. Persiuntimui pridedamas dar 1 dol.

**Daug lietuviškų plokštelių turi Darbininko administracija. Skambink 212 827-1351 ir prašyk, kad plokštelės atsiųstų į namus.**

## NAUJAUSIOS PLOKŠTELĖS

**Gina Čapkas.** Solistė Gina Čapkauskienė šioj plokštelėj įdainavo: B. Budriūno "Dainos gimimas", J. Stankūno "Mergaitė", G. Gudauskienės "Gintarėlis", A. Stankevičiaus "Vandens malūnėliai", J. Govėdo "Serenada", V. Herbert "Kad matyčiau aš vėl Neapolį", W. Mozart "Lopšinė", R. Sieczynski "Viena, mano sapnų miestas", F. von Flotow "Paskutinė rožė", J. Strauss "Pavasario balsai". 12 dol. Persiuntimui pridedamas 1 dol.

**"Vytis".** Prieš 10 metų Chicagoj sukurtas orkestras Vytis išleido plokštelę. Orkestro vadovas ir dainininkas Liutas Dargis. Dar dainuoja Irena Mažeikaitė. Turiny: Kauno valsas, Guantanamera, Dar šiandien, Tau tiktai tau, Vyrai ūžkim, Svajonių sala, Tave aš pamačiau, O Zuzana, Paskutinis sekmadienis, Saulė. Kaina 12 dol. Persiuntimui pridedamas 1 dol.

**Harmonija.** New Yorko Harmonijos kvartetas dainuoja: Oi tu, ieva, ievuže, Pavasaris, Plaukia sau laivelis, Gyvenimas turės, Devynbalsė, Stoviu aš parimus. Kur bėga Šešupė, Du broliukai kunigai, Negerki trečios, Poeto svajonė, Mano rūtos, Šlama šilko vėjas. Jau saulelė leidos, Nemunėlis. Kaina 10 dol. Persiuntimui pridedamas 1 dol.

Šios ir kitos lietuviškos muzikos plokštelės, lietuviškos knygos, suvenyrai gaunama Darbininko spaudos kioske: 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

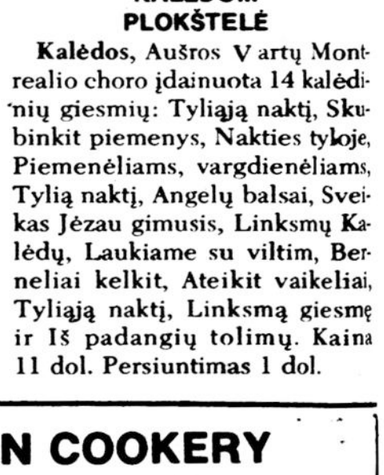


**BALTINUKAI — T SHIRTS, trijų spalvų, su Lietuvos trispalve ir Vytimi bei įrašu "Lithuanian and proud of it" : vaikam (boy's size) S (6-8), M (10-12), L (14-16), suaugusiems (man's size) S (34-36), M (38-40), L (42-44), XL (46-48). Kaina su persiuntimu tik 6 dol. Gaunama Darbininko administracijoje, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.**

### KALĖDOM PLOKŠTELĖ

**Kalėdos,** Aušros Vartų Montrealio choro įdainuota 14 kalėdinių giesmių: Tyliąją naktį, Skubinkit piemenys, Nakties tyloje, Piemenėliams, vargdienėliams, Tylią naktį, Angelų balsai, Sveikas Jėzau gimusis, Linksmų Kalėdų, Laukiame su viltim, Berneliai kelkit, Ateikit vaikeliai, Tyliąją naktį, Linksmą giesmę ir Iš padangių tolimų. Kaina 11 dol. Persiuntimas 1 dol.

## NAUJAUSI LEIDINIAI

J. Puzino, Rinktiniai raštai. I ir II tomas. Įrišti į kietus viršelius. Už abu tomus 35 dol.

B. Kviklio, Kauno arkivyskupija. Gausiai iliustruota, įrišta.. 23 dol.

E. Juciūtė, Igarkos Naujamiestis. Lietuvių tremtinių gyvenimas Sibire. Įrišta. 10 dol.

M. Blynas, Lietuvos senovės paminklai. Iliustruota . 10 dol.

J. Karka, Vytauto Didžiojo Universiteto studentų atsargos karininkų korporacija Ramovė 1933 - 1983. Kaina 10 dol.

A. Balašaitienė, Susitikimas pamary. Novelės. Įrišta. 8 dol.

A. Kairys, Kelionė į Vilnių. Premijuotas romanas. 10.00 dol.

J. Burkus, Gaila minios. Religiniai mąstymai. 8.00 dol.

B. Ramanauskas, OFM, Aš savo dalį atlikau . . . Religinių straipsnių rinkinys. 12 dol.

A. Gailiušis, Visaip atsitinka. Novelės. 6 dol.

V. Kavaliūnas, Dalia. Romanas, kietais viršeliais, 7 dol.

Pr. Razminas, Kražiai. Didesnio formato, įrišta. 12 dol.

A. Budreckis, DLK Algirdas. Istorinis veikalas, įrištas. 16 dol.

A. Rukša, Kovos dėl Lietuvos nepriklausomybės. III tomas, įrištas. 19 dol.

M. Karaša, Gyvenimo sūkuriuose. Įrišta. 12 dol.

E. Juciūtė, Pėdos mirties zonoje. Pergyvenimai Sibire. 10 dol.

Br. Kviklys, Telšių vyskupija. Gausiai iliustruota, įrišta. 20 dol.

Br. Kviklys, Vilkaviškio vyskupija. Gausiai iliustruota, įrišta. 23 dol.

J. Brazaitis, Raštai. I, II ir III tomai. Įrišta. Po 15 dol.

L. Kerulis, Išvežtųjų lietuvių sąrašas. Didelio formato. 20 dol.

G. Galva, Ernestas Galvanauskas, politinė biografija. Kietais viršeliais. 18.00 dol.

G. Tautvytis, Gyvenimas okupuotoj Lietuvoj. 10.00 dol.

S. Ylos, Ateitininkų vadovas. II laida. 8 dol.

II Pasaulio Lietuvių Dienos. 5 dol.

Br. Raila, Kitokios Lietuvos ilgesys. 5 dol.

R. Raid, Wenn die Sowjets kommen. Vokiečių kalba apie sovietų žiaurumus okupacijos metu Pabaltijo kraštuose. 12 dol.

Persiuntimui pridedamas 1 dol.

Šios bei kitos lietuviškos knygos, lietuviškos muzikos plokštelės ir suvenyrai gaunama Darbininko administracijoj. 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

### IŠPARDAVIMAS

Trys knygos su persiuntimu už 2 dol. Tai P. Narvydo pasakojimai iš Lietuvos laisvės kovų, J. Jaškausko apysaka iš Lietuvos nepriklausomo gyvenimo pradžios, A. Žemaičio "Lietuvos vaizdeliai" arba to paties autoriaus "Nutolusios dienos". Gaunama Darbininko administracijoj, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

*Keliautojų dėmesiui*

Juozas Kaributas yra parašęs įdomią knygą "Kelionė aplink pasaulį". 423 puslapių knygoj sukaupta daug kelionių įspūdžių. Knyga iliustruota nuotraukomis iš aplankytų vietovių. Knyga su persiuntimu tik 3 dol. Gaunama Darbininko administracijoj.

### KNYGOS LIETUVIŲ IR ANGLŲ KALBOM IŠMOKTI

Introduction to Modern Lithuanian — 10 dol.

Lietuviškų pokalbių plokštelė su tekstu — 6 dol.

Angliškai lietuviškas žodynas — 8 dol.

Lietuviškai angliškas žodynas — 8 dol.

Lietuvių kalbos žodynas vaikam. Paveiksluotas — 6 dol.

Pridedama persiuntimui po 1 dol. už kiekvieną knygą.

Šios ir kitos lietuviškos knygos bei lietuviškos muzikos plokštelės, o taip pat ir įvairūs lietuviški suvenyrai gaunama Darbininko administracijoj: 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.


**BALTIC TOURS**

**SPECIALI 14 DIENŲ EKSKURSIJA SU 11 DIENŲ LIETUVOJE**
**Proga sutikti naujus Metus su giminėmis**
**Gruodžio 27, 1983 iki sausio 9, 1984 — $1,499.00**
**Maršrutas: 1 diena Maskvoje, 11 dienų Lietuvoje, 1 diena Frankfurte**

**Išskridimai iš Bostono ir New New Yorko su Lufthansa oro linija. Dėl smulkesnių informacijų kreiptis:**
**BALTIC TOURS**
**293 Aubur St.**
**Newton, Mass. 02166**
**617 965-8080/ 969-1190**

**AMBER HARVEST**
**Fresh fruits and vegetables**
**PARDUOTUVĖ**

**Galima gauti skanios, rupios, lietuviškos sveikatos duonos iš Bruno's kepyklos Chicagoj.**
**Užsakomi vaisių krepšiai visom progom.**
**Iki malonaus pasimatymo!**

**110-21 Jamaica Ave.**
**(kampas 111 St.)**
**847-9225**

**Atidara nuo 8 iki 7 val. nuo pirmadienio iki šeštadienio**

**KAILIŲ PASIRINKIMAS!**

**Custom made fur and sheepskin coats and other leather goods. The lowest prices in neighborhood. Use our lay-away plan.**

**ALEX SHEEPSKIN AND FUR CO.**
**79-03 JAMAICA AVE.**
**WOODHAVEN, N.Y. 11421**
**TEL. 212 296-1162**

**FEDERALINĖ KREDITO UNIJA**

**LIETUVIŲ KASA LIETUVIAM**

**86-01 114th Street, Richmond Hill, N.Y. 11418**
**Tel. (212) 441-6799**

**Skyriai Chicagoje, Ill. ir St. Petersburg, Fla.**

**— Kiekviena taupoma sąskaita KASOJE apdrausta iki 100,000 dolerių.**

**KASA už paprastas taupomas sąskaitas moka 9%**

**Už IRA pensijų indėlius dabar moka 11%**

**Už didelius ir mažus Certifikatus duoda kiek galima aukščiausius procentus.**

**Visiems nariams lengvomis sąlygomis suteikia visų rūšių paskolas ir mortgičius.**

**Tiesioginiai priima arba keičia Social Security pensijos čekius.**

**Duoda Money Orders ir keičia asmeniškus arba algos čekius.**

**KASOS įstaiga veikia savaitės dienomis nuo 9 val. ryto iki 8 val. vakaro, o penktadieniais iki 6 val. vak. ir šeštadieniais iki 5 val. vakaro.**

**Visus kviečiame dėti santaupas į lietuvišką KASĄ.**



**LITHUANIAN COOKERY**
**(In English, 316 pages, price 8 dol.)**

**Agronomės Iz. Sinkevičiūtės parašyta lietuviškų valgių receptų knyga. Graži dovana draugėm amerikietėm. Knyga su plastininiu apiaku, nugarėlė patogiai suverta. 316 pusl. Kaina 8 dol. Darbininkas, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.**

**Užsakau "Lithuanian Cookery" už 8 dol. Persiuntimas-Postage 50 c.**

**Vardas, pavardė .....**

**Numeris, gatvė .....**

**Miestas, valstija, Zip .....**

## ELIZABETH, N.J.

LB N.J. apygarda stengiasi nors ir dėl įvairių priežasčių gerokai sumažėjusiom pajėgom atsiliepti į svarbesniuosius lietuviško gyvenimo įvykius. Tad ir pirmojo Didžiajai Lietuvai skirto laikraščio 100 metų sukaktuvės negalėjo likti nepaminėtos. Juo labiau, kad sukaktuvininkė "Aušra", nepaisant jos kely sutiktų sunkiai nugalimų kliūčių, įstengė gerai įsiūbuoti tautinį atgimimą ir suburti po savo sparnu beveik visą lietuviškai galvojančią to meto inteligentiją. Jei "Aušra" ir nebūtų nieko kito nuveikusi, o tik atvedusi į lietuvišką kelią klystkeliais iki tol klaidžiojusį dr. Vincą Kudirką, kuris visą savo likusį gyvenimą paskyrė tautos žadinimo ir ugdymo darbui, ji būtų lygiai verta gerbti ir minėti.

"Aušros" šimtmetinei sukakčiai paminėti pakviestas mūsų nuoširdus kaimynas, redaktorius ir rašytojas Paulius Jurkus, kuris savo žody smulkiau paryškins "Aušros" nuopelnus, jos sutiktas kliūtis, jos redaktorių ir bendradarbių vargus ir jos įtaką tolimesniam mūsų tautos atgimimui.

Meninei programai atlikti pakviesta ir maloniai sutiko atvykti čia dar niekada nesilankiusi jauna iškili solistė Marytė Bizinkauskaitė, kuri dėl savo talento tolimesnio tobulinimo yra laikinai apsigyvenusi mūsų valstijos Camden mieste. Mat, ji yra nutarusi lankyti Philadelphijoj esančią garsią Curtis muzikos mokyklą. Solistės dainavimas buvo visur labai šiltai sutiktas ir žinovų aukštai įvertintas. Jai akomponuoti mielai sutiko jauna pianistė, Rutgers universitete baigusi piano studijas, Frances Kowalesky-Kavaliauskaitė, dažnai atsilankanti lietuvių renginiuose Kultūros Židiny ir net čia, Elizabethe.

Meninę programą dar papildys ir mūsų pačių šaunus jaunimas, susibūręs į tautinių šokių grupę "Liepsna", kuriai po kelerių metų pertraukos vėl maloniai sutiko vadovauti mum visiem jau gerai pažįstama Birutė Vaičiūnaitė. Šia proga norėtume priminti, kad 1984 liepos pradžioj Clevelande įvyks tūkstančius žiūrovų sutraukianti tautinių šokių šventė, kuriai ir "Liepsna" intensyviai ruošiasi. Būtų gera, kad ir tie jaunuoliai ir jaunuolės, kurie dar nėra įsijungę, bet galvoja įsijungti į šią šokių grupę, nedelsdami tai padarytų, nes ir jie dar spėtų išmokti šventėj šoksiamus tautinius šokius ir galėtų dalyvauti tame didingame pasirodyme.

Meninei programai pasibaigus, bus patiekta ponios Naivienės rūpestingai ir skaniai paruošta vakarienė su atgaiva. Vakarienės metu prasidės ir šokiai.

Šis minėjimas įvyksta spalio 29, šeštadienį, Šv. Petro ir Povilo parapijos salėj, Ripley Place, Elizabeth. Kokteiliai 7 val. vak., programos pradžia 7 val. 30 min. vak. Įėjimas — 17.50 dol. asmeniui. Visi yra kviečiami bilietus įsigyti iš anksto pas LB apygardos ir apylinkių valdybų narius.

K.J.

### IŠSIKĖLĖ GYVENTI Į KENNEBUNK, MAINE

Ne visi skuba keltis į pietus, į Floridą ir į kitus saulėtus ir šiltus kraštus. Kitus traukia šiaurė, gražieji rudenys ir žiemų pūgos.

Štai dailininkė Albina J. Vance, gyvenusi Engelwood, N.J., visai netoli nuo George Washingtono tilto, šią vasarą nusipirko namus Kennebunke, netoli nuo Kennebunkporto, ir su savo vyru jau persikėlė ten gyventi.

Dail. Albina Vance — Ambraziejūtė yra dukra žinomo veikėjo Ambraziejaus, kuris čia Brooklyne veikė įvairiose organizacijose ir buvo dar vadinamas dėdė Ambraziejus. Dailininkė gimus ir augus Brooklyne, gerai kalba lietuviškai, meną studijavusi įvairiose vietose. Yra tapytoja, daugiausia tapo pajūrio motyvus. Daug metų vasaros atostogas praleido Kennebunkporte, pranciškonų vasarvietėje. Gal ta jūra ir rudenėjanti gamta ją ir nuviliojo į šiaurę. Ji eilę metų dalyvavo ir lietuvių dailės parodose, kurios rengiamos vasario mėnesį Kultūros Židinyje.

## PADĖKA

Spalio 9 d. Beleckų svetainėje mano dukra Teresėlė ir sūnus Stasiukas surengė man staigmeną — gimtadienio puotą. Dalyvavo daug mano giminių, gerų draugų ir pažįstamų, lietuvių ir kitataučių. Gavau daug sveikinimų ir dovanų. Buvo telegramų net iš Vilniaus.

Dėkodama visiems, mane sveikinusiems ir apdovanojusiems, ypatingai noriu padėkoti už atsilankymą puotoje, sveikinimus ar dovanas newjersiečiams dr. Marijai ir Aleksui Žemaičiams, newyorkiečiams kaimynams Darbininko redaktoriams dr. Kornelijui Bučmiui ir Pauliui Jurkui, Vienybės redaktoriui Jonui Valaičiui, Vienybės leidėjai Valerijai Tysliavienei, Juozui Natangui Tysliavai ir Onutei Vaivadaitei, Edmundui Vaičiuliui, Demie Jonaitienei, Laisvės Žiburio radijo vedėjui Romui Keziui, Antaninai Reivytienei, floridietei Bronei Oniūnienei, Liudai Kulikauskienei, Alice ir Petrui Zupko, Gedminams iš Long Island, Paulinai Šimėnienei, Marytei Vasilko, Salomėjai Narkėliūnaitei, Aleksandrai ir Kristinai Miklaitėms, savo giminėms iš Connecticut ir New Jersey, ir Kęstučiui Miklui, kuris pravedė sveikinimų programą.

Visų nuoširdumas mane sujaudino iki širdies gilumos. Dar sykį labai dėkui visiems.

Ona Juozėnienė

## BOSTONO ŽINIOS

### Iš Kultūrinio subatvakario

Pirmasis š.m. Kultūrinis subatvakaris, kuris įvyko spalio 1 Tautinės S-gos namuose, buvo labai įdomus. Jį atidarė pirm. Edmundas Cibas, su prelegentais gyvai ir net su humoru supažindino rašytojas Antanas Gustaitis.

Dr. Elona Marijošiūtė-Vaišnienė kalbėjo apie dviejų naujų knygų autorių Bronį Railą ir jo knygas. Jos žodis buvo taip gyvas, taip aiškus, rodos, kad skaitai patį autorių. Vargiai ar kada teko girdėti tokį įdomų supažindinimą. Pirmiausia supažindino su pačiu autorium, o toliau kalbėjo apie pačias knygas. Bronys Raila yra eilės knygų autorius ir žurnalistas. Pirmojoj šiame vakare pristatomoj knygoj "Raibos agavos" yra jo rašyti straipsniai. Žinoma, esą "Raibos agavos" pavadinimas neturi nieko bendro su knygos turiniu. Ta raiba agava esanti Californijos gėlė. Kita knyga "Kitokios Lietuvos ilgesys" yra Bronio Railos pasakytų kalbų per Laisvės radiją rinkinys. Jos sakomos pavergtos Lietuvos lietuviam. Ten žmonės gyvena be veidrodžio, kitaip sakant, negali matyti savęs ir aplinkos bei visų gyvenimo apraiškų. Bronys Raila savo kalbose parodąs jiem veidrodį, kuriame jie gali pamatyti save ir visą tenykštį gyvenimą tik ne tokį, kokį jiem vaizduoja okupantas, o tikrą, koks jis ten yra. Okupantas kalba, kad jie visko turi, o tame Railos veidrodyje jie pamato, kad darbininkas neturi net specialių darbo drabužių ir darbo kelnių.

Žinoma, prelegentė kai kur parodė ir kritikos, tai vartojimas svetimžodžių, kurių žmonės ten negali suprasti. Tačiau visas knygas įvertinimas buvo labai geras.

Pats rašytojas-žurnalistas Bronys Raila prisiminė, kad abi knygos pasirodė veik tuo pačiu laiku. Tai ne jo kaltė, o spaustuvės užvilkinimas. Dabar jis esąs radijo žurnalistas. Tą darbą dirbąs jau 7 metus. Darbas esąs sunkesnis negu laikraštininko, nes varžomas laiko. Kalbas reikia paruošti ribotam minučių skaičiui. Jos turi būti aktualios ir rodančios tiesą. Tik tuo gerai, kad mūsų pusėje yra tiesa. Čia pat iš kaspino išgirdome ir tris B. Railos perduotas į Lietuvą kalbas. Kalbos tikrai aktualios ir yra tas veidrodis, kuris rodo neiškraipytą tiesą.

Į šį subatvakarį buvo atvežta ir B. Railos knygų. Subatvakaris buvo gausus dalyvių skaičium, tai knygas ne visi gavo, nes jų gerokai pritrūko.

### Dvi naujos žvaigždės

Radijo valandos Laisvės Varpas rudens renginys - koncertas sušvito dviem naujom gražiom žvaigždėm. Tai solistė Rūta Pakštaitė iš Chicagos ir pianistas Vytas Bakšys iš New Yorko. Abu menininkai yra jauni ir dar tobulinasi studijuodami aukštesniem mokslo laipsniam. Tačiau šiame koncerte jie pasirodė, kaip pilnai subrendę ir labai pajėgūs menininkai.

Solistė Rūta Pakštaitė turi labai malonaus tembro soprano balsą. Ji yra labai muzikali ir jos dainavimas buvo kaip lakštingalos suokimas. Visi perėjimai iš gaidos į gaidą yra tokie išlyginti, kad nesigirdi jų pasikeitimo, niekur nėra forsavimo, o tiesiog plaukte plaukia labai gražiu skambesiu. Ši jos programa buvo labai ilga ir ji ją atliko labai tobulai. Ji dainavo: Bajoro, Kačanausko, Banaičio, Brazinsko, Kuprevičiaus, Schubert, Mozart, Del'Acqua, Canteloube, Klovos, Charpentier ir Donizetti kūrinius. Kitataučių kūrinius ji dainavo jų originaliomis kalbomis. Solistei akomponavo pianistas Vytas Bakšys.

Vytas Bakšys pianu solo atliko Schubert, Mozart, Del'Acqua ir Mendelsono kūrinius. Vytas Bakšys Bostone jau yra girdėtas, nes jis yra bostoniškių pažiba. Jis seniau gyveno Bostone, o jo tėvai ir sesutė ir dabar čia gyvena.

Laisvės Varpo vedėjas Petras Viščinis atlieka didelį darbą ieškodamas naujų jaunų talentų.

Publikos buvo pilna So. Bostono Lietuvių Piliečių D-jos salė. Tik pora liūdnesnių gaidų. Veik nesimatė jaunimo, nors programos atlikėjai buvo jų kartos atstovai. Ir kita, gaila, kad ir inteligentai dar neišmokome tam tikrų taisyklių. Kai solistė dainavo, kai kur rūko dūmų dėbesėliai. Bet nepaisant to, tai, buvo retas koncertas ir visi juo žavėjosi. Po koncerto buvo vaišės, loterija, o taip pat buvo ir knygų stalas, kur buvo galima įsigyti lietuviškų knygų.

### JŪRA STRIMAITIS, ADVOKATĖ — KEHOE, DOYLE, PLAYTER, NOVICK & STRIMAITIS — Nine Hamilton Place; Boston, MA. TEL.: 617 - 338-0070 Lynn, MA., TEL.: 617 599-8188. Mūsų devynių advokatų firma specializuojasi įvairiose srityse.

## BOSTONO RENGINIAI

**Brocktono Balfo 72 skyrius** spalio 22, šeštadienį, 6:30 val. vak. rengia rudens šalpos vajaus pobūvį Sandaros salėj, 30 Intervale St., Brocktone.

**Lapkričio 13** Šv. Petro parapijos kalėdinis bazaras So. Bostono Lietuvių Piliečių D-jos salėj.

**Lapkričio 20** Lietuvos kariuomenės šventės minėjimas So. Bostono Liet. Pil. D-jos salėj.

**Lapkričio 26** Lituanistinės mokyklos tėvų komiteto rengiamas balius So. Bostono Lietuvių Piliečių D-jos salėj. Rugpjūčio 12 gegužinė - piknikas.

**Lapkričio 27** Jono Vanagaičio šaulių kuopos 25 metų sukakties minėjimas.

**1984 balandžio 1** Minkų radijo valandėlės 50 metų sukakties minėjimas So. Bostono Lietuvių Piliečių D-jos salėj. Rugpjūčio 12 gegužinė - piknikas.

**LAISVĖS VARPAS sekmadieniais 9:00 - 10:00 val. ryto iš WCAV-FM banga 98.0. Vedėjas — Petras Viščinis, 173 Arthur St., Brockton, MA 02402. Telefonas (617) 588-7209.**

**BOSTON MASS — WLYN 1380 bangos sekm. nuo 8 iki 8:45 ryto. Veda S. ir V. Minkai, 502 E. Broadway, So. Boston, Mass. 02127. Telef. 268-0489. Parduodamas Darbininkas. Didelis lietuviškų knygų pasirinkimas.**

**Kviečiu pensininką apsigyventi** pas mane. Esu likęs vienas, o turiu 6 kambarių namą. Yra gražios vietos ir kitam gyventi. Kreiptis: Juozas Vaitkūnas, 48 Revere St., Candon, Mass. 02021.

### PADĖKA

Praėjus Antro Kaimo spektakliui, Darbininko administracija dėkoja vaišėm produktus aukojusiem A. Antanaičiui, Silver Bell, M. Šalinskienei ir K. Čiurliui; prisidėjusiem darbu bei patarnavimu E. Kezienei, O. Barauskienei, M. Minčiūnienei, Povilaičių šeimai, V. ir J. Šližiams, J. Mikalauskui, J. Dėdinui, A. Sabalienei, J. Vytuvienei, Br. Tomui, A. Žukienei, M. Dudutienei, L. Drangauskui, S. Šablevičienei, A. Sruoginiui ir visiem kitiem, bet kuo prisidėjusiem prie rudens vakaro pasisekimo. Ačiū lietuviškom radijo valandėlėm už garsinimą. Dėkojame Antro Kaimo artistam, kurie užsuko pas mus praleisti sekmadienio popietę. Ačiū ir visiem atsilankiusiem.

**ČESĖ SODAITIENĖ,**

**anksčiau gyvenusi Woodside, N.Y., sulaukusi 72 m. amžiaus, spalio 13 mirė St. Petersburg, Fla. Palaidota spalio 17 iš Maspetho V. Atsimainymo bažnyčios Cypress Hills kapinėse. Nuliūdime liko sūnūs Tomas ir Mindaugas, duktė Birutė su šeimomis.**

**A.A.**
**ČESEI SODAITIENEI**

**mirus, dukrai Birutei, sūnui Tomui su šeimomis ir sūnui Mindaugui reiškiame nuoširdžią užuojautą šio liūdesio dienose.**

*Joana ir Antanas Pumpučiai*

**Mielam prieteliui**

**A.A.**
**Agr. JUOZUI MEILUI**

**Lietuvoje mirus, jo broliams Stasiui ir Vytautui, jų šeimoms ir giminėms nuoširdžią užuojautą reiškiame ir kartu liūdime**

*L. ir V. Adomavičiai*
*M. ir A. Balčiūnai*
*O. ir V. Baltučiai*

**A.A.**
**Inž. VISVALDUI MAČIŪNUI**

**mirus, nuoširdžiai užjaučiame jo šeimą, gimines ir artimuosius.**

*Antanas ir Liucija Sperauskai*

**Inž. VISVALDUI MAČIŪNUI,**

**mūsų organizacijos vienam iš steigėjų, staiga mirus, reiškiame gilią užuojautą žmonai Banutei-Onai, dukrai Guodai Bobelienei su šeima, sūnui Jonui su šeima ir visiem kitiem artimiesiem.**

*PLIA Sąjungos*
*New Yorko skyrius*

**Diplomuotam inžinieriui**

**VISVALDUI MAČIŪNUI**

**mirus, jo žmonai Baniutei, dukrai Guodai, sūnui Jonui su šeimomis reiškiame gilią užuojautą.**

*Aldona ir Jonas Alytai*

**"Amber Holidays"**

**Paskutinė šių metų EKSKURSIJA Į LIETUVĄ išvyksta: GRUODŽIO 26 d. — $1175.00 su NAUJŲJŲ METŲ SUTIKIMU VILNIUJE**
**(Maskva 2, Vilnius 5, Ryga 3, Leningradas 2, Helsinkis 1)**

**1984 METŲ EKSKURSIJOS Į LIETUVĄ prasideda BALANDŽIO 18 D. REGISTRUOJAME JAU DABAR. Šiuo reikalu skambinkite: 1-800-722-1300 (Toll Free), iš Massachusetts ir Kanados: 1- 617-268-8764**

**TRANS-ATLANTIC TRAVEL SERVICE, INC.**
**393 West Broadway, p.o. box 116**
**South Boston, Mass. 02127**

**Įstaigai vadovauja Aldona ADOMONIENĖ ir Albina RUDŽIŪNIENĖ. Norintiem atsikviesti gimines atostogom sutvarkome dokumentus. Prices are based on double occupancy and are subject to changes.**

**Sutaupysite pirkdami pas mus tauriuosius ir galvinančius gėrimus**

**UŽSAKYTI GALIMA VIENINTELĖJE LIETUVIŠKOJE LIKERIO PARDUOTUVĖJE**
**"VANDA"**

**Atsiimti galima "Lito" būstinėje adresu:**

**96-01 114th St.**
**Richmond Hill, N.Y.**
**Skambinti telefonais: 212 441-2811 arba 516 997-7655**

DARBININKAS

NEW YORKE

Redakcija ..... (212) 827-1352
Administr. ..... (212) 827-1351
Spaustuvė ..... (212) 827-1350
Vienuolynas .. (212) 235-5962
K. Ž. salė ..... 212) 827-9645

341 HIGHLAND BLVD.
BROOKLYN, N.Y. 11207

**Kultūros Židiny šį savaitgalį:** spalio 22 ir 23, šeštadienį ir sekmadienį, Marijos Žukauskienės tapybos paroda mažojoje salėje; spalio 22, šeštadienį, didžiojoje salėje Maironio mokyklos metinis rudens balius.

**Anicetas Simutis,** Lietuvos gen. konsulas, ryšium su Korėjos ministerių kabineto narių ir kitų aukštų pareigūnų žuvimu, spalio 9 pareiškė užuojautą Korėjos konsului, atsilankęs konsulate ir pasirašęs į užuojautų knygą.

**Marijos Žukauskienės** dailės darbų paroda bus spalio 22-23, šį savaitgalį, Kultūros Židinio mažojoje salėje. Bus išstatyta apie 30 aliejinės tapybos darbų. Paroda lankoma šeštadienį nuo 1 val. iki 8 v.v., sekmadienį — nuo 12 val. iki 7 v.v. Parodos oficialus atidarymas šeštadienį 7 v.v. Parodą globoja Lietuvių Atletų Klubas.

**Maironio lituanistinės mokyklos rudens balius** bus lapkričio 22, šį šeštadienį, Kultūros Židinio didžiojoje salėje. 7 val. kokteiliai, 8 v. programa, kurią atliks pantomimikas Paulius Rajeckas. Šokiam groja Joe Thomas orkestras. Balių rengia mokyklos tėvų komitetas. Jau yra įprasta, kad rengėjai labai rūpestingai ir gražiai papuošia salę, gražiai įrengia vaišių stalą.

**Inž. Visvaldas Mažiūnas,** 76 metų amžiaus, ištiktas širdies priepuolio, mirė spalio 11 savo namuose. Nuliūdime liko žmona Banutė-Ona, dukra Guoda Bobelienė, sūnus Joans ir 6 anūkai. Buvo pašarvotas M. Shalins šermeninėje. Atsisveikinimas buvo spalio 14. Palaidotas spalio 15, šeštadienį, iš Apreiškimo parapijos bažnyčios Cypress Hills kapinėse.

**Iš Metropolitan operos rūmų** spalio 22, šį šeštadienį, 2 val. popiet ir 8 val. vak. bus transliuojami per televiziją ypatingi koncertai, minint Metropolitan operos šimtąjį gimtadienį. Pirmoji dalis bus kartojama spalio 26, o antroji — spalio 29.

**Lietuvos vyčių** Lietuvos reikalų komiteto biuletenis, rugsėjo mėn. numeris, pasiekė skaitytojus. Kaip paprastai gausu informacijos apie lietuviškus reikalus amerikiečių spaudoje. Biuletenį redaguoja Bernice Aviža, o Lietuvos reikalų komitetui pirmininkauja dr. Jokūbas Stukas.

**Dail. Adomo Galdiko** apžvalginė paroda, skirta jo 90 metų gimimo sukakčiai paminėti, buvo surengta spalio 15 ir 16 Kultūros Židinyje. Buvo išstatyta 62 kūriniai ir gana daug nekataloguotų. Tie kūriniai buvo sutelkti posėdžių menėje. Parodą aplankė gana daug žmonių. Platesnis aprašymas bus kitame Darbininko numeryje.

**Antano Maceikos vardo biblioteka Kultūros Židinyje** po vasaros atostogų atidara kiekvieną šeštadienį nuo 10 iki 12 val. Visi prašomi pasinaudoti biblioteka. Gauta eilė naujų knygų.

**GAUTA NAUJA KNYGA**

A. Saudargienė — VĖJAS IŠ RYTŲ, Nidos knygų klubo leidinys. Kietais viršeliais. Kelionės aprašymai. Kaina 5 dol. Darbininkas, 341 Highland Blvd., Brooklyn, NY. 11207.

**J. Tetschner,** Darbininko skaitytoja iš Colorado Springs, Co., siųsdama savo metinę prenumeratą, užsakė laikraštį savo broliui kun. T. Astrauskui Bogotoj, Columbijoj, ir pridėjo 100 dol. Darbininko administracija dėkoja.

**Lietuvos vyčių 110 kuopa** iš Maspetho organizuoja ekskursiją į Atlantic City — Bally's Park Place Hotel lapkričio 3, ketvirtadienį. Autobusai išvyks 8 val. ryto nuo Lietuvių Piliečių Klubo, 69-61 Grand Ave., Maspeth, ir nuo Columbia Savings Bank (Jamaica Ave. ir Woodhaven Blvd. kampas). Kelionės kaina 10 dol. Nuvykus į viešbutį, keleiviai gauna 10 dol. ketvirtukais. Dėl rezervacijų skambinti Elenai Matulionytei 326-3398 arba Jonui Adomėnui 497-5212.

**BATUN/UBA, Inc.** (Baltic Appeal to the United Nations-United Baltic Appeal) ieško laikino tarnautojo, kuris nepilnu laiku atliktų įstaigos darbus: gerai kalbąs ir rašąs angliškai ir su galimybe važinėti į BATUNo įstaigą Bronxe. Alga, priklausanti nuo išsilavinimo, bus susitarta. Norį dirbti skambina latviui pirmininkui Ints Rupners dienos metu tel. 212 750-2410, vakarais tel. 516 352-0651.

**Ona Stankaitienė ir Angelė Stankaitienė** iš Paterson, N.J., atvykusios į Darbininko administraciją, įsigijo lietuviškų leidinių, plokštelių ir įvairių suvenytų už 200 dol. Darbininko administracija dėkoja lietuviškos spaudos palaikytojom.

**Lietuvos Vyčių 12 kuopa,** Manhattane, sekmadienį, spalio 30 rengia "Halloween" šokius. Veiks bufetas ir gausi loterija. Gros Joe Thomas orkestras. Šokiai įvyks 1 val. p.p. tuojau po sumos, Aušros Vartų parapijos salėje.

**Aušros Vartų parapijos** tituliarinė šventė bus sekmadienį, lapkričio 20, 2 val. p.p. Dalyvaus vyskupas Vincentas Brizgys, kuris su vietiniais kunigais koncelebruos mišias. Po mišių įvyks tradiciniai parapijos pietūs.

**Kas norėtų praleisti žiemą Bahamos saloje?** Reikalinga moteriškė namų ruošai. Gali būti ir pora. Vyras tada dirbtų sode. Skambinti 203 869-3298.

**Elena Vaitekūnienė** iš Jeffersonville, N.Y., atsiuntė visą šimtinę. Tuo apmokėjo Darbininko bei Varpelio prenumeratas, paskyrė spaudai stiprinti 10 dol. Taip pat užsakė Darbininką M. Laupinaičiui Brazilijoj. Ta pačia proga užprašė eilę mišių, kurios bus aukojamos pranciškonų koplyčioje: padėkos mišios sulaukus 85 m. amžiaus — spalio 24 d. 7 val. ryto; sūnaus Antano 60 m. gimtadienio ir vedybų 35 m. sukakties proga — spalio 25 d. 7 val. ryto; už mirusius Joną ir Teodorą Šlepečius spalio 23 d. 8 val. ryto.

**Teodoras Lasauskas,** Lietuvos kariuomenės leitenantas, sulaukęs 62 m. amžiaus, 1978 spalio 26 iškeliavo amžinybėn. Mirties penktųjų metinių proga prašome draugus ir pažįstamus pasimelsti už jo sielą. Giliame nuliūdime likusi šeima: žmona Aldona, sūnus Rimas su žmona Ilene ir uošvė.

**Woodhavene išnuomojamas** erdvus butas iš 6 kambarių antrame aukšte. Pageidaujama suaugę žmonės. Skambinti vakarais po 6 val. tel. 898-9269.

**Parduodamas** 2 butų namas, dviejų miegamų ir vieno miegamojo (gali būti 2 butai po vieną miegamąjį ir vienas atskiras kambarys su vonia). Arti miesto centro. Pusė bloko iki miesto susisiekimo autobusu, viena mylia iki pliažo. Kaina 67,900 dol. Teirautis telefonu Floridoje 305 923-5034 po 6 val. vak. Arba rašyti: Anna, 1505 Funston St., Hollywood, Fla. 33020.

**Brooklyne išnuomojamas butas** antrame aukšte iš 3 didelių kambarių. Pageidaujama suaugę žmonės. Nuomojama 1 ar 2 metam. Nuomos kaina 225 dol. Tel. MI 7-5788.

**QUEENS COLLISION CENTER INC. Expert auto body works — Ducco painting — Welding — Frames straightened — Fiber glass work. John R. Chicavich, 131-13 Hillside Avenue, Richmond Hill, N.Y. 11418. 24 hr. towing phone HI 1-6666. Towing after 6:00 — 843-6677.**

## DOSNUMAS LABDARAI

Lietuviai savo gailestingumu, užjautimu kito žmogaus pasižymi nuo senovės. Balfo veikla remiasi ta vertybe — suprasti žmogų, ypač lietuvį, kuris yra dvasiniam ir fiziniam skausme, paniekinime, varge, nelaimėje, šaltyje. Pasidaro patrauklus, veiksmingas šalpos darbas, kai ateina lietuvių dosnumas ar eilė padėjėjų.

Šio vajaus proga pirmieji aukotojai jau atsiuntė savo dovanas Balfui. Su stambesne auka yra šie: **po 100 dol.:** Danutė ir Vytautas Anoniai, Forest Hills (iš šios sumos 28 dol. jie skyrė Vasario 16-tai gimnazijai, Vak. Vokietijoje), advokatas Joseph B. Lukas, New Haven, Conn., **po 50 dol.:** dr. Jurgis Budzeika, Manhattan, Malvina ir Jonas Klivečkos, Woodhaven, Anastazija Lipnickienė, Woodhaven, **40 dol.** — dr. Stefa ir Adolfas Dimai, Middle Village, **38 dol.** — Tėvų pranciškonų spaustuvė — Tėv. Pr. Giedgaudas, OFM, Brooklyn, **35 dol.** — dr. Alice Dunajewski, Ozone Park, **po 30 dol.:** Donatas Banaitis, Woodhaven, Galina Leonienė, Bradford, NH, dr. Halina Montvilienė, Manhattan, Jadvyga Ostrogorsky, Boise, ID.

Jūsų visų atsiųstos aukos Balfui, tarsi, paskutiniai rudeninių gėlių žiedai buvo įsegti į Balfo šalpos didelį vainiką. Atsiradus reikalingam pagalbos lietuviui, Balfas padovanos iš aukų vainiko gailestingumo gėlės žiedą.

Balfo labdaros darbai platūs. Tik leiskime kalbėti tiem, kurie pajuto Balfo — jūsų visų užjautimą. Vienos šeimos žodžiai: "Kovo mėnesyje atėjo pakietėlis. O koks buvo džiaugsmas, kai visa šeima susėdome aplink ir mama ėmė po vieną daiktelius, medžiagas ir dėjo ant lovelės . . . Ašaros riedėjo skruostais, kad pasaulyje yra tokių gerų, nepažįstamų žmonių. Ačiū, ačiū šimteriopai Jums visiems. Mūsų padėkos žodžiai per menki."

Nuoširdus ačiū visiem, kurie jau paaukojote ir prašome aukoti, kurie dar neprisirengėte, o Balfas išties ranką pagalbos reikalingiem lietuviam.

**A. Pumputis**
Balfo 100-tojo skyriaus iždininkas

**Joseph W. Salinis,** Darbininko skaitytojas iš Detroit, Mich., mokėdamas Darbininko metinę prenumeratą, atsiuntė 500 dol. spaudai paremti. Darbininko administracija už tokią dosnią auką nuoširdžiai dėkoja.

**Teresė Bakšinskaitė,** Darbininko skaitytoja iš Gulfport, Fla., Darbininkui stiprinti atsiuntė 100 dol. Už spaudos darbo įvertinimą nuoširdžiai dėkoja Darbininko administracija.

**Lietuvis bitininkas** iš New Jersey yra atvežęs medaus, kurį galima įsigyti Darbininko administracijoje už prieinamą kainą.

**LIETUVIŲ IŠVYKA Į**

**ATLANTIC CITY**

**antradienį, lapkričio 8 (Election day). Išvykstama 9 val. ryto nuo Shalins laidotuvių įstaigos (Jamaica Ave. ir Forest Parkway, Woodhaven). Grįžtama 9 val. vak.**

**Vykstama į Resorts International viešbutį. Kaina 15 dol. Viešbutyje kiekvienas gauna 10 dol. grynais ir pietų kuponą.**

**Registruotis pas Marytę Šalinskienę 296-2244.**

**LMK Federacijos Hartfordo klubas maloniai kviečia atsilankyti į solistės**

**GINOS ČAPKAUSKIENĖS KONCERTĄ.**

**kuris bus š.m. spalio 30 d., sekmadienį, 2:30 v. popiet**
**Old State House, 800 Main Street, Hartford, Conn.**
**Koncertą fortepijonu palydi ir pats solo groja VYTAS BAKŠYS**

**Atvažiavę automobilius galės pastatyti Traveler Insurance Co. parkavimo aikštėje Prospect Street**

**MAIRONIO LITUANISTINĖS MOKYKLOS TRADICINIS**

**RUDENS BALIUS**

**bus spalio 22, šeštadienį, 7 v.v. Kultūros Židinyje**

**Programoje:**

**pantomimikas PAULIUS RAJECKAS**
**šokiams groja JOE THOMAS orkestras**
**7 - 8 v. — šampanas, kokteiliai**
**8 v. — programa. Po programos — vakarienė ir šokiai.**

**Įėjimas suaugusiems — 17.50 dol., studentams — 8.00 dol. Stalus arba vietas prie jungtinių stalų užsisakyti pas:**
**V. Naronį — 516 938-7895**
**A. Jankauską — 212 849-2260**
**V. Matusaitienę 201 994-1229**
**G. Žemaitaitį 203 847-1779**

**Visi kviečiami atsilankyti**

*TĖVŲ KOMITETAS*

**LAISVĖS ŽIBURYS**
**kviečia visuomenę į tradicinį**

**RUDENS KONCERTĄ — BALIŲ**

**Kultūros Židinyje, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y.**
**šeštadienį, lapkričio 5 d.**
**Pradžia 7 val. vak. punktualiai**

**PROGRAMOJE: MONTREALIO LIETUVIŲ TAUTINIS ANSAMBLIS**

**GINTARAS**

**ATLIEKA ŽODŽIO, MUZIKOS, ŠOKIO IR DAINOS MONTAŽĄ**

**ŽMOGAUS GYVENIMAS**

**(nuo kūdikystės iki senatvės)**

**Gintaro vadovė — SILVIJA STAŠKEVIČIENĖ**
**Tekstai ir režisūra — MONIKA JONYNIENĖ IR ILONA GRAŽYTĖ**
**Orkestro vadovas — RIMAS PIEČAITIS**
**Dainoms vadovauja — MILDA RUFFO**
**Koordinatorius — JUOZAS PIEČAITIS**

**Po programos šokiai, valgių ir gėrimų bufetai visose Kultūros Židinio salėse. Turtinga loterija.**

**Groja JOE THOMAS orkestras**

**Baliui stalus galima iš anksto užsisakyti pas Živilę Jurienę 441-7831**

**Visos vietos numeruotos. Bilieto kaina 7 dol. Jaunimui iki 15 metų — 5 dol., gaunami prie įėjimo. Patartina bilietus įsigyti iš anksto paštu, atsiunčiant atitinkamai sumai čekį ir sau adresuotą su paštu ženklu voką Lithuanian Radio Club vardu, 217-25 54 Ave., Bayside, N.Y. 11364.**

**PLATINTOJAI:**
**NEW JERSEY:**
**B. P. Macijauskas 996-6797**
**K. Praleika 256-5224**

**NEW YORK:**
**N.P. Baltrušionis AX 7-0991**
**A. Diržys 296-7385**

**Ž. Jurienė 441-7831**
**E. Kezienė 296-0798**
**R. Kezys 769-3300, 229-9134**
**B.V. Labutis VI 7-5550**
**M. Šalinskienė 296-2244**
**V. Vasikauskas VI 7-1286**

**Visus atsilankyti kviečia**

*LAISVĖS ŽIBURIO RADIJAS*

**105.9 FM sekmadieniais 9-10 val. ryto**